

C Z E C H

BASIC COURSE

GRAMMAR PRACTICE EXERCISES

Volume IV

Lessons 91 - 127

July 1979

DEFENSE LANGUAGE INSTITUTE
FOREIGN LANGUAGE CENTER

PREFACE

This volume is part of the Czech Basic Course that has been developed at the Defense Language Institute, Foreign Language Center, to train native English language speakers to Level 3 proficiency in understanding, speaking, reading, and writing Czech in the Institute's intensive programs. It contains the Grammar Practice Exercises to accompany Lessons 91 through 127 of the Czech Basic Course. The lesson designations correspond to those of the Czech Basic Course, Volumes V & VI.

INTRODUCTION

This volume can be used with an instructor or in a self-paced, self-instructional mode since tapes accompany each exercise.

Each exercise is followed by a quiz that is distributed by the instructor. Students may check the correctness of their answers against a key corresponding to the exercise. Only after a student has passed the quiz will he/she be allowed to proceed to the next lesson.

Suggestions for Using this Volume

1. When used in the classroom with an instructor.

The students may have the texts open, but the part containing the answers should be covered. The instructor then goes through the exercises in the following manner:

- a. Presents the correct model.
- b. Lets one student repeat and translate the model.
- c. Gives the cue.
- d. Lets another student give the correct response and translation.

After ascertaining that the students have mastered the material, the instructor distributes the quiz to the students. Each quiz has a time limit and the time is controlled by the instructor. When the students have finished the quiz, the instructor will collect all quizzes and check them against the key. Those students who failed to meet the criterion will be instructed to restudy the lesson and take the quiz again. The student will not be allowed to take the same quiz more than twice.

2. When used as a self-paced, self-instructional mode (without a tape).

The student reads the explanations, examples and instructions. Then he/she goes through the exercise in the prescribed manner, i.e., covers the answers with a suitable card (provided in each book), works out the individual problems and only then checks the answers with the solutions, sliding the card down the page, line by line.

It is strongly recommended that the student read the Czech part--models, cues and questions--aloud and also voice the correct answers whenever possible.

Upon completion of the exercise, the student will ask the instructor for the corresponding quiz which must be completed within the time limit established for each quiz. The instructor will then provide the student with a key containing the answers and will discuss the student's mistakes, if any. The student must meet the criteria before being allowed to proceed to the next exercise.

3. When used with a tape as a self-paced, self-instructional mode.

Each tape contains the lesson number, the exercise number and the page number on which the exercise appears in the text. The student will proceed as under 2 above, i.e., with the correct solutions covered. He/she will perform the required tasks but instead of sliding the card down to check the correct solutions in the text, he/she will hear the correct solutions on the tape. He/she will then repeat each response during the pause provided.

In order to work at his/her own pace, the student will control the progression of the tape using the "pause" button while doing the required exercises. When repeating the correct solution the student should:

- a. Pronounce the words correctly.
- b. Use the correct word stress.
- c. Use the correct sentence stress.
- d. Imitate the correct intonation.

CONTENTS

LESSON		PAGE
91	Instrumental Case--Masculine and Neuter Nouns . . .	1
92	Instrumental Case--Feminine Nouns	12
93	Usage of the Instrumental	19
94	Predicate Adjectives and Instrumental of Possessive Pronouns	28
96	Actual Durative and Iterative Durative.	35
97	Instrumental of Personal Pronouns	43
98	The Czech Alphabet.	51
99	The Conditional Mood.	55
101	The Past Conditional.	62
102	Usage of Conditional Forms.	67
103	Nouns Used Only in the Plural	73
104	Passive Voice	83
106	Adjectives from Passive Participles	90
107	Reflexive Passive	95
108	Diminutives	102
109	Arithmetic and Geometry--Basic Terms.	112
111	Names of Numerals	122
112	Verbal Nouns	129
113	Verbs with Prefixes	136
114	Meaning of Verbal Prefixes.	148

Every fifth lesson of the Basic Course is a review lesson.

LESSON		PAGE
116	Meaning of Verbal Prefixes	155
117	Possessive Adjectives	165
119	TENTÝŽ, TATÁŽ and TOTÉŽ	174
122	Adjectives from Present Participles.	178
127	Indefinite Pronouns and Adverbs.	184

Lesson 91

INSTRUMENTAL CASE--MASCULINE AND NEUTER NOUNS

Study the grammar analysis of Lesson 91, Czech Basic Course, Volume V, pages 4 through 7.

Recapitulation

The instrumental case, singular and plural, of masculine and neuter nouns and qualifiers is:

Demonstrative Pronouns	Adjectives		Nouns	
	Hard	Soft	Hard	Soft
<u>Singular:</u>				
tím	novým	moderním	vozem	strojem
tímto	obyčejným	nočním	vlakem	
tímhle	dobrým	vlastním	kamarádem	přítelem
tamtím			staršinou	
jedním			autem	
			hříštěm	
			nádražím	
			děvčetem	
<u>Plural:</u>				
těmi	novými	moderními	vozy	stroji
těmito	obyčejnými	nočními	vlaky	
těmihle	dobrými	vlastními	kamarády	přáteli
tamtěmi			staršiny	
jedněmi			auty	
			hříšti	
			nádražími	
			děvčaty	

Remember that the instrumental is a form which can, without any preposition, express the idea that a thing is used as an instrument, means, or an agent by which an action is performed. In English, the preposition "by" or "with" is used:

Nejraději píšu pérem.

Most of all, I like to write
with a pen.

On jezdí osobním vlakem.	He takes (goes by) a passenger train.
On šel pomalým krokem.	He walked at a slow pace.

The place through which an action occurs is often expressed by a noun in the instrumental case without a preposition. The preposition "through" is used in English:

Pojďme parkem!	Let's go through the park.
My nepojedeme městem.	We won't drive through the city.
On vyšel zadním vchodem.	He went out through the back entrance.
Cesta vedla zelenými poli.	The road led through the green fields.

The preposition "with" (s, se) is used only if it means "accompany" (along with, together with):

Šla s Karlem na procházku.	She went for a walk with Charles.
Hrála tenis s panem Novákem.	She played tennis with Mr. Novak.
On si hraje s nožem.	He's playing with a knife.
Mluvil jsem s přítelem.	I talked with my friend.
On pracuje jen s krumpáčem a lopatou.	He works only with a pick and a shovel.

Note: The preposition s, se with the genitive expresses downward motion and means "off" (from) or "down":

Ten hoch spadl se stromu.	That boy fell from a tree.
Podejte mi tu knihu s toho stolu!	Pass me that book from that table!

The prepositions pod, nad, před, za and mezi govern either the accusative (motion "towards" implied) or the instrumental ("rest" implied):

Accusative

Kam?

pod

Pes utíká pod ten vysoký strom.
The dog runs under that tall tree.

nad

Dejte tu lampu nad ten stůl!
Place that lamp above that table.

před

Vyneste to před dům!
Carry it out to the front of the house!

za

Posaďte se za tenhle stůl!
Sit behind this desk!

mezi

Dejte tu vlajku mezi ta okna!
Place the flag between the windows.

Instrumental

Kde?

Pes sedí pod tím vysokým stromem.
The dog sits under that tall tree.

Lampa visí nad stolem.
The lamp hangs above that table.

On čeká venku před domem.
He is waiting outside in front of the house.

On sedí za tímhle stolem.
He's sitting behind this desk.

Vlajka visí mezi těmi okny.
The flag hangs between the windows.

Note: The preposition před with the instrumental is also used to express time: před týdnem (a week ago), před rokem (a year ago).

The instrumental is sometimes used for adverbial expressions of time, place, and manner:

Myslím na to dnem i nocí.
Jděte krokem, nespěchejte!
Bude tady každým okamžikem.
Stárneme každým rokem.

I think about it day and night.
Walk; don't hurry!
He'll be here at any moment.
We're growing older every year.

Místy byla mlha.
Zemřel hladem.
To se roztáhlo teplem.
Čím to je?

There was fog in places.
He died of hunger (starvation).
It expanded with heat.
What's the reason for (of) it?
(How come?)

The instrumental is used in the predicate after the verbs "to be," "to become," "to learn" (a trade), "to make" (to give a position to) and "to seem," instead of the nominative:

On je vojákem.
Stal se presidentem.
Zvolili ho pokladníkem.
Zdá se být dobrým pracovníkem.
On se učí krejčím.
Komunisti ho udělali generálem.

He's a soldier.
He became a president.
They elected him treasurer.
He seems to be a good worker.
He's learning to be a tailor.
The Communists made him a general.

Exercise 1.

a. In the following exercises give the proper instrumental form of the masculine nouns used as cues.

Stimulus: On jezdí ...
Cue: vlak
Response: On jezdí vlakem.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
On zítra pojedě ...	autobus	autobusem
On mu to hlásil ...	telefon	telefonem
Utírejte se ...!	tento ručník	tímto ručníkem
Proč nebrzdíte ...?	motor	motorem
Já se holím ...	elektrický strojek	elektrickým strojkem
On se bránil ...	nůž	nožem
Oni ho svezli ...	osobní vůz	osobním vozem

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Cesta vede ...	ten les	tím lesem
On vešel ...	přední vchod	předním vchodem
Nepřítel nás překva- pil ...	protiútok	protiútokem
Ona to otevřela ...	ten klíč	tím klíčem

b. Preposition s, se "with" (in the company of).

Stimulus: Já jdu do kina s ...

Cue: kapitán Novák

Response: Já jdu do kina s kapitánem Novákem.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Ona tam šla s ...	přítel	přítelem
Mluvili jsme s ...	ten nový velitel	tím novým velitelem
Oni tam byli s ...	jeho bratr	jeho bratrem
On utekl s ...	ten stroj- vůdce	tím strojevůdcem
On se hádal s ...	ten staršina	tím staršinou
Ona tam jela s ...	ten civilista	tím civilistou
Já jsem chtěl mluvit s ...	ten rotný	tím rotným
Průvodčí se hádal s ...	ten cestující	tím cestujícím
On si hrál s ...	ten nůž	tím nožem
Tam je velký obchod s ...	nábytek	nábytkem

c. Instrumental plural - masculine nouns and prepositions pod, nad, před, za and mezi.

Stimulus: Všechny zbraně jsou pod ...

Cue: ty stromy

Response: Všechny zbraně jsou pod těmi stromy.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
To hlášení bylo pod ...	ty spisy	těmi spisy
Lampy visely nad ...	všechny ty stoly	všemi těmi stoly
Naše četa vyhrála nad ...	záložníci	záložníky
Neříkejte nic před ...!	ti komunisti	těmi komunisty
Auta stála před ...	všechny ty hotely	všemi těmi hotely
Ten dům je za ...	ty vysoké stromy	těmi vysokými stromy
Ta střelnice je až za ...	ty velké lesy	těmi velkými lesy
Pěchota postupovala mezi ...	tanky	tanky
Ten špeh byl mezi ...	ti noví zajatci	těmi novými zajatci
My se známe s ...	ti dva rotní	těmi dvěma rotnými
Generál mluvil se ...	všichni velitelé	všemi veliteli

d. Answer the following questions in full by using the instrumental singular or plural.

Stimulus: S kým jste ho viděl mluvit?

Cue: Oba ti vrátní

Response: Viděl jsem ho mluvit s oběma těmi vrátnými.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Kde (nad čím) je koupelna?	ty dva pokoje	těmi dvěma pokoji
S kým mluvili cestující?	oba průvodčí	oběma průvodčími
S kým mluvil ten průvodčí?	ti cestující	těmi cestujícími
S čím má on starosti?	osobní papíry	osobními papíry
S čím on jde na poštu?	ty dopisy	těmi dopisy
Mezi čím bylo dost místa?	ty vozy	těmi vozy
Mezi kým byl velký rozdíl?	ti staří a ti noví záložníci	těmi starými a těmi novými záložníky
Čím začal nepřítel útočit?	tanky	tanky
S kým mluvil velitel?	ten nový poručík	tím novým poručíkem
Před kým to on řekl?	ten tankista	tím tankistou
Kde (před čím) stál ten vůz?	ten moderní dům	tím moderním domem
Kdy (před čím) jste s ním mluvili?	jeho odchod	jeho odchodem
Za kým tam on šel?	ten krejčí	tím krejčím

Exercise 2.

a. In this exercise use the proper instrumental singular of the neuter nouns.

Stimulus: Já píšu rád ...
 Cue: péro
 Response: Já píšu rád pérem.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Ona se tam dostane ...	to letadlo	tím letadlem
My jsme se dívali ven ...	okno	oknem
Kasárny jsou až za ...	cvičiště	cvičištěm
Ty vozy čekají před ...	to skladiště	tím skladištěm
Cesta ke cvičišti vede ...	to zelené pole	tím zeleným polem
Ten vůz stojí před ...	velitelství	velitelstvím
Soud je hned před ...	to vězení	tím vězením
Oni tam šli ...	to údolí	tím údolím
Ona se vrátila před ...	poledne	polednem
Desátník Novák půjde s ...	první družstvo	prvním družstvem
On chodí s ...	to hezké děvče	tím hezkým děvčetem
Paní Dlouhá šla k lékaři s ...	nejstarší dítě	nejstarším dítětem

b. In the following sentences change the instrumental singular to the instrumental plural.

Stimulus: Benzínová stanice je za tím světlem.
Response: Benzínová stanice je za těmi světly.

	<u>(Cover this part.)</u>
Oni tam pojedou autem.	... auty.
Četař Sedlák cvičí s tím družstvem.	... s těmi družstvy.
Polička v letadle je nad sedadlem.	... nad sedadly.
Oni mají spojení s každým velitelstvím.	... se všemi velitelstvími.

(Cover this part.)

Před tím novým vězením stojí stráž.

Před těmi novými vězeními ...

Autobusová stanice je před tím tenisovým hřištěm.

... před těmi tenisovými hřišti.

Nad údolím byla mlha.

Nad údolími ...

Ty kryty jsou za tím starým skladištěm.

... za těmi starými skladišti.

Oni mluvili s tím mladým děvčetem.

... s těmi mladými děvčaty.

Kuchař už něco udělal s tím kuřetem.

... s těmi kuřaty.

c. Answer the questions in full using the cues provided.

Stimulus: Kde (za čím) je ta benzínová stanice?

Cue: ta druhá světla

Response: Ta stanice je za těmi druhými světly.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Mezi čím je velká vzdálenost?	ta dvě města	... těmi dvěma městy
S kým je četař Nový?	ta obě družstva	... s těmi oběma družstvy
Kde (mezi čím) není dost místa?	ta sedadla	... mezi těmi sedadly
S kým máte spojení?	všechna velitelství	... se všemi velitelstvími
Pod čím jste našel ty stopy?	to přední okno	... pod tím předním oknem
Kde (za čím) je ta ulice?	to velké náměstí	... tím velkým náměstím
S čím má on obchod?	kuřata	... s kuřaty

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Kde (před čím) jsou pokladny?	ta nástupišť	... před těmi nástupišti.
Kde (nad čím) byla velká mlha?	to vojenské letiště	... nad tím vojenským letištěm.

Exercise 3.

Give the proper instrumental form of masculine and neuter nouns, singular and plural, used in the cues.

Stimulus: On se stal ...
 Cue: pokladník
 Response: On se stal pokladníkem.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Ona ho podporuje ...	peníze	... penězi.
Ten material dopravují ...	nákladní vlaky	... nákladními vlaky.
Já jsem nesouhlasil s ...	jeho postup	... s jeho postupem.
To všechno se změnil ...	čas	... časem.
Já tam půjdu ...	začátek province	... začátkem province.
To se stalo před ...	měsíc	... před měsícem.
To cvičení bude s ...	vojáci i letci	... s vojáky i letci.
Průvodčí mluvil s ...	ti dva cestující	... s těmi dvěma cestujícími.
Ona bude čekat před ...	nádraží	... před nádražím.
Jejich střelnice je za ...	to velké jezero	... za tím velkým jezerem.
On je ...	učitel	... učitelem.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Oni se zdají být ...	dobří důstojníci	... dobrými důstojníky.
Velitel musí něco udělat s ...	oba ti starší-nové	... s oběma těmi staršíny.
Oni se procházeli ...	městský park	... městským parkem.

Lesson 92

INSTRUMENTAL CASE - FEMININE NOUNS

Study the grammar analysis of Lesson 92, Czech Basic Course, Volume V, pages 16 and 17.

Recapitulation

The instrumental case, singular and plural, of feminine nouns and qualifiers (modifiers) is:

Demonstrative Pronouns	Adjectives		Nouns
	Hard	Soft	
<u>Singular:</u>			
tou	hezkou	moderní	ženou
touto			duší
touhle			kostí
tamtou			láhví
jednou (numeral)			paní
<u>Plural:</u>			
těmi	hezkými	moderními	ženami
těmito			dušemi
těmihle			kostmi
tamtěmi			láhvemi
jedněmi (numeral)			paními

Note: The dual instrumental of ruce, nohy, oči, uši is rukama, nohama, očima, ušima.

The words qualifying these nouns have a -ma ending in place of -mi:

Vzal to svýma velkýma rukama.
He took it with his big hands.

Dívala se na něj svýma velkýma černýma očima.
She looked at him with her big dark eyes.

Oběma and dvěma have dual endings also.

Jeden, jedna, and jedno have the same endings as ten, ta, to: tím-jedním, tou-jednou, těmi-jedněmi. Jedněmi is used mostly with plural nouns which lack the singular form: dveře, f.pl. - door.

Jedněmi dveřmi vešel a druhými vyšel.
He went in (through) one door and came out (through) the other.

Exercise 1.

Singular

In the following exercises answer the questions in full using the cues provided.

- a. Stimulus: Čím trpíte tady?
Cue: velká zima
Response: Já tady trpím velkou zimou.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Čím píšete na tabuli?	bílá křída	... bílou křídou.
Čím píšete na papír?	měkká tužka	... měkkou tužkou.
Kde (za čím) je jeho kancelář?	ta velká třída	... tou velkou třídou.
S kým mluvíte jen česky?	ta nová učitelka	... tou novou učitelkou.
Kdy (před čím) dělají vojáci pořádek?	každá prohlídka	... každou prohlídkou.
Jak (čím) držíte pušku?	jedna ruka	... jednou rukou.
S čím on jde k doktorovi?	zlomená noha	... zlomenou nohou.
Čím se holíte?	žiletka	... žiletkou.
Kde (za čím) je hřiště?	ta moderní škola	... tou moderní školou.
Kde (před čím) jste nechal(a) vůz?	ta vysoká budova	... tou vysokou budovou.

b.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Kde (pod čím) je ta mapa?	ta zelená tabule	... pod tou zelenou tabulí.
Kudy ona šla?	ta druhá ulice	... tou druhou ulicí.
Před kým se skrývá ten člověk?	policie	... policií.
Kdy (před čím) pijete malé pivo?	každá večere	... každou večerí.
Kde (před čím) bylo mnoho lidí?	ta přední kancelář	... tou přední kanceláří.
Čím trpíte někdy?	velká žízeň	... velkou žízní.
S čím jste ho poslal na ten úřad?	ta věc	... tou věcí.
S čím tam ona šla?	ta žádost	... tou žádostí.
S čím jste ho viděl jít?	velká láhev v ruce	... velkou láhví v ruce.
S kým tam oni mluvili?	ta stará paní	... tou starou paní.

c. Complete the following sentences using the cues provided.

Stimulus: On rád píše ...

Cue: tvrdá tužka

Response: On rád píše tvrdou tužkou.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
To se stalo před ...	jedna hodina	... jednou hodinou.
Ručník visí nad ...	vana	... vanou.
On štípal dříví ...	ta stará se- kera	... tou starou seke- rou.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Kancelář je za ...	tamta místnost	... tamtou místností.
Oni tam mluvili s ...	teta Hrubá	... tetou Hrubou.
Oni musí jet ...	ta první ulice	... tou první ulicí.
Franta šel k lékaři s ...	těžká popálenina	... těžkou popáleninou.
Ten oheň začal pod ...	střecha	... střechou.
On má starosti s ...	automobilová pojistka	... automobilovou pojistkou.
On obtěžoval velitele s ...	nějaká žádost	... s nějakou žádostí.
Já jsem ji viděl tam jít s ...	paní Nová	... s paní Novou.
Večer jdu do kina se ...	slečna Hořejší	... se slečnou Hořejší.

Exercise 2.

Plural

a. Complete these sentences using the cues provided.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Tady nemůžete platit ...	československé koruny	... československými korunami.
Tam je obchod s ...	dobré látky	... dobrými látkami.
Já jsem ho viděl před ...	dvě hodiny	... dvěma hodinami
To je velké skladiště s ...	pohonné hmoty	... pohonnými hmotami.
Miny jsou za ...	ty drátěné překážky	... těmi drátěnými překážkami.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Mezi ... je velký rozdíl.	tyhle ceny	... těmihle cenami
Naše rota dnes cvičí s ...	ty nové pušky	... těmi novými puškami
Mezi ... je velké napětí.	ty politické strany	... těmi politickými stranami
Cvičiště je hned za ...	tamty kasárny	... tamtěmi kasárnami.
On našel ten dopis pod ...	jedny noviny	... jedněmi novinami.
My máme spojení se ...	všechny divize	... všemi divizemi.
U.S.A. mají letecké spojení se ...	všechny země	... všemi zeměmi.
On sem přišel s ...	důležité informace	... důležitými informacemi.
Každý den je ve spojení se ...	všechny hlavní radiostanice	... všemi hlavními radiostanicemi.
Oni pracují taky s ...	jiné organizace	... jinými organizacemi.
Ty překážky jsou 500 metrů za ...	československé hranice	... československými hranicemi.
Já nevidím rozdíl mezi ...	ty tři láhve	... těmi třemi láhvemi.
On chodí za ...	čtyři přítelkyně	... čtyřmi přítelkyněmi.
Ty mapy jsou za ...	tamty skříně	... tamtěmi skříněmi.
Mezi ... je skříň.	obě postele	... oběma postelemi.

c.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Já jsem dostal to hlášení se ...	všechny podrobnosti	... všemi podrobnostmi.
To je děvče s ...	dobré vlastnosti	... dobrými vlastnostmi.
On to poslal s ...	ty čtyři žádosti	... těmi čtyřmi žádostmi.
On chodí na mě s ...	různé stížnosti	... různými stížnostmi.
Ty důležité papíry byly mezi ...	ty věci	... těmi věcmi.
Mezi ... není velký rozdíl.	ty dvě vzdálenosti	... těmi dvěma vzdálenostmi.

d. Dual

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Ten voják drží pušku ...	obě ruce	... oběma rukama.
Vzali ho do nemocnice se ...	zlomené ruce	... zlomenýma rukama.
On se bránil ...	ruce nohy	... rukama nohama.
On nemohl hýbat ...	obě nohy	... oběma nohama.
My jsme skákali ... napřed.	nohy	... nohama.
Ona chodí k doktorovi s ...	oči	... očima.
Oni to viděli ...	vlastní oči	... vlastnima očima.
Byl jsem na prohlídce s ...	uši	... ušima.
Náš poručík posílal na noční hlídku jen vojáky s ...	dobré uši a oči	... dobrýma ušima a očima.

Exercise 3.

Answer the questions in full using the cues provided.

Stimulus: Kde (před čím) stálo mnoho lidí?

Cue: obě pokladny

Response: Před oběma pokladnami stálo mnoho lidí.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Mezi čím je velký rozdíl?	ty nové ceny	... těmi novými cenami.
S čím má ona obchod?	anglické látky	... anglickými látkami.
Čím útočí nepřítel?	tři pěší divize	... třemi pěšími divizemi.
Kde (před čím) začíná pohraniční překážky?	ty dvě vesnice	... před těmi dvěma vesnicemi.
S kým oni pracují?	všechny ty organizace	... všemi těmi organizacemi.
Kudy (mezi čím) vede ta silnice?	ty vysoké hory	... těmi vysokými horami.
Kde (pod čím) byly miny?	ty drátěné překážky	... pod těmi drátěnými překážkami.
S čím dělá ČSSR dobré obchody?	vojenské a sportovní zbraně	... vojenskými a sportovními zbraněmi.
S čím oni nevědí, co dělat?	ty nové věci	... těmi novými věcmi.
Mezi čím byl ten spis?	tyhle žádosti	... těmihle žádostmi.
Jak (čím) řídí pilot letadlo?	ruce a nohy	... rukama a nohama.
S čím on nesouhlasí?	všechny ty stížnosti	... všemi těmi stížnostmi.

Lesson 93

USAGE OF THE INSTRUMENTAL

Study the grammar analysis of Lesson 93, Czech Basic Course, Volume V, pages 25 through 30.

Exercise 1.

a. Instrument, means: nástroj, prostředek.

Answer the following questions in full using the cues provided.

Stimulus: Čím píšete?
Cue: tužka
Response: Já píšu tužkou.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Čím pracují dělníci?	ruce	Dělníci pracují rukama.
Čím krájíte chleba?	nůž	... nožem.
Čím řežete dříví?	pila	... pilou.
Čím je lepší dýchat?	nos	... nosem.
Čím stříháte papír?	nůžky	... nůžkami.
Čím sekáte dříví?	sekyra (sekera)	... sekyrou.
Čím si čistíte boty?	kartáč	... kartáčem.
Čím tady topíme?	plyn	... plynem.
Čím nakládají to nákladní auto?	zbraně	... zbraněmi.
Čím můžete jet odtud do San Franciska?	autobus	... autobusem.
Čím vám pomáhá tatínek?	peníze	... penězi.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Jak (čím) posíláte dopisy?	letecká pošta	... leteckou poštou.
Jak (čím) to on všechno řekl?	málo slov	... málo slovy.

b. Cause, reason: příčina, důvod.

Complete the following sentences by using the cues provided.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
V Africe a v Asii umírá mnoho lidí ...	hlad	... hladem.
Mají málo vody, tak trpí ...	žízeň	... žízní.
Nemáme dost plynu. Nemůžeme topit, trpíme ...	zima	... zimou.
On skáče ..., protože dostal od tatínka peníze.	radost	... radostí ...
Celou noc nemohl spát ...	bolest	... bolestí.
Matka plakala ..., když viděla své dítě.	radost	... radostí ...

c. Regard: zřetel.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Pan Novák je ... učitel.	zaměstnání	... zaměstnáním ...
Ona je ... Američanka.	původ	... původem ...
On pracuje v Plzni, ale ... je v Rokycanech.	byť	... bytem ...

d. Manner, way: způsob - jak?

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Hlídka postupovala ...	pomalý krok	pomalým krokem.
Ona neumí jezdit, proto jede ...	krok	krokem.
Tatínek ho musel podporovat ...	peníze	penězi.
Druhý pluk vzal to město ...	útok	útokem.
Dělejte to ...	tenhle způsob	tímhle způsobem!

e. Measure: míra.

Observe the following usage of čím ... tím:

Situace je čím dál tím horší.	The situation is getting worse and worse.
Čím víc mu dáte, tím to bude lepší.	The more you give him, the better it will be.
Čím víc mu platili, tím víc pracoval.	The more they paid him, the more he worked.
Ona se cítí čím dál tím hůř.	She feels worse and worse.

většinou - for the most part, mostly

Ona většinou sedí doma.	Mostly, she sits at home.
Naši studenti jsou většinou vojáci.	For the most part, our students are soldiers.

f. Purpose: účel.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Když budete dobře mluvit česky, udělají vás ...	tlumočník	... tlumočníkem,
G. Forda ne zvolili ...	prezident	... prezidentem.
On se učí ...	holič	... holičem.
Prezident ho jmenoval ...	nejvyšší soudce	... nejvyšším soudcem.

g. Place: místo - kudy? kde?

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
My jsme šli ...	ta pole	... těmi poli.
On vešel dovnitř ...	zadní vchod	... zadním vchodem.
Ta cesta vede ...	ty hluboké lesy	... těmi hlubokými lesy.
Oni tam jeli ...	ta nová cesta	... tou novou ce- stou.
Nepršelo všude, pršelo jen ...	místa	... místy.
On vyšel ven ...	ty dveře	... těmi dveřmi.
My jsme se na to díva- li ...	okno	... oknem.
Já jsem nestál u nich, já jsem stál ...	strana	... stranou.

h. Time: čas - kdy?

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Já tam pojedu ...	začátek příští- ho měsíce	... začátkem příštího měsíce.
Ona ho viděla včera ...	tahle doba	... touhle dobou.
Slyšeli jsme je do- bře jen ...	chvíle (pl.)	... chvílemi.
Ona už bude zítra pryč ...	tahle doba	... touhle dobou.
Oni budou mít moc práce až ...	konec léta	... koncem léta.
Čekám ten dopis ...	začátek pří- štího týdne	... začátkem příštího týdne.
Loni ... jsme měli málo deště.	tahle doba	... touhle dobou ...

i. Occupation: zaměstnání.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Pan Kudrna je ...	lékař	... lékařem.
Jeho syn je ...	poručík dělo- střelectva	... poručíkem dělo- střelectva.
On nechce být ...	průvodčí	... průvodčím.
Ona je ... v té nové nemocnici.	ošetřovatelka	... ošetřovatelkou ...
Její sestra je tam ...	učitelka	... učitelkou.
Deset let byl ...	kapitán	... kapitánem.
Jako malý hoch on chtěl vždy být ...	hasič (požár- ník)	... hasičem (požár- níkem).

Exercise 2.

Prepositions

a. nad: over, above

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Vyhráli jsme fotbalový zápas nad ...	letci	... letci.
Ona pláče nad ...	domácí úloha	... domácí úlohou.
Ta lampa byla nad ...	ten velký stůl	... tím velkým stolem.
Ústí nad Labem je 148 metrů nad ...	moře	... mořem
Dnes ráno byla teplota 15 stupňů nad ...	nula	... nulou.

b. pod: under

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Pět let sloužil pod ...	plukovník Dlouhý	plukovníkem Dlouhým.
Oni ho znali pod ...	jiné jméno	jiným jménem.
Udělal to pod ..., že mu půjčí vůz.	podmínka	podmínkou
Včera bylo pět stupňů pod ...	nula	nulou.
Pes ležel pod ...	psací stůl	psacím stolem.

c. před: before, in front of

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Tu výpověď musíte pop- depsat před ...	svědci	svědky.
Nikdy nejdu spát před ...	jedenáctá hodina	jedenáctou hodinou.
Viděl jsem ho před ...	dva měsíce	dvěma měsíci.
On se skrýval před ...	policie	policíí.
Ona nechala vůz před ...	nádraží	nádražím.

d. za: behind, beyond

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Pošta je za ...	ta druhá ulice	tou druhou ulicí.
Ten kapitán seděl za ...	ten stůl	tím stolem.
Kulomet byl za ...	ty vysoké stromy	těmi vysokými stromy.
Franta jede ráno do Prahy za ...	nějaký obchod	nějakým obchodem.
Ten mladý poručík chodí za ...	jejich dcera	jejich dcerou.
Nedívejte se pořád za ...	děvčata	děvčaty!

e. mezi: between, among

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Ona stála mezi ...	Pavel a Franta	Pavlem a Frantou.
Ta mapa visela mezi ...	okno a dveře	oknem a dveřmi.
On to řekl jenom tak mezi ...	řeč	řečí.
On agituje mezi ...	ti vojáci	těmi vojáky.
My máme dlouhou přestávku mezi ...	druhá a třetí hodina	druhou a třetí hodinou.
Naše rota je mezi ...	ten les a ta vesnice	tím lesem a tou vesnicí.

f. s, se: with (against), together with, along with

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Já jsem mluvil s ...	ten nový velitel	tím novým velitelem
Ona neví, co se stalo s ...	ty věci	těmi věcmi.
Naše jednotky bojují s ...	nepřítel	nepřítelem.
On se hádá s ...	každý člověk	každým člověkem.
Rusko dělá velké obchody s ...	Československo	Československem.
Tam je velký obchod s ...	nábytek	nábytkem.

Exercise 3.

Answer the questions in full using the cues provided.

Stimulus: Čím je on?
 Cue: krejčí
 Response: On je krejčím.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Čím si čistíte boty?	kartáč	... kartáčem.
Jak (čím) tam pojedete?	autobus	... autobusem.
S kým ona mluvila?	starý pan Novák	... starým panem Novákem.
Před kým to on tajil?	jejich přátelé	... jejich přáteli.
Nad čím oni sedí?	ty domácí úlohy	... těmi domácími úlohami.
Za kým tam on chodí?	to hezké děvče	... tím hezkým děvčetem.
Čím tady topíme?	plyn	... plynem.
Mezi čím je velký rozdíl?	ty noviny	... těmi novinami.
Kdy (s čím) oni vstávají?	východ slunce	... s východem slunce.
Kde (za čím) byl ten nápis?	okno	... oknem.
S čím šel on ke krejčí- mu?	ta vojenská blůza	... tou vojenskou blůzou.
Kde (pod čím) stál ten autobus?	ten nový most	... tím novým mostem.

Lesson 94

PREDICATE ADJECTIVES AND INSTRUMENTAL OF POSSESSIVE PRONOUNS

Study the grammar analysis of Lesson 94, Czech Basic Course, Volume V, pages 33 through 36.

Most Czech adjectives are not affected by their position in the sentence. They retain the same endings whether placed before nouns (attributive use) or in the predicate.

Examples:

Ten nový vůz je venku.	The new car is outside.
Ten vůz venku je nový.	That car outside is new.
Ta dobrá káva je na stole.	That good coffee is on the table.
Ta káva na stole je dobrá.	That coffee on the table is good.
To nové tričko je na židli.	That new T-shirt is on the chair.
To tričko na židli je nové.	That T-shirt on the chair is new.

Some adjectives, when standing alone in the predicate, follow the endings of the nouns:

Nouns: muž_, žena_, město_, mužii, ženyy, města_.

Pred. adj.: živ_, živa_, živo_, živii, živy, živa_.

These forms, mostly denoting states of body or mind, are little used outside the literary language. The following are some of the most frequently used:

zdravý	- Ten hoch je zdrav. Ti hoši jsou zdraví.
nemocný	- nemocen, nemocna, nemocno
živý	- živ, živa, živo
mrtvý	- mrtev, mrtva, mrtvo
(ne)šťastný	- šťasten, šťastna, šťastno
laskavý	- laskav, laskava, laskavo
hotový	- hotov, hotova, hotovo
spokojený	- spokojen, spokojena, spokojeno
ženatý	- ženat (masculine form only)
vdaná	- vdána (feminine form only)
jistý	- jist, jista, jisto
svobodný	- svoboden, svobodna, svobodno

Exercise 1.

a. Answer orally the following questions in the affirmative. Check your answer with the correct one provided.

Stimulus: Byl ten člověk sám?

Response: Ano, ten člověk byl sám.

(Cover this part.)

Byla ta paní sama?	Ano, ta paní byla sama.
Hrálo si to dítě samo?	Ano, to dítě si hrálo samo.
Seděli ti dva páni sami?	Ano, ti dva páni seděli sami.
Psaly to ty dvě sekretářky samy?	Ano, ty dvě sekretářky to psaly samy.
Zpívala ta děvčata sama?	Ano, ta děvčata zpívala sama.
Chodíte rád(a) bos(a)?	Ano, já chodím rád(a) bos(a).
Je vám on něco dlužen?	Ano, on mi je něco dlužen.
Jsou už s tou prací hotovi?	Ano, už jsou s tou prací hotovi.
Jste si jist(a), že to byl on?	Ano, já jsem si jist(a), že to byl on.
Je váš tatínek ještě živ?	Ano, můj tatínek je ještě živ.
Je vaše maminka živa?	Ano, moje maminka je živa.
Jsou dědeček a babička už mrtvi?	Ano, dědeček a babička jsou už mrtvi.
Je velitel ochoten to udělat?	Ano, velitel je ochoten to udělat.
Jste ochoten (ochotna) tam jít?	Ano, já jsem ochoten (ochotna) tam jít.
Jsou oni spokojeni s těmi výsledky?	Ano, oni jsou spokojeni s těmi výsledky.
Jsou ta děvčata tady spokojena?	Ano, ta děvčata jsou tady spokojena.
Byl on dvakrát ženat?	Ano, on byl dvakrát ženat.

(Cover this part.)

Je ona svobodna?

Ano, ona je svobodna.

Jste mu vděčen (vděčna)
za jeho pomoc?

Ano, já jsem mu vděčen (vděčna)
za jeho pomoc.

Jste si vědom(a) svých zod-
povědností?

Ano, jsem si vědom(a) svých zod-
povědností.

Jsou si oni toho vědomi?

Ano, oni jsou si toho vědomi.

Jsou všichni studenti
přítomni?

Ano, všichni studenti jsou
přítomni.

Je vám známo, že zítra ne-
bude zkouška?

Ano, je nám známo, že zítra
nebude zkouška.

Byl(a) jste přítomen (pří-
tomna) jeho řeči?

Ano, byl(a) jsem přítomen
(přítomna) jeho řeči.

Jste zvědav(a) na ty výsled-
ky?

Ano, jsem zvědav(a) na ty vý-
sledky.

b. Change the long adjectives in the following sentences
to the predicate (short) forms.

Stimulus: Ten člověk je zdravý.

Response: Ten člověk je zdrav.

(Cover this part.)

Ta dívka je zdravá.

Ta dívka je zdráva.

To dítě je zdravé.

To dítě je zdravo.

Ty ženy jsou zdravé.

Ty ženy jsou zdravý.

Ti muži jsou zdraví.

Ti muži jsou zdraví.

Ta děvčata jsou zdravá.

Ta děvčata jsou zdráva.

Ten voják je těžce nemocný.

Ten voják je těžce nemocen.

Pan Novák je ženatý.

Paň Novák je ženat.

On byl vinný.

On byl vinen.

(Cover this part.)

Já jsem hotový.

Já jsem hotov.

On byl moc zvědavý, kdo to je.

On byl moc zvědav, kdo to je.

c. Change the following sentences according to the following pattern.

Stimulus: To je bosý hoch.

Response: Ten hoch je bos.

(Cover this part.)

To je mrtvý člověk.

Ten člověk je mrtev.

To je laskavý velitel.

Ten velitel je laskav.

To je šťastná paní.

Ta paní je šťastna.

To je bohatý kupec.

Ten kupec je bohat.

To je starý pán.

Ten pán je stár.

To je svobodný člověk.

Ten člověk je svoboden.

To je zvědavá žena.

Ta žena je zvědava.

Exercise 2. Instrumental of Possessive Pronouns

a. Answer the following questions in the affirmative.

Stimulus: Chcete jet mým vozem?

Response: Ano, chci jet vaším vozem.

(Cover this part.)

Mluvil(a) jste se svým přítelem?

Ano, mluvil(a) jsem se svým přítelem.

Je on spokojen s tvou prací?

Ano, on je spokojen s mou prací.

(Cover this part.)

Pracuje on s tvým synem?	Ano, on pracuje s mým synem.
Jezdí on rád s tvým autem?	Ano, on jezdí rád s mým autem.
Čekal jste před jeho domem?	Ano, čekal jsem před jeho domem.
Jste spokojen(a) s jeho odpovědí?	Ano, jsem spokojen(a) s jeho odpovědí.
Je velký rozdíl mezi jeho a mým hlášením?	Ano, je velký rozdíl mezi jeho a vaším (tvým) hlášením.
Mluvil jste tam s jejím mužem?	Ano, mluvil jsem tam s jejím mužem.
Chodí on s její dcerou?	Ano, on chodí s její dcerou.
Šel on s jejím dítětem?	Ano, on šel s jejím dítětem.

b. Answer the questions in full using the cues provided.

Stimulus: Před čím úsekem jsou překážky?

Cue: náš

Response: Překážky jsou před naším úsekem.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Za čí školou je les?	naše	Les je za naší školou.
S čím hlášením je velitel spokojen?	naše	Velitel je spokojen s naším hlášením.
Mezi kterými úseky je druhá rota?	naš a váš	Druhá rota je mezi naším a vaším úsekem (mezi našimi a vašimi úseky).
S kterou skupinou bude pracovat on?	naše	On bude pracovat s naší skupinou.
Před kterým velitelstvím stojí ta auta?	naše	Ta auta stojí před naším velitelstvím.
S kterým velitelem ona mluvila?	jejich	Ona mluvila s jejich velitelem.
S čí žádostí to poslal?	jejich	Poslal to s jejich žádostí.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
S kterým dělostřelectvem máte spojení?	jejich	Máme spojení s jejich dělostřelectvem.
S čími přáteli se znáte?	vaši	Znám(e) se s vašimi přáteli.
S kterými podmínkami on souhlasí?	moje	On souhlasí s mými podmínkami.
Mezi čími zavazadly to bylo?	jeho	To bylo mezi jeho zavazadly.
Před čími dcerami to on řekl?	její	On to řekl před jejími dcerami.
S kterými důstojníky jsou oni ve spojení?	naši	Oni jsou ve spojení s našimi důstojníky.
Mezi čími věcmi jste to našel?	jejich	Našel jsem to mezi jejich věcmi.
S čími přáteli tam jdete?	moji	Jdu tam se svými přáteli.

c. Complete the following sentences by using the Czech equivalent of the English cues.

Stimulus: To bylo před (my) _____ odchodem.

Response: To bylo před mým odchodem.

	<u>(Cover this part.)</u>
On tam jel (with his own) _____ autem.	... svým ...
Ona to hledala mezi (my) _____ věcmi.	... mými ...
Stáli jsme před (her) _____ domem.	... jejím ...
On střílel s (my) _____ puškou.	... mou ...
Oni jsou spokojeni s (your - familiar) _____ hlášeními.	... tvými ...
Já jsem se na to díval (with his) _____ dalekohledem.	... jeho ...
Poslal jsem to s (their) _____ dopisem.	... jejich ...

(Cover this part.)

My mluvíme česky se (our own) _____
učiteli. ... svými ...

On to neřekl před (our) _____ velite-
lem. ... naším ...

Viděl jsem ho jít s (your - polite)
_____ bratrem. ... vaším ...

Stříhal to (with your) _____ nůžkami. ... vašimi ...

Oni stáli před (our) _____ okny. ... našimi ...

To skladiště je za (your - polite) _____
kuchyní. ... vaší ...

Ten autobus jezdí (through our) _____
ulicí. ... naší ...

Šel do kina se (his own) _____ mamin-
kou. ... svou ...

On chodí za (her) _____ dcerou. ... její ...

Lesson 96

ACTUAL DURATIVE AND ITERATIVE DURATIVE

Study the grammar analysis of Lesson 96, Czech Basic Course, Volume V, pages 49 through 55.

Durative verbs express a single, definite action or movement towards a particular goal, while iterative verbs express an action which is not single and definite but which is repeated.

Recapitulation

Durative verbs:

Večer jdu do kina.
I'm going to a movie to-
night.

Ten člověk nese kufr.
That man is carrying a suit-
case.

Kapitán vede rotu na střel-
nici.
The captain is taking (lead-
ing) the company to the
firing range.

Já ježu do města.
I'm driving to town.

Ten vůz veze písek.
That truck is carrying sand.

Iterative verbs:

Já chodím do kina často.
I go to movies often.

Ten člověk nosí kufry.
That man carries suitcases. (He
is a redcap.)

On vodí rotu na střelnici každý
týden.
He takes (leads) the company to
the firing range every week.

Já někdy ježdím do města.
I drive to town sometimes.

Ten vůz vozí písek.
That truck carries sand. (De-
notes common usage of the truck.)

Iterative verbs (verbs of motion) also are used to describe movement without any particular goal:

Oni chodili po lese.
On běhá po hřišti.

Ježdí po louce.

They walked in the woods.
He runs on (around) the play-
ground.

He drives in the meadow.

Durative verbs listed below do not use the compound forms in the future tense but have special forms:

hnát:

Já ho počenu odtud až domů.

I'll chase him all the way to his house.

jet:

On pro to pojedne odpoledne.

He'll go for it in the afternoon.

jít:

Příští neděli půjdeme do kostela.

We'll go to church next Sunday.

nést:

To ponese ona. OR: To bude nést ona.

She'll be carrying that.

vést:

Tu hlídku povede (OR: bude vést) četař Nový.

SGT Nový will lead the patrol.

vézt:

On mě poveze k lékaři.

He'll take me to the doctor.

běžet:

No, já už poběžím.

Well, I'll be on my way.

Hudec poběží (OR: bude běžet) vpředu a vy poběžíte (OR: budete běžet) hned za ním.

Hudec will be running in front, and you'll be running right behind him.

letět:

Kterým letadlem poletíte?

Which plane will you take (will you fly on)?

táhnout:

Chci vědět, jak ten motor potáhne (bude táhnout) do toho kopce.

I want to know how that engine will run (pull) up that hill.

Exercise 1.

Translate the following sentences into English.

a. hnát - honit

Stimulus: Kam se ženete?

Response: Where are you rushing to?
What's your hurry?

(Cover this part.)

Já se ženu domů.

I'm rushing home.

Naše jednotky hnaly nepříteli zpět.

Our units drove the enemy back.

My je poženeme až za řeku.

We will drive them all the way past the river.

Nežeň se do toho!

Don't rush into it!

Strážě honí vězně do práce.

The guards drive (force) the prisoners to work.

Policie ho honila.

The police were chasing (were after) him.

b. jít - chodit

(Cover this part.)

My jdeme na oběd.

We're going to lunch.

Ona šla na kávu.

She went to (have) coffee.

Já půjdu spát až v jedenáct.

I'll not go to sleep until eleven.

Je mu teprve pět let a už chodí do školy.

He's only five years old and already goes to school.

Chodil jsem na oběd do klubu, ale už tam chodit nebudu.

I used to go to the club for lunch, but I'll not go there any more.

c. jet - jezdit

(Cover this part.)

Jedete domů?

Are you (going) driving home?

S kým jste jel domů včera?

With whom did you drive home yesterday?

Ona pojedě s panem Novým.

She'll drive (go) with Mr. Nový.

Ty děti jezdí do školy auto-busem.

The children go to school by bus.

Když jsem byl mladý, jezdil jsem na kole, ale teď jezdím jen autem.

When I was young I rode a bicycle, but now I only drive a car.

Na kole už jezdit nebudu.

I'll not ride the bike anymore.

d. nést - nosit

(Cover this part.)

On nese knihu do knihovny.

He's taking a book to the library.

V pravé ruce nesl koš.

He was carrying a basket in his right hand.

Kdo ponese tu vlajku?

Who will be carrying the flag?

On nosí pořád stejný oblek.

He wears the same suit all the time.

V létě nosili letní uniformu.

They were wearing summer uniforms in the summer.

Ženy budou zase nosit krátké šaty.

Women will wear short dresses again.

e. vést - vodit(Cover this part.)

Včera vedl tu hlídku četař Němec.

Yesterday, SGT Němec was leading (led) the patrol.

Dnes ji vede desátník Hrubý.

Today, CPL Hrubý is leading it.

Zítra ji povede četař Smutný.

Tomorrow, SGT Smutný will be leading it.

Rotný Veselý je vodí na střelnici každý den.

SFC Veselý leads them to the firing range every day.

Dřív je vodil rotný Klec.

SFC Klec used to lead them before.

Vy je budete vodit příští měsíc.

You will be leading them next month.

f. vézt - vozit(Cover this part.)

Ten první vůz veze střelivo.

The first truck is carrying ammunition.

Včera ten vůz vezl zajatce.

Yesterday, that truck was carrying POWs.

Zítra je poveze zase.

Tomorrow, it will be carrying them again.

Dřív vozily rudu jen nákladní vlaky.

Before, only freight trains were carrying ore.

Dnes ji vozí taky nákladní auta.

Today, it is also being carried by trucks.

Včera jste vozili písek a co budete vozit dnes?

Yesterday you were hauling sand, and what will you be hauling today?

g. běžet - běhat(Cover this part.)

Já běžím pro doktora.

I'm running to get the doctor.

Nestůj tady, běž domů!

Don't stand here; run home!

Nenechávejte toho psa běhat volně!

Don't let that dog run loose!

Tonda normálně běhá 500 metrů, ale zítra poběží (bude běžet) 1,000 metrů.

Tony normally runs 500 meters, but tomorrow he'll be running 1,000 meters.

Nedávejte mu peníze a on nebude běhat za děvčaty.

Don't give him any money, and he'll quit chasing girls.

h. letět - lítat(Cover this part.)

To letadlo letí do Prahy.

The plane is flying to Prague.

Tenhle Iljušin lítá na lince Praha - Moskva.

This Iljušin flies on the Prague - Moscow line.

Dřív Čs. aerolinie lítaly do všech států Evropy.

The Czech airlines used to fly to all states (lit.) of Europe.

Já poletím zítra do Bratislavy.

I'll be flying to Bratislava tomorrow.

To se stalo, když letěli z Londýna do Prahy.

It happened while they were flying from London to Prague.

i. táhnout - tahat(Cover this part.)

Netáhne mu dobře motor.

His engine (has no power)
doesn't pull well.

Dva hezké koně táhly ten vůz.

Two nice horses were pulling
that wagon.

Ona z něho tahala peníze.

She took him for his money.

Neotvírejte okna, potáhne sem!

Don't open the window; it will
be drafty in here!

Zpravodajský důstojník z nich tahal informace.

The intelligence officer dragged
information from them.Exercise 2.

Translate the following sentences into Czech:

(Cover this part.)

Our tanks are driving the enemy back.

Naše tanky ženou nepřítele zpět.

Where are you rushing to?
(familiar form)

Kam se ženeš?

He goes (drives) to work by bus.

On jezdí do práce autobusem.

I'm driving to town.

Já jedu do města.

Does your son still go to school?

Chodí váš syn ještě do školy?

Now you can go home.

Teď můžete jít domů.

Why are you still wearing the summer uniform?

Proč nosíte ještě letní uniformu?

He's taking (carrying) that report to headquarters.

On nese to hlášení na velitelství.

(Cover this part.)

This road leads to the
ford.

Tahle cesta vede k (tomu) brodu.

All year, he took (led) the
dog for its daily walk.

Celý rok vodil psa na
denní procházku.

I drive my daughter to
school every day.

Já vozím dceru do školy každý
den.

What is it you're hauling
(transporting) there?

Co to vozíte?

They were walking slowly;
they were not running.

Oni šli pomalu, oni neběželi.

I will run home now.

Já teď poběžím domů.

I was flying in that new
plane.

Já jsem letěl v tom novém
letadle (tím novým letadlem).

They flew for many years and
nothing happened to them.

Oni lítali mnoho let a nic se
jim nestalo.

Only one horse was pulling
that wagon.

Jenom jeden kůň táhl ten vůz.

There is a draft here.

Tady táhne.

Lesson 97

INSTRUMENTAL OF PERSONAL PRONOUNS

Study the grammar notes of Lesson 97, Czech Basic Course, Volume V, pages 67 and 68.

Exercise 1.

a. Complete the following statement by using the proper instrumental form of the pronouns in the cues.

Stimulus: Oni tam půjdou s(e) ...

Cue: já

Response: Oni tam půjdou se mnou.

(Cover this part.)

on	Oni tam půjdou s ním.
vy	... s vámi
ty	... s tebou
ony	... s nimi
ona (F sg.)	... s ní
ona (N pl.)	... s nimi
my	... s námi
ono	... s ním

b. In this exercise substitute pronouns for the nouns and modifiers in the instrumental.

Stimulus: On stál za tou dívkou.

Response: On stál za ní.

(Cover this part.)

Ona mluvila s panem Novým.	Ona mluvila s ním.
Vy pojedete s těmi vojáky.	... s nimi.
On to řekl před těmi děvčaty.	... před nimi.
Krájel to tím nožem.	Krájel to jím.
Psala to červeným pérem.	... jím.
Vy sedíte mezi kapitánem Novákem a slečnou Veselou.	... mezi ním a jí, OR: mezi nimi
Štípal dříví sekyrou.	... jí.
Ty věci ležely pod při- krývkami.	... pod nimi.

c. Answer the questions by using the proper instrumental form of the pronouns in the cues.

Stimulus: Za kým on stál?
Cue: já
Response: On stál za mnou.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Kde (za kým) je druhá rota?	my	Druhá rota je za námi.
S kým si píšete?	ona	... s ní.
Před kým to tají?	ty	... před tebou.
Mezi kým je napětí?	ona a on	... mezi ní a jím; OR: mezi nimi.
Za kým sem oni chodí?	vy	... za vámi.
S kým mluvil ten poru- čík?	on	... s ním.
Před kým to oni nechtě- jí říct?	oni	... před nimi.

d. Use the proper instrumental form of the personal pronoun instead of the noun and its modifiers, and answer the questions in the affirmative.

Stimulus: Je ta překážka před tím mostem?

Response: Ano, ta překážka je před ním.

(Cover this part.)

Mluvila (ona) s tím advokátem?	Ano, ona s ním mluvila.
Je (on) spokojen s tím autem?	Ano, on je s ním spokojen.
Jel za tím taxíkem autobus?	Ano, za ním jel autobus.
Čekal jste před tou kavárnou?	Ano, čekal jsem před ní.
Jsou mezi těmi cestujícími nějací Češi?	Ano, mezi nimi jsou Češi.
Chcete tou sekyrou štípat dříví?	Ano, chci jí štípat dříví.
Je před tím domem zahrada?	Ano, před ním je zahrada.

e. Complete the statements and make them grammatically correct by using the instrumental form of the personal or reflexive pronoun.

Stimulus:	1. Ta kniha je před ...
	2. On má tu knihu před ...
Cue:	on
Response:	1. Ta kniha je před ním.
	2. On má tu knihu před sebou.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Já mám už tu práci za ...	já	... sebou.
Všechna ta práce je ještě přede ...	já	... mnou.
Komunisté vědí, že všichni lidé nejsou za ...	oni	... nimi.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Komunisté nemají všechny lidi za ...	oni	... sebou.
Já vás vezmu s ...	já	... sebou.
Vy můžete jít se ...	já	... mnou.
Ti psi byli s (tou hlídkou)...	ona	... ní.
Ta hlídka měla ty psy před ...	ona	... sebou.
Oni vzali tlumočníka s ...	oni	... sebou.
Tlumočník šel s ...	oni	... nimi.
Ten pluk měl před _____ silného nepřítele.	on	... sebou ...
Před (tím plukem) _____ byl silný nepřítel.	on	... ním ...
Vojna je ještě před ...	ty	... tebou.
Ty máš už vojnu za ...	ty	... sebou.
Mezi _____ nejsou komunisté.	my	... námi ...
My nemáme mezi _____ komunisty.	my	... sebou ...
Vy nás máte za ...	vy	... sebou.
My všichni stojíme za ...	vý	... vámi.

Exercise 2. Personal Pronouns - All Grammatical Cases

Complete the statements by using the correct form of the pronouns cued.

Stimulus: On to viděl u ...

Cue: vy

Response: On to viděl u vás.

Note: This translates as either: He saw it on you.
OR: He saw it at your place.

a. Cue: já

(Cover this part.)

To jsem nebyl já.
On seděl vedle mne (or mě).
Ona bydlí naproti mně.
Myslím, že volají mne (or mě).
Vy jste přišel až po mně.
Jen Franta přišel přede mnou.

b. Cue: ty

(Cover this part.)

Já vím, že jsi to psal ty.
Ona se ptala na to tebe.
Píše jen tobě.
Myslíme často na tebe.
On to říkal o tobě.
Oni chodí za tebou.

c. Cue: on

(Cover this part.)

To udělal on.
Já jsem to slyšel od něj (or něho).
Řekněte to jemu!
Dělají to pro něj (or něho).

(Cover this part.)

Nemáme o _____ žádné informace.

... něm ...

Jsou s _____ moc spokojení.

... ním ...

d. Cue: ona(Cover this part.)

Vedle něj stála ...

... ona.

On stál vedle ...

... ní.

Jdeme večer k ...

... ní.

Tu knihu mám pro ...

... ní.

My jsme se v _____ mýlili.

... ní ...

On bude muset sloužit pod ...

... ní.

e. Cue: my(Cover this part.)

Oni říkají, že tam máme jít ...

... my.

To se stalo blízko ...

... nás.

Přijedou zítra k ...

... nám.

Oni poslali pro ...

... nás.

Neříkají nic špatného o ...

... nás.

Skrývají se před ...

... námi.

f. Cue: vy

(Cover this part.)

Na to jste se díval vy.
Ona říká, že je jí líto vás.
Bydlí přímo naproti vám.
Ptají se často na vás.
On vždycky mluví jen o vás.
Všichni pracujou s vámi.

g. Cue: oni

(Cover this part.)

Ty peníze mají oni.
Já jsem viděl ty peníze u nich.
Ona vrátila ty peníze jim.
Ty peníze tam na _____ čekají.	... ně ...
Ten včerejší článek byl o nich.
On skrýval ty peníze před nimi.

Note: When prepositions are used in front of pronouns, the stressed forms must be used.

The position of the pronoun in the sentence (either at the beginning or at the end) requires that it be stressed.

Remember that after prepositions, all the pronouns beginning with the sound j change that sound to ň.

Exercise 3.

Complete the statements by using the correct forms of the pronouns cued. Unstressed pronouns will be used because the stress is either on the subject, "On se mě ptal na to"; or on the verb, "On se mě na to ptal"; or some other element but not on the pronoun.

Stimulus: Já _____ poslouchám.

Cue: ty

Response: Já tě poslouchám.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Vy jste _____ na to upozornil.	já	... mě ... (to bring to attention)
Policie _____ zadržela.	on	... ho ... (to detain)
On _____ tu zprávu vyřídil.	ona	... jí ... (to let know, to give a message)
Zeptejte se _____, jestli tam jdou!	oni	... jich ...
Oni _____ neodvedli.	ty	... tě ... (to draft)
Nemusíte se _____ smát.	oni	... jim ...
On se _____ přiznal.	my	... nám ... (to confess)
Proč _____ krájíte, když je tupý?	on (nůž)	... jím ...
On _____ slouží dobře.	vy	... vám ... (to serve)
To je špatná tužka. Proč _____ píšete?	ona	... jí ...
Takové tupé nůžky a vy _____ stříháte.	ony	... jimi ... (to cut)
On se _____ na to neptal.	my	... nás ...
Já _____ vidím každý den.	ona	... ji ...
Tatínek chtěl mít ze syna učitele, tak se _____ stal.	on	... jím ... (to become)

Lesson 98

THE CZECH ALPHABET

1. Study the grammar analysis of Lesson 98, Czech Basic Course, Volume V, pages 77 through 82. Memorize the few sentences on page 77.

Exercise 1.

In this exercise spell in full the name of each Czech town, river, or mountain.

Stimulus: Karlovy Vary

Response: Velké ká, á, er, el, ó, vé, ypsilon, velké
vé, á, er, ypsilon

a. Towns

(Cover this part.)

Liberec	Velké el, í, bé, é, er, é, cé
Dvůr Králové	Velké dé, vé, kroužkované ú, er, velké ká, er, á, el, ó, vé, é
Plzeň	Velké pé, el, zet, é, eň
České Budějovice	Velké čé, é, es, ká, é, velké bé, ú, dé, ijé, jé, ó, vé, í, cé, é
Olomouc	Velké ó, el, ó, em, ó, ú, cé
Bratislava	Velké bé, er, á, té, í, es, el, á, vé, á
Košice	Veklé ká, ó, eš, í, cé, é

b. Rivers

(Cover this part.)

Labe	Velké el, á, bé, é
Vltava	Velké vé, el, té, á, vé, á
Ohře	Velké ó, há, eř, é
Dřevnice	Velké dé, eř, é, vé, en, í, cé, é
Svratka	Velké, es, vé, er, á, té, ká, á
Laborec	Velké el, á, bé, ó, er, é, cé

c. Mountains

(Cover this part.)

Sněžka	Velké es, en, ijé, žet, ká, á
Třistoličnick	Velké té, eř, í, es, té, ó, el, í, čé, en, dlouhé měkké í, ká
Králický Sněžník	Velké ká, er, á, el, í, cé, ká, ypsilon, velké es, en, ijé, žet, en, dlouhé měkké í, ká
Javorina	Velké jé, á, vé, ó, er, í, en, á
Gerlach	Velké ge, é, er, el, á, chá
Řumburk	Velké dě, dlouhé ú, em, bé, í, é, er

2. Radio Communications (Radiový Provoz)

Basically, there are two categories of radio communications. They are "radio telephone" (radiofonické spojení), and "radio telegraph" (radiotelegrafní spojení).

In radio telephone communication, transmission of messages is conducted by voice. In radio telegraph communication, messages are transmitted by special symbols (codes) with the aid of a telegraph key (Morse code) or printing equipment.

In this course we are primarily interested in radio telephone communication (radiofonické spojení). Radio telephone communication can be carried out either by two stations, "radio link" (radiový směr); or by three or more stations, "radio net" (radiová síť).

In radio communication, important words such as names of people, places, or abbreviations, are normally spelled phonetically. The phonetic alphabet (Volume V, page 79) is used for this purpose. The use of words other than those contained in the phonetic alphabet is strictly forbidden.

A Czech radio operator would accomplish the transmission of the message "Přesuňte se ihned na Stojan," (Move immediately to Stojan — 'Stojan' being a code name for a certain place) in the following manner:

"Lípa zde Dub, zpráva 'Přesuňte se ihned na Stojan,' hláskuju 'Svatopluk, Tomáš, Otakar, Josef, Adam, Neruda--STOJAN'; příjem."

To simplify and speed up communication, signály (signals) are used. These are usually: alert (varovné, výstražné), combat (bojové), and general (služební) types. Služební signals are for testing communication.

Signals can be either a combination of letters, a combination of numbers, or a combination of letters and numbers. These are always preceded by the word "signal" (with the exception of služební types).

It is extremely important that such signals (code words) always be transmitted slowly.

Example:

"Adam zde Božena, signál--VLK 333--hláskuju 'Václav, Ludvík, Karel'--VLK 333, příjem."

Exercise 2.

Spell phonetically the following signals:

Stimulus: Palma 325

Response: Signál PALMA 325, hláskuju Petr, Adam, Ludvík, Marie, Adam,--PALMA 325, příjem.

(Cover this part.)

Žula 483	Signál ŽULA 483, hláskuju Žofie, Urban, Ludvík, Adam, ŽULA 483, příjem.
Hobra 2315	Signál HOBRA 2315, hláskuju Helena, Otakar, Božena, Rudolf, Adam, HOBRA 2315, příjem.
Jáma 5893	Signál JÁMA 5893, hláskuju Josef, Adam, Marie, Adam, JÁMA 5893, příjem.
Slavík 22444	Signál SLAVÍK 22444, hláskuju Svatopluk Ludvík, Adam, Václav, Ivan, Karel, SLAVÍK 22444, příjem.
Motýl 947	Signal MOTÝL 947, hláskuju Marie, Otakar, Tomáš, dlouhé ypsilon, Ludvík, MOTÝL 947, příjem.
Kámen 098	Signal KÁMEN 098, hláskuju Karel, Adam, Marie, Emil, Neruda, KÁMEN 098, příjem.

Note: Radio communication is a very important part of an NCTS course. You will learn much more about radio procedures later on during the course. Nevertheless, it will be of great help to you to review, once in a while, the simple things mentioned under Paragraph 2.

3. Learn the names of the punctuation marks and the other expressions on pages 80 through 82 in Volume V of the Czech Basic Course. You will use those in your dictations and transcriptions. Go over the article "Sportovní zpráva," on page 76. Pay close attention to punctuation marks. There is no quiz for this lesson.

Lesson 99

THE CONDITIONAL MOOD

Study the grammar analysis of Lesson 99, Czech Basic Course, Volume V, pages 94 through 99.

The Czech conditional mood, just as the English subjunctive mood, is used to express a wish or a condition contrary to the fact (something which is not true). In English, a condition which is contrary to the fact is usually introduced by the word "if." In Czech, the conjunction kdy- acts as a prefix to the conditional bych, bys, by, bychom, byste and by.

Examples:

Kdyby byl tady, dal bych mu to.	If he were here, I would give it to him.
Kdybych měl čas, udělal bych to.	If I had time, I would do it.
Kdybych měl peníze, neseděl bych doma.	If I had money, I wouldn't sit at home.
Kdyby víc pršelo, měli bychom dost vody.	If it rained more, we would have enough water.

Observe the following conjugation:

Singular:

1st person	M: Kdybych <u>měl</u> slovník, přeložil bych to.
	F: Kdybych <u>měla</u> slovník, přeložila bych to.
2nd person	M: Kdybys <u>měl</u> slovník, přeložil bys to.
	F: Kdybys <u>měla</u> slovník, přeložila bys to.
3rd person	M: Kdyby <u>měl</u> slovník, přeložil by to.
	F: Kdyby <u>měla</u> slovník, přeložila by to.
	N: Kdyby <u>mělo</u> slovník, přeložilo by to.

Plural:

1st person	M: Kdybychom <u>měli</u> slovník, přeložili bychom to.
	F: Kdybychom <u>měly</u> slovník, přeložily bychom to.
2nd person	M: Kdybyste <u>měli</u> slovník, přeložili byste to.
	F: Kdybyste <u>měly</u> slovník, přeložily byste to.

3rd person M: Kdyby měli slovník, přeložili by to.
 F: Kdyby měly slovník, přeložily by to.
 N: Kdyby měla slovník, přeložila by to.

We can see that the past participle (the -l form) agrees with the subject in gender and number, but not in person. The conditional auxiliary, such as bych, bys, or by, agrees with the subject in person and in number, but not in gender.

The negative prefix ne- is always added to the past participle (the -l form): Kdybych neměl slovník, nepřeložil bych to.

The order of the clauses can be inverted; that is, we can start with the conditional clause or the main clause: Přeložili bychom to, kdybychom měli slovník.

Exercise 1.

a. Give complete answers in the affirmative to the following questions.

Stimulus: Šel (šla) byste tam, kdybyste měl (měla) čas?
 Response: Ano, šel (šla) bych tam, kdybych měl (měla) čas.

(Cover this part.)

Koupil by to, kdyby měl peníze?

Ano, koupil by to, kdyby měl peníze.

Prodali bychom to, kdybychom to nepotřebovali?

Ano, prodali bychom to, kdybychom to nepotřebovali.

Jeli by vozem, kdyby měli benzín?

Ano, jeli by vozem, kdyby měli benzín.

Poslala by vám to, kdyby znala vaši adresu?

Ano, poslala by mi (nám) to, kdyby znala mou (naši) adresu.

b. Give complete answers in the negative to the following questions.

(Cover this part.)

Šel byste tam, i kdyby
přšlo?

Ne, nešel bych tam, kdyby
přšlo.

Dělali by to, i kdyby ne-
museli?

Ne, nedělali by to, kdyby ne-
museli.

Měla by lepší výsledky,
kdyby víc pracovala?

Ne, neměla by lepší výsledky,
i kdyby víc pracovala.

Vzal byste to místo, kdyby
vám ho dávali?

Ne, nevzal bych to místo, i
kdyby mi ho dávali.

c. A condition contrary to fact can also be expressed by the infinitive. In this exercise replace kdybych with the infinitive.

Stimulus: Kdybych měl peníze, koupil bych to.

Response: Mít peníze, koupil bych to.

(Cover this part.)

Kdyby nebylo nás, museli
by to dělat sami.

Nebýt nás, museli by to dělat
sami.

Kdyby to slyšel, moc by se
zlobil.

Slyšet to on, moc by se
zlobil.

Kdyby to řekla mně, tak by
tu už nebyla.

Říct to mně, tak by tu už
nebyla.

Kdyby nebylo třetí čety,
museli bychom ustoupit.

Nebýt třetí čety, museli
bychom ustoupit.

Kdyby měli rychlejší vůz,
tak bychom je nechytily.

Mít oni rychlejší vůz, tak by-
chom je nechytily.

Kdyby měl takový vůz, hned
by ho prodal.

Mít on takový vůz, hned by ho
prodal.

Exercise 2.

a. In this exercise replace the statements expressing certain facts with the conditional counteracting these facts.

Stimulus: Nemám čas a proto to neudělám.

Response: Ale, kdybych měl čas, udělal bych to.

(Cover this part.)

To není jeho práce a proto se o to nestará.

Ale, kdyby to byla jeho práce, staral by se o to.

My nemáme střelivo a proto musíme ustoupit.

Ale, kdybychom měli střelivo, nemuseli bychom ustoupit.

Vy to nemůžete dělat, protože to nedovedete.

Ale, kdybyste to dovedli, mohli byste to dělat.

On nečte noviny a proto neví, co se kde děje.

Ale, kdyby četl noviny, věděl by, co se kde děje.

Note: In spoken Czech the subordinate clause, expressing the condition "if" (kdybych, kdybys, and so on) is implied; it does not have to be expressed.

Já bych to koupil. ..., kdybych měl peníze; ..., kdybych měl příležitost; ..., kdyby to nebylo tak drahé; etc.

My bychom to udělali. ..., kdybychom měli čas; ..., kdyby bylo na to místo; kdybyste měli materiál; etc.

b. Change the indicative statements to the present conditional.

Stimulus: Já tam jdu.

Response: Já bych tam šel.

(Cover this part.)

On to koupí.

On by to koupil.

Ty budeš psát.

Ty bys psal(a).

(Cover this part.)

Prodají to nám.

Prodali by to nám.

Pošle vám to.

Poslal (a) by vám to.

Ty to nedovedeš.

Ty bys to nedovedl.

Já to neumím dělat.

Já bych to neuměl dělat.

Oni pojedou autem.

Oni by jeli autem.

Půjdeš pěšky.

Šel bys pěšky.

On to tak nebude dělat:

On by to tak nedělal.

Note: The present or future indicative can only be changed to the present conditional.

c. Change the following statements to the conditional form (a person's wish in combination with rád "I would," "I should").

Stimulus: On ví, co ona píše.

Response: On by rád věděl, co ona píše.

(Cover this part.)

Petr chce vidět ten nový film.

Petr by rád viděl ten nový film.

Vy chcete už jít.

Vy byste chtěl už jít.

Kupuje si dům.

Koupil (a) by si dům.

Já mu nepůjčím peníze.

Já bych mu nerad půjčil peníze.

Pro něj to uděláme.

Pro něj bychom to rádi udělali.

Note: In colloquial Czech the form bychom is often replaced by bysme.

d. In order to present a request politely, the verb is put into the conditional form and/or the negative form is used.

Examples:

Dal byste mi to?	polite request
Nedal byste mi to?	polite request
Mohl byste mi to dát?	very polite request
Nemohl byste mi to dát?	very polite request

Translate these polite questions into English.

(Cover this part.)

Počkal byste tady chvíli?	Would you wait here a minute?
Mohl byste to pro mne udělat?	Could you do it for me?
Řekl byste mi, prosím, kolik je hodin?	Would you tell me, please, what time it is?
Nechtěla byste si to vzít?	Wouldn't you like to take it?
Směl bych vás obtěžovat?	May I disturb (bother) you?
Byla byste tak laskavá a dala mu tohle?	Would you be so kind as to give him this?

e. Translate these polite English questions into Czech.

(Cover this part.)

Would you be so kind?	Byl byste tak laskav? OR: laskavý?
What would you wish?	Co byste si přál?
Would you have time for that?	Měl byste na to čas?
Shouldn't she have a look at it?	Neměla by se na to podívat?
Would you wait a minute please?	Počkal byste chvíli, prosím?

(Cover this part.)

Would you do that for her?

Udělal byste to pro ni?

Wouldn't you like to eat something?

Nechtěl(a) byste něco jíst?

Would you please tell me where is ...

Řekl byste mi, prosím, kde je ...

Exercise 3.

On page 100, Lesson 99, Volume V of the Czech Basic Course, there is an English conversation between Mr. Sedláček and Mr. Dvořák. Translate that conversation into Czech in writing. Compare your translation with the key provided.

Lesson 101

THE PAST CONDITIONAL

Study the grammar analysis of Lesson 101, Czech Basic Course, Volume V, pages 124 and 125.

To change the present conditional to the past conditional you must add the proper form of byl to the present conditional.

Examples:

Present Conditional

Kdybych měl čas, udělal
bych to.
Kdybych to věděl, nešel
bych tam.
Kdyby studovali víc,
mluvili by líp.

Past Conditional

Kdybych byl měl čas, byl bych
to udělal.
Kdybych to byl věděl, nebyl
bych tam šel.
Kdyby byli studovali víc, byli
by mluvili líp.

When negating the past conditional the prefix ne- can be added: nebyl, nebyla, etc. This is not as strong as when it is added to the past participle of the verb in question. For example, Kdybych byl neměl čas, byl bych to neudělal is stronger than Kdybych nebyl měl čas, nebyl bych to udělal.

Also, the conditional auxiliary, such as the past tense auxiliary jsem, jsi, jsme and jste, is never stressed and therefore has to follow some other stressed word.

The past conditional of být is:

Singular

byl bych býval
byla bych bývala
byl bys býval
byla bys bývala
byl by býval
byla by bývala
bylo by bývalo

Plural

byli bychom bývali
byly bychom bývaly
byli byste bývali
byly byste bývaly
byli by bývali
byly by bývaly
byla by bývala

Examples:

Present Conditional

Kdybych byl zdravý, tu práci bych vzal.
 Kdyby byla bohatá, jistě by si ji vzal.
 Kdyby si byl jist, řekl by mu to.

Past Conditional

Kdybych byl býval zdravý, tu práci bych byl vzal.
 Kdyby byla bývala bohatá, jistě by si ji byl vzal.
 Kdyby si byl býval jist, byl by mu to řekl.

Note: The past conditional is rarely used in speaking. There is a more compound form of the past conditional which serves as an emphasis on the past: Byl bych to byl býval koupil, kdybych to byl býval věděl. I would have bought it, if I had known.

Exercise

- a. Translate the following sentences into English.

(Cover this part.)

On by to stejně nebyl věděl.

He wouldn't have known it anyway.

Co byste vy byl dělal?

What would you have done?

Ona by to byla vzala.

She would have taken that.

My bychom to byli poslali.

We would have sent it.

Ty by sis to byl koupil.

You would have bought that.

Ona by tu uniformu nebyla chtěla.

She wouldn't have wanted that uniform.

Byl by pracoval celý den.

He would have worked all day.

Já bych takové věci nebyl dělal.

I wouldn't have done such things.

b. Change the following present conditional sentences to the past conditional.

Stimulus: Já bych tam šel.

Response: Já bych tam byl šel.

(Cover this part.)

Ona by si to koupila.

Ona by si to byla koupila.

Ty bys to udělal lehce.

Ty bys to byl udělal lehce.

Oni by nám to prodali.

Oni by nám to byli prodali.

Vy byste to napsala líp.

Vy byste to byla napsala líp.

Ona by vám to ukázala.

Ona by vám to byla ukázala.

Já bych nebyl zvědavý.

Já bych nebyl býval zvědavý.

Ty bys byl lepší.

Ty bys byl býval lepší.

On by se o to nestaral.

On by se o to nebyl staral.

OR: On by se o to byl nestaral.

Ty by sis to nechal.

Ty by sis to byl nechal.

c. In this exercise replace the statements expressing certain facts in the past tense with the past conditional counteracting these facts.

Stimulus: Neměl jsem peníze a proto jsem to nekoupil.

Response: Ale, kdybych byl měl peníze, byl bych to koupil.

(Cover this part.)

Neměl jsem čas a proto jsem tam nešel.

Ale, kdybych byl měl čas, byl bych tam šel.

To nebyla moje práce a proto jsem se o to nestaral.

Ale, kdyby to byla bývala moje práce, byl bych se o to staral.

Vy jste se nedíval a proto jste to neviděl.

Ale, kdybyste se byl díval, byl byste to viděl.

(Cover this part.)

Oni neposlouchali a proto nás neslyšeli.

Ale, kdyby byli poslouchali, byli by nás slyšeli.

On se neučil, tak nemohl čekat lepší výsledky.

Ale, kdyby se byl učil, byl by mohl čekat lepší výsledky.

d. Use the more compound form of the past conditional in the following exercise.

Stimulus: Byl bych to koupil, kdybych byl měl peníze.

Response: Byl bych to býval koupil, kdybych byl býval měl peníze.

(Cover this part.)

Kdybych to byl věděl, nebyl bych to dělal.

Kdybych to byl býval věděl, nebyl bych to býval dělal.

Kdybys mu to byl dal, nebyl by tě prosil.

Kdybys mu to byl býval dal, nebyl by tě býval prosil.

Ona by to byla udělala včera, kdyby byla měla čas.

Ona by to bývala udělala včera, kdyby byla bývala měla čas.

Kdybychom to byli věděli, byli bychom na vás čekali.

Kdybychom to byli bývali věděli, byli bychom bývali na vás čekali.

Byl bych to koupil, kdybych byl měl peníze.

Byl bych to býval koupil, kdybych byl býval měl peníze.

e. Change the sentences in the indicative to the present conditional and past conditional.

Stimulus: Ona to koupí.

Response: 1. Ona by to koupila.

2. Ona by to byla koupila.

(Cover this part.)

On to udělá.	Pres. cond: On by to udělal. Past cond: On by to byl udělal.
Oni nám to prodají.	Pres. cond: Oni by nám to prodali. Past cond: Oni by nám to byli prodali.
Vy jste to napsala líp.	Pres. cond: Vy byste to napsala líp. Past cond: Vy byste to byla napsala líp.
Ona vám to pošle.	Pres. cond: Ona by vám to poslala. Past cond: Ona by vám to byla poslala.
Já nejsem zvědav.	Pres. cond: Já bych nebyl zvědav. Past cond: Já bych nebyl býval zvědav.
Ty jsi rychlejší.	Pres. cond: Ty bys byl rychlejší. Past cond: Ty bys byl býval rychlejší.
Ty si to necháš.	Pres. cond: Ty by sis to nechal. Past cond: Ty by sis to byl nechal.
Ty se na to neptáš.	Pres. cond: Ty by ses na to neptal. Past cond: Ty by ses na to nebyl ptal.

Note: Reflexive verbs with the reflex si form the second person plural by sis instead of bys si.

Reflexive verbs with the reflex se form the second person plural by ses instead of bys se.

Lesson 102

USAGE OF CONDITIONAL FORMS

Study Lesson 102, Volume V, Czech Basic Course, pages 134 through 137.

Recapitulation

The conditional particle, such as bych, bys or by, combines with the conjunction a- to introduce subordinate clauses expressing purpose, desires, wishes, entreaties, requests, commands or prohibitions, fears or apprehensions. Conjugation is normal:

Čtu noviny, abych věděl, co se děje.
I read the newspaper so that I may know what's happening.

Čteš noviny, abys věděl, co se děje.

Čte noviny, aby věděl, co se děje.

Čteme noviny, abychom věděli, co se děje.

Čtete noviny, abyste věděli, co se děje.

Čtou noviny, aby věděli, co se děje.

Čtu noviny proto, abych věděl, co se děje.

Řekl jsem mu to proto, aby o tom věděl.

Note: Aby may be preceded by proto.

Exercise 1.

A clause of purpose answers the question proč? which is equivalent to "for what purpose?"

Examples:

Budeme pracovat, abychom si
vydělalí peníze.
Jděte už spát, abyste mohli
brzy ráno vstát.
Studovali jste proto, aby-
ste se naučili mluvit
česky.
Vysvětlím vám to, abyste
tomu rozuměli.

We shall work to make money
(for ourselves).
Go to sleep, so you can get up
early in the morning.
You studied for the purpose of
learning how to speak Czech.
I will explain it to you, so
you will understand.

Note: The conditional is always used in clauses of purpose, regardless of the mood or tense in the main clause.

a. Translate the following sentences (clauses of purpose) into English.

(Cover this part.)

Pracovali jsme rychle, aby-
chom byli brzy hotoví.

We worked quickly in order to be
ready soon.

Vstávám včas, abych nemusel
spěchat.

I get up on time in order not to
be in a hurry.

On jí to vysvětloval, aby
tomu dobře rozuměla.

He was explaining it to her so
that she would understand it well.

Tatínek musí těžce praco-
vat, aby syn mohl studovat.

Father has to work hard so that
his son can study (go to school).

Oni poslouchají rádio, aby
věděli, co je nového.

They listen to the radio in order
to know what's going on.

b. Translate these sentences into Czech.

(Cover this part.)

I did it in order to help him.	Já jsem to udělal, abych mu pomohl.
You went there to see it.	Vy jste tam šel (šla), abyste to viděl(a).
She's writing him to send her money.	Ona mu píše, aby jí poslal peníze.
He did it to have peace and quiet.	On to udělal, aby měl klid a pokoj.
He gave it to you to fix.	Dal ti (vám) to, abys(te) to spravil.
We came early in order to complete everything.	My jsme přišli brzy, abychom dokončili všechno.
He is doing everything to get that job.	Dělá vše, aby tu práci (to místo) dostal.

Exercise 2.

Abych, abys and so on, are also used in subordinate clauses to express desire, command, fear, or request, especially after the verbs přát si, to wish; chtít, to want; žádat, to request; říct, to tell; rozkazovat, to order; nařídit, to instruct; and similar verbs in the main clause. The infinitive construction is used in English.

Examples:

Chtěla by, abyste jí napsal.	She would like you (wants you) to write to her.
Řekni mu, aby přišel v pět!	Tell him to come at five (o'clock)!
Já vám radím, abyste to udělal.	I advise you to do it.
Rozkázal jim, aby vyčistili všechny zbraně.	He ordered them to clean all the weapons.

a. Translate the following sentences into English.

(Cover this part.)

Říkám mu, aby dával pozor.	I'm telling him to pay attention.
Řekl jí, aby tolik nemluvila.	He told her not to talk so much.
Prosil mě, abych se nezlobil.	He asked me (begged me) not to be angry.
Říkal jim, aby psali pérem.	He told them to write with a pen.
Psali nám, abychom přijeli.	They wrote to us to come.
Žádali nás, abychom tam nejeli.	They requested us not to go there.
Rozkázal jim, aby odešli hned.	He ordered them to leave immediately.

b. Translate these sentences into Czech.

(Cover this part.)

I want you to come.	Chci, abyste přišel (přišla).
I'm requesting you not to say anything.	Žádám tě (vás), abys(te) neříkal nic.
I'm asking you not to smoke in here.	Prosím (žádám) tě (vás), abys(te) tady nekouřil.
She invited me to come to see her on Sunday.	Pozvala mě, abych k ní v neděli přišel (přišla).
He told us to return that book.	Řekl nám, abychom tu knihu vrátili.
Father wants you to take that job.	Tatínek chce, abys tu práci vzal(a).

Note: After verbs myslit - to think; věřit - to believe; and doufat - to hope, in the main clause, the subordinate clauses are introduced by the conjunction že instead of abych, abys, etc. The English translation can include or can omit the conjunction "that."

Doufám, že bude pršet.

Myslím, že máte pravdu.

Věřím, že to udělá.

I hope it will rain. OR: I

hope that it will rain.

I think you're right. OR: I

think that you're right.

I believe he/she will do it.

Exercise 3.

To express an indirect order, "let him do it" or "let them do it," ať plus the durative present or punctual future tense is used.

Examples:

Direct Order

Volejte Prahu!

Dej mu to!

Nespěte tady!

Nedělejte to!

Nemluvte tak hlasitě!

Pracujte rychleji!

Kupte to auto!

Indirect Order

Ať volá Prahu.

Ať mu to dá.

Ať tady nespí.

Ať to nedělá.

Ať nemluví tak hlasitě.

Ať pracují rychleji.

Ať koupí to auto.

To express an indirect order or a wish in a subordinate clause, either ať or aby may be used.

Examples:

Napiš mu, ať ti pošle peníze.

Řekněte jí, ať už přestane pracovat.

Požádejte ho, ať na nás počká.

Napiš mu, aby ti poslal peníze.

Řekněte jí, aby přestala pracovat.

Požádejte ho, aby na nás počkal.

In this exercise, replace ať with abych, abys and so forth.

Stimulus: Řekněte jí, ať se nezlobí.

Response: Řekněte jí, aby se nezlobila.

(Cover this part.)

Nařídte mu, ať nikam nechodí.	..., aby nikam nechodil.
Řekněte slečně Nové, ať pošle ten telegram.	..., aby poslala ten telegram.
Požádejte ho, ať mluví hlasitě.	..., aby mluvil hlasitě.
Řekněte jí, ať mě zavolá.	..., aby mě zavolala.
Požádejte poručíka Roubala, ať nechá nastoupit celou rotu.	..., aby nechal nastoupit celou rotu.
Řekněte jim, ať jdou domů.	..., aby šli domů.
Dej pozor, ať se ti nic nestane.	..., aby se ti nic nestalo.

Lesson 103

NOUNS USED ONLY IN THE PLURAL

Study the grammar analysis of Lesson 103, Czech Basic Course, Volume V, pages 144 through 147.

There are some Czech nouns which are used in the plural form although they denote a single unit.

Examples:

Tyhle dveře nejsou dost velké.

Ona nosí každý den jiné šaty.

Máňa má dnes narozeniny.
On má dobré plíce.

This door isn't big enough.

She wears a different dress every day.

Mary has a birthday today.
He has good lungs.

Some of these nouns have singular forms but their meanings are quite different from their plural forms.

Examples:

To je německý peníz.

Já mám československé peníze.

"Big Ben" jsou staré hodiny.

Je jedna hodina.

Jsou čtyři hodiny.

Tuhle hodinu nás učí pan Koval.

Dává mu anglickou hodinu.

Čtu noviny každý den.

Dostala dobrou novinu.

That's a German coin.

I have Czech money.

"Big Ben" is an old clock.

It's one o'clock.

It's four o'clock.

Mr. Koval teaches us this period.

He/she's giving him an English lesson.

I read the newspaper every day.

She received good news.

The cardinal numerals accompanying these nouns have special forms:

Kolikery?	How many?	
jedny	patery	devatery
dvoje	šestery	desatery
troje	sedmery	etc.
čtvery	osmery	několikery

Note: The formation is regular from five up. The suffix -ery is added to the stem of the corresponding ordinal numeral. Note the shortening of the stem-vowel: pátý - patery; devátý - devatery; desátý - desatery.

Jedny declines the same way as ty:

Gen:	těch	jedněch
Dat:	těm	jedněm
Acc:	ty	jedny
Loc:	těch	jedněch
Inst:	těmi	jedněmi

The other numerals take the endings of adjectives:

Cena těch jedněch hodinek byla vysoká.

The price of that one watch was high.

U dvoujích dveří stála stráž.

The guards stood (watch) at two doors.

Četl jsem to v trojích novinách.

I read it in three (different) newspapers.

Compare these sentences with their English equivalents:

Člověk má jen jedny ruce.	A person has just one pair of hands.
Kupuje si jedny kalhoty.	He's buying one pair of pants.
Mám dvoje brýle.	I have two pairs of glasses.
Každý voják má troje boty a šestery ponožky.	Every soldier has three pairs of boots and six pairs of socks.
On má čtvery nové šaty.	He has four new suits.

Exercise 1.

In the following exercises answer all the questions in full using the cues provided.

- a. Stimulus: Kde má kancelář pan Novák? Které dveře?
 Cue: ty velké dveře
 Response: To jsou ty velké dveře.

(Cover this part.)

U čeho musíme čekat na ty papíry?	... u těch velkých dveří.
Kam (k čemu) ho posíláte?	... k těm velkým dveřím.
Na co dal tu vyhlášku?	... na ty velké dveře.
Na čem byl ten nápis?	... na těch velkých dveřích.
Kde (před čím) čekalo mnoho lidí?	... před těmi velkými dveřmi.

- b. Stimulus: Které hranice jsou moc dlouhé?
 Cue: československé hranice
 Response: Československé hranice jsou moc dlouhé.

(Cover this part.)

Podél čeho jsou překážky?	... podél československých hranic.
Kam (k čemu) utíkal ten člověk?	... k československým hranicím.
Co pozorují ti vojáci?	... československé hranice.
Kde (na čem) je málo přechodů?	... na československých hranicích.
Kde (před čím) zastavilo to auto?	... před československými hranicemi.

- c. Stimulus: Co je to?
 Cue: ty nové moderní hodinky
 Response: To jsou ty nové moderní hodinky.

(Cover this part.)

Co stojí moc peněz? Cena
 čeho je dost vysoká?

Cena těch nových moderních
 hodinek je dost vysoká.

K čemu je ta baterie?

... k těm novým moderním hodin-
 kám.

Co si chcete koupit?

... ty nové moderní hodinky.

O čem pořád mluví?

... o těch nových moderních
 hodinkách.

Čím se on pořád chlubí?

... těmi novými moderními ho-
 dinkami.

- d. Stimulus: Co to čtete?
 Cue: ranní noviny
 Response: Čtu ranní noviny.

(Cover this part.)

Do kterých novin jste dal
 ten inzerát?

... do ranních novin.

Komu jste dal tu zprávu?

... ranním novinám.

Které noviny kupujete každý
 den?

... ranní noviny.

Kde (v čem) jste to četl?

... v ranních novinách.

Pod čím byl ten dopis?

... pod ranními novinami.

- e. Stimulus: Co je to tamhle?
 Cue: elektrická kamna
 Response: To jsou elektrická kamna.

(Cover this part.)

Z čeho nejde žádný kouř?	... z elektrických kamen.
K čemu je ten drát?	... k elektrickým kamnům.
Co potřebuje do té místnosti?	... elektrická kamna.
Na čem vaříte?	... na elektrických kamnech.
Při čem ráda sedí?	... při elektrických kamnech.
S čím má obchod?	... s elektrickými kamny.

- f. Stimulus: Co ona potřebuje?
 Cue: lehké letní šaty
 Response: Ona potřebuje lehké letní šaty.

(Cover this part.)

Do čeho se obléká?	... do lehkých letních šatů.
K čemu se tohle nehodí?	... k lehkým letním šatům.
Co měla na sobě?	... lehké letní šaty.
V čem byla ta dáma?	... v lehkých letních šatech.
S čím jde k švadleně?	... s lehkými letními šaty.

- g. Stimulus: Co je vám malé?
 Cue: ty kalhoty
 Response: Ty kalhoty jsou mi malé.

(Cover this part.)

Od čeho je tenhle pásek?	... od těch kalhot.
K čemu se hodí sportovní sako (kabát)?	... k těm kalhotám.
Co on nosí každý den?	... ty kalhoty.

(Cover this part.)

Na čem nebyla cena? ... na těch kalhotách.
 S čím jde ke krejčímu? ... s těmi kalhotami.

h. Stimulus: Jak se jmenuje to město?
 Cue: Karlovy Vary
 Response: To město se jmenuje Karlovy Vary.

(Cover this part.)

Odkud (z kterého města) je ten člověk? ... z Karlových Varů.
 Kolem kterého města jsou pěkné lesy? ... kolem Karlových Varů.
 Ke kterému městu se blíží ten autobus? ... ke Karlovým Varům.
 Na které město ráda vzpomíná? ... na Karlovy Vary.
 Kde je každý rok filmový festival? ... v Karlových Varech.
 Před kterým městem se to stalo? ... před Karlovými Vary.

i. Stimulus: Která země je ve středu Evropy?
 Cue: Čechy
 Response: Čechy jsou ve středu Evropy.

(Cover this part.)

Odkud (ze které země) je on? ... z Čech.
 Kde je Praha? ... v Čechách.
 Kam (do které země) on jede? ... do Čech.
 Ke které zemi se blíží ten letoun? ... k Čechám.

(Cover this part.)

Kterou zemi má moc ráda? ... Čechy.
 O které zemi často mluví? ... o Čechách.
 Kde (nad kterou zemí) je zataženo? ... nad Čechami.

j. Stimulus: Jak se jmenujou nejvyšší hory v ČSSR?
 Cue: Vysoké Tatry
 Response: Nejvyšší hory v ČSSR se jmenujou Vysoké Tatry.

(Cover this part.)

Kam (do čeho) on jede na dovolenou? ... do Vysokých Tater.
 Které hory má moc rád? ... Vysoké Tatry.
 K čemu (ke kterým horám) se blíží ten vlak? ... k Vysokým Tatrám.
 Kde (ve kterých horách) byl letos na dovolené? ... ve Vysokých Tatrách.
 Kde (nad kterými horami) jsou velké mraky? ... nad Vysokými Tatrami.

Exercise 2.

In the following exercises you will use the numerals accompanying plural nouns.

a. Answer each question using the proper form of the numeral as indicated by the cue.

Stimulus: Kolikery kalhoty má každý voják?
 Cue: 3
 Response: Každý voják má troje kalhoty.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Kolikery dveře má tahle třída?	1	Tahle třída má jedny dveře.
Kolikery dveře má tahle budova?	12	Tahle budova má dvanáctery dveře.
V kolikerých botách on stále chodí?	1	On stále chodí v jedněch botách.
Kolikery boty má každý voják?	3	Každý voják má troje boty.
Kolikery noviny čtete každý den?	2	Každý den čtu dvoje noviny.
Kolikery ponožky dostává každý voják?	6	Každý voják dostává šestery ponožky.

b. Translate the following sentences into English.

	<u>(Cover this part.)</u>
Vidím ho každý den v jedněch šatech.	I see him every day wearing the same suit.
Jemu stačí troje ponožky na celý týden.	Three pairs of socks are enough for him for the whole week.
Moje žena má desatery šaty.	My wife has ten dresses.
On čte někdy až troje noviny.	He sometimes reads three newspapers.
Do té místnosti vedou čtvery dveře.	There are four doors leading into that room.
Byla taková zima, že si musela vzít na sebe dvoje kalhoty.	It was so cold that she had to put on two pairs of pants.

There are numerals which do not denote the number of individual objects but the number of varieties, kinds, classes, types of an object or a thing. These are used as adjectives.

Kolikery? -á, -é	dvojí, -í, -í
obojí, -í, -í	trojí, -í, -í
čtverý, -á, -é	paterý, -á, -é
šesterý, -á, -é	

Examples:

On dělá několikerou práci. Kouří dvojí cigarety.	He does several types of jobs. He/she smokes two brands of cigarettes.
Při tom obědě podávají tro- jí maso.	They serve three types of meat during lunch.

There is no collective numeral corresponding to jeden. The most frequently used forms are dvojí, obojí and trojí. The higher collective numerals are replaced by neuter nouns such as čtvero, patero or šestero, followed by the plural genitive form: Desatero božích přikázání - the Ten Commandments.

Exercise 3.

Answer the following questions in full in the affirmative.

(Cover this part.)

Má ona dvojí možnost?	Ano, ona má dvojí možnost.
Je ten klub pro osoby obojího pohlaví (sex)?	Ano, ten klub je pro osoby obojího pohlaví.
Má ten obchod zboží jen dvojího druhu?	Ano, ten obchod má zboží jen dvojího druhu.

(Cover this part.)

Je ten materiál dvojí
kvality?

Ano, ten materiál je dvojí
kvality.

Mají Čechy uhlí dvojího
druhu?

Ano, Čechy mají uhlí dvojího
druhu.

Lesson 104

PASSIVE VOICE

Study the grammar analysis of Lesson 104, Czech Basic Course, Volume V, pages 155 through 158.

The choice of the passive voice normally depends on the point you want to emphasize. If a verb is in the passive voice, the subject is the receiver of the action. The doer or agent, when known, is included in the English sentence with the "by" phrase. In the Czech sentence, the doer is in the instrumental case:

Někdo nám ukradl vůz.

Somebody stole our car.

Auto nám bylo ukradeno
někým.

Our car was stolen by somebody.

The passive voice consists of the auxiliary verb být in its various forms (present, past or future) and of the passive participle. It is used only with transitive verbs (durative and punctual) mainly in the past tense.

Examples:

Československo bylo obsaze-
no v roce 1939.

Czechoslovakia was occupied in
the year 1939.

Tři letadla byla sestře-
lena.

Three planes were shot down.

To víno bylo vypito za
chvíli.

The wine was drunk in no time.

There is a close parallel between the Czech and the English passive forms:

Ona byla prohlížena lékařem.
Ten dům byl postaven stavi-
telem Novákem.

She was examined by the doctor.
That house was built by the
contractor Novák.

Notice that the instrumental expresses the agent or doer. In the active sentence, it would be the nominative (subject of the sentence):

Lékař ji prohlížel.	The doctor examined her.
Stavitel Novák postavil ten dům.	The contractor Novák built that house.

Note the agreement between the subject and the passive participle in singular and plural:

Singular

Masculine: On je (byl, bude) pojištěn. (insured)

Feminine: Ona je (byla, bude) pojištěna.

Neuter: Ono je (bylo, bude) pojištěno.

Plural

Animate M: Oni jsou (byli, budou) pojištěni.

Inanimate M: Ty domy jsou (byly, budou) pojištěny.

F: Ony jsou (byly, budou) pojištěny.

N: Ona jsou (byla, budou) pojištěna.

As you can see, the -l form of the past participle of the many first class verbs (pil, začal, kryl, skryl and zabil) is replaced by -t (pit, začat, kryt, skryt and zabit).

The stem vowel of the passive participle of fifth and sixth class verbs is lengthened: dělat - dělán; kupovat - kupován; vyslychat - vyslychán; obžalovat - obžalován; opakovat - opakován; poslat - poslán.

Exercise 1.

Using the cues, practice the agreement between the subject and the passive participle.

- a. Stimulus: Já (male) jsem volán k šéfovi.
 Cue: Já (female)
 Response: Já jsem volána k šéfovi.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
ty (male)	Ty jsi volán k šéfovi.
ty (female)	Ty jsi volána k šéfovi.
on	On je volán k šéfovi.
ona	Ona je volána k šéfovi.
ono (to děvče)	Ono je voláno k šéfovi.
my (males)	My jsme voláni k šéfovi.
my (females)	My jsme volány k šéfovi.
vy (males)	Vy jste voláni k šéfovi.
vy (females)	Vy jste volány k šéfovi.
oni	Oni jsou voláni k šéfovi.
ony	Ony jsou volány k šéfovi.
ta děvčata	Ta děvčata jsou volána k šéfovi.

- b. Stimulus: Já jsem byl vyslýchán velitelem.
 Cue: ty (female)
 Response: Ty jsi byla vyslýchána velitelem.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
my (males)	My jsme byli vyslýcháni velitelem.
on	On byl vyslýchán velitelem.
Vy (females)	Vy jste byly vyslýchány velitelem.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
to děvče	To děvče bylo vyslýcháno velitelem.
desátnice Malá	Desátnice Malá byla vyslýchána velitelem.
ti tři vojáci	Ti tři vojáci byli vyslýcháni velitelem.
ta děvčata	Ta děvčata byla vyslýchána velitelem.
ty letkyně	Ty letkyně byly vyslýchány velitelem.
ty (male)	Ty jsi byl vyslýchán velitelem.

- c. Stimulus: Já budu prohlížen zítra.
 Cue: četař Dolejšek
 Response: Četař Dolejšek bude prohlížen zítra.

<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
četařka Modrá	Četařka Modrá bude prohlížena zítra.
vy pane Švejku	Vy, pane Švejku, budete prohlížen zítra.
vy oba	Vy oba budete prohlíženi zítra.
ty dvě vojákyně	Ty dvě vojákyně budou prohlíženy zítra.
četařka Štěpničkova	Četařka Štěpničková bude prohlížena zítra.
vojín Gargus	Vojín Gargus bude prohlížen zítra.
vy pánové	Vy, pánové, budete prohlíženi zítra.
my hoši	My hoši budeme prohlíženi zítra.
vy děvčata	Vy, děvčata, budete prohlížena zítra.
ty Franto	Ty, Franto, budeš prohlížen zítra.
ty Mařko	Ty, Mařko, budeš prohlížena zítra.
poručík Marek a podporučík Veselý	Poručík Marek a podporučík Veselý budou prohlíženi zítra.

Exercise 2.

Use the correct form of the passive participle of the verbs in parentheses.

Stimulus: Ten dopis byl (napsat) slečnou Novou.

Response: Ten dopis byl napsán slečnou Novou.

(Cover this part.)

Všechna ta práce byla (udělat) vojáky.	... udělána ...
Jeho byt byl (prohledat) policií. (searched)	... prohledán ...
Oni byli (sledovat) zpravodajským důstojníkem.	... sledování ...
Poplach byl (nařídit) velitelem roty.	... nařízen ...
Jejich ústup byl (krýt) druhým plukem.	... kryt ...
Ta zpráva byla (přijmout) desátníkem Holým.	... přijata ...
Jejich článek byl (číst) všemi studenty.	... čten ...
Ten vůz byl (táhnout) koňmi.	... tažen ...
Ten voják byl (zabít) granátem.	... zabit ...
Každá ta zpráva byla (dodat) spojkou.	... dodána ...
Nepřítel byl (překvapit) naší palbou.	... překvapen ...
Ten dopis byl (psát) strojem.	... psán ...
Kuře bylo (přejet) autem.	... přejet ...
Tři tanky byly (zničit) protitankovými děly.	... zničeny ...
Ten materiál byl (poslat) poštou.	... poslán ...

Exercise 3.

In this exercise change the following active sentences to the passive voice.

- a. Stimulus: Novák vypil moje pivo.
Response: Moje pivo bylo vypito Novákem.

(Cover this part.)

Ty miny tady zapomněla druhá rota.

Ty miny tady byly zapomenuty druhou rotou.

Pan Šebek mu nabídl lepší místo.

Bylo mu nabídnuto lepší místo panem Šebkem. OR: Panem Šebkem mu bylo nabídnuto lepší místo. OR: Lepší místo mu bylo nabídnuto panem Šebkem.

Pohraniční stráž je zadržela.

Byli zadrženi pohraniční stráží. OR: Byly zadrženy pohraniční stráží. OR: Byla zadržena pohraniční stráží.

Zvolili ho prezidentem.

Byl zvolen prezidentem.

Kapitán Novák nařídil poplach.

Poplach byl nařízen kapitánem Novákem.

Tu hlídku vedl četař Hrubý.

Ta hlídka byla vedena četařem Hrubým.

Nějaký rotný zaplatil ten účet.

Ten účet byl zaplacen nějakým rotným.

Tenhle dopis napsal můj přítel.

Tenhle dopis byl napsán mým přítelem.

Večeři připravil ten nový kuchař.

Večeře byla připravena tím novým kuchařem.

To střelivo nakládaly vojákyňe.

To střelivo bylo nakládáno vojákyňemi.

Tuhle silnici stavěli vězni.

Tahle silnice byla stavěna vězni.

b.

(Cover this part.)

Odvezli ji do nemocnice.

Byla odvezena do nemocnice.

Tam tiskli noviny.

Tam byly tištěny noviny.

Ty zbraně vyrábí v Brně.

Ty zbraně jsou vyráběny v Brně.

Včera ho zatkli.

Včera byl zatčen.

Chytili je na hranici.

Byli chyceni na hranici.

Vyslýchali ho celý den.

Byl vyslýchán celý den.

Odsoudili je k smrti.

Byli odsouzeni k smrti. OR:
Byly odsouzeny k smrti.

Toho špióna zatkli.

Ten špión byl zatčen.

Nepřijali všechny dělníky.

Všichni dělníci nebyli přijati.

Objevíli tam bednu nábojů.

Byla tam objevena bedna nábojů.
OR: Bedna nábojů tam byla
objevena.

Viděli ho blízko hranic.

Byl viděn blízko hranic.

Lesson 106

ADJECTIVES FROM PASSIVE PARTICIPLES

Study the grammar analysis of Lesson 106, Czech Basic Course, Volume V, page 171.

The adjectives from the passive participles are formed by adding hard adjective endings -ý, -á and -é to the masculine singular form. They are used as normal adjectives.

Infinitive	Passive Participle	Adjective
psát	psán	psaný
plánovat	plánován	plánovaný
dát	dán	daný
zranit	zraněn	zraněný
dopravovat	dopravován	dopravovaný
sestřelit	sestřelen	sestřelený
připravovat	připravován	připravovaný
otevřít	otevřen	otevřený
zavřít	zavřen	zavřený

All adjectives formed from passive participles ending in -án shorten the vowel -á-: napsán - napsaný, udělán - udělaný.

The adjectives formed from passive participles reflect the basic meaning of the verb and some of them also preserve and reflect the aspectual differences:

<u>dopravovaný materiál</u>	material being transported
<u>dopravený materiál</u>	transported material (action completed)
<u>připravovaný plán</u>	plan being prepared
<u>připravený plán</u>	prepared (ready) plan

Examples:

Já nerad sedím u otevřeného okna.	I don't like to sit by an open window.
To byl rukou psaný dopis.	That was a handwritten letter.
On neznal toho sestřeleného letce.	He didn't know that downed flier.
Ta podlaha byla čistě umytá.	The floor was cleanly washed.
Takové zboží je dopravané jen letecky.	Such material is transported only by air (planes).
Vařené hovězí maso je lepší než pečené.	Boiled beef is better than roasted.

Exercise 1.

Complete the following sentences by forming the adjective from the passive participle in the cues.

Stimulus: To je strojem _____ dopis.

Cue: psán

Response: To je strojem psaný dopis.

	<u>Cues</u> _____	<u>(Cover this part.)</u>
To byla strojem _____ zpráva.	psán	psaná
Ten _____ voják byl odvezen do nemocnice.	zraněn	zraněný
To byly dobře _____ domácí úlohy.	udělán	udělané
Jejich plán byl dobře _____.	připraven	připravený
Ty _____ žádosti pošlete na velitelství.	podepsán	podepsané
To _____ letadlo nevezlo žádné bomby.	sestřelen	sestřelené
Dobře _____ vojáci mají dobré výsledky.	cvičen	cvičení
On stál v _____ dveřích.	otevřen	otevřených

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Dostal se dovnitř _____ oknem.	otevřen	otevřeným
Ta nově _____ sekretářka je dobrá.	přiját	přijatá
On mu vrátil ty _____ pe- níze.	půjčen	půjčené
Všechna okna a dveře musí být _____.	zavřen	zavřené
On poslal _____ šek.	nepodepsán	nepodepsaný
Nepřítel měl dobře _____ obranu.	plánován	plánovanou
Náš zpravodajský vyslychá tu _____ hlídku.	zajat	zajatou
Na tak silný útok _____ nebyli.	připraven	připravení
To je fotografie toho _____ letce.	zabit	zabitého
Doma _____ chléb je lepší než _____.	dělán kupován	dělaný kupovaný
Já chci _____ kuře.	pečen	pečené
To je letecky _____ zboží.	dopravován	dopravované
V Československu _____ noviny mají mnoho propa- gandy.	tištěn	tištěné
To byla deštěm _____ škoda.	způsoben	způsobená

b. Change the passive participle to an adjective in the following way:

Stimulus: Ten dopis byl psán rukou.

Response: To byl rukou psaný dopis.

(Cover this part.)

Ta odpověď byla psána strojem.	To byla strojem psaná odpověď.
Ta hlášení byla psána rukou.	To byla rukou psaná hlášení.
Ten útok byl dobře plánován.	To byl dobře plánovaný útok.
Ty dopisy byly psány česky.	To byly česky psané dopisy.
Ten vůz je dobře udělán.	To je dobře udělaný vůz.
Ten podnik je řízen dobře.	To je dobře řízený podnik.
Ta večeře je dobře připravena.	To je dobře připravená večeře.
To dělo je dobře skryto.	To je dobře skryté dělo.
Ten večer byl hezky zahájen.	To byl hezky zahájený večer.
To město bylo vyklíženo.	To bylo vyklížené město.

c. Change the passive phrases to adjectives in the following way:

Stimulus: Ten člověk, který byl zraněn, zemřel.

Response: Ten zraněný člověk zemřel.

(Cover this part.)

Ta skupina, která byla chycena, měla zbraně.	Ta chycená skupina měla zbraně.
To letadlo, které bylo sestřeleno, nemělo bomby.	To sestřelené letadlo nemělo bomby.
To město, které bylo bombardováno, hořelo.	To bombardované město hořelo.

(Cover this part.)

Noviny, které jsou tištěny v Československu, jsou plně propagandy.

V Československu tištěné noviny jsou plně propagandy.

Zboží, které je dopravováno letecky, je dražší.

Letecky dopravované zboží je dražší.

Hlídka, která byla vedena desátníkem Šimkem, přivedla dva zajatce.

Desátníkem Šimkem vedená hlídka přivedla dva zajatce.

Exercise 2.

Translate the exercise to Lesson 106, Volume V, pages 172 and 173 into Czech. Compare your written translation with the key provided.

Lesson 107

REFLEXIVE PASSIVE

Study the grammar analysis of Lesson 107, Volume V, pages 185 and 186.

Verbs with se can be used to express the passive. Both punctual and durative verbs can be used.

Durative Verb

Present:	Tam se staví dům.	A house is being built there.
Past:	Tam se stavěl dům.	A house was being built there.
Future:	Tam se bude stavět dům.	A house will be built there.

Punctual Verb

Future:	Tam se postaví dům.	A house will be built there.
Past:	Tam se postavil dům.	A house was built there.

Note: There is agreement, but only in the third person singular and plural, in gender between the subject and the verb: Továrna se stavěla; and in number between the subject and the verb: Továrny se stavěly.

The use of the reflexive passive is limited to the third person of the singular and plural. The person who carries out the action is not named. If it is necessary to name the agent or doer, the reflexive passive is not used. Instead, the active or passive voice is used.

Examples:

Dělníci staví nový dům.	Workers are building a new house.
Nový dům je stavěn dělníky.	A new house is being built by workers.

The subject in the passive sentence is expressed in the nominative:

Letiště se staví.
Jídelna se otvírá.
Auta se opravují.

An airfield is being built.
A mess hall is being opened.
The cars are being repaired.

Note: The sentence is never started with se.

Czech speakers prefer the reflexive forms over passive constructions because they are simpler to use.

Exercise 1.

a. Change the following sentences in the active voice to reflexive passive.

Stimulus: Tam staví silnici.
Response: Tam se staví silnice.

(Cover this part.)

Tady prodávají ovoce.

Tady se prodává ovoce.

Tam ukazují filmy.

Tam se ukazují filmy.

Oběd vydávají ve 12:00 hodin.

Oběd se vydává ve 12:00 hodin.

Tam vyrábějí ostnatý drát.

Tam se vyrábí ostnatý drát.

Ty zbraně dopravují letadla.

Ty zbraně se dopravují letadly.

Tam kopou uhlí.

Tam se kope uhlí.

Tady spravují auta.

Tady se spravují auta.

Toho svědka našli.

Ten svědek se našel.

Tam hledají mechanika.

Tam se hledá mechanik.

Tam myjou a mažou (lubricate) vozy.

Tam se myjou a mažou vozy.

Tady přijmou kuchaře.

Tady se přijme kuchař.

(Cover this part.)

Tam budou přijímat dělníky.

Tam se budou přijímat dělníci.

Tu látku dělají z vlny.

Ta látka se dělá z vlny.

Tam prodávají staré vozy.

Tam se prodávají staré vozy.

b. Change the passive voice in the following sentences to the reflexive passive.

Stimulus: Oběd je vydáván ve 12:00 hodin.

Response: Oběd se vydává ve 12:00 hodin.

(Cover this part.)

Jídelna je otevřena v 7:00 hodin.

Jídelna se otevře v 7:00 hodin.

Ty vozy jsou dělány v Mladé Boleslavi.

Ty vozy se dělají v Mladé Boleslavi.

Tam bylo postaveno mnoho domů.

Tam se postavilo mnoho domů.

Ten nábytek byl dělán ze dřeva.

Ten nábytek se dělal ze dřeva.

Ta auta jsou vyráběna ve Škodovce.

Ta auta se vyrábějí ve Škodovce.

Obchody jsou zavírány v 8:00 hodin.

Obchody se zavírají v 8:00 hodin.

Některé daně jsou placeny napřed.

Některé daně se platí napřed.

Ty věci byly nalezeny v té místnosti.

Ty věci se našly v té místnosti.

Tam jsou vyráběny ty nové tanky.

Tam se vyrábějí ty nové tanky.

Ty zprávy jsou oznamovány rádiem.

Ty zprávy se oznamují rádiem.

Exercise 2.

In the following exercises you will use se as the general, not specific, subject. Observe that the verb is always in the singular, and the past participle always has the neuter ending -o.

Examples:

Před válkou se v ČSR jezdi-
lo po levé straně.

Before the war, driving in ČSR
was done on the left hand
side.

Tam se vždycky mluvilo
rusky.

Russian was always spoken there.

a. Answer the following questions in full by using the cues provided. In each question se replaces the specific subject.

Stimulus: Kde se dobře jí?

Cue: ta nová restaurace

Response: V té nové restauraci se dobře jí.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Kde se dobře nakupuje?	ten nový obchod	V tom novém obchodě se dobře nakupuje.
O kom se říká, že dobře nepracuje?	on	O něm se říká, že dobře nepracuje.
Na čem se vám dobře sedí?	tahle židle	Na téhle židli se mi dobře sedí. OR: Sedí se mi dobře na téhle židli.
Co se o něm nevědělo?	je špión	Nevědělo se o něm, že je špión.
Co se zjistilo?	že pracuje pro komunisty	Zjistilo se, že pracuje pro komunisty.
Co se čeká?	další dešť	Čeká se další dešť.
Jak se tam mluvilo?	jen česky	Mluvilo se tam jen česky.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Kdy se tam úřaduje?	od osmi do dvanácti	Tam se úřaduje od osmi do dvanácti.
Jak se tam jede?	přímo přes tu vesnici	Tam se jede přímo přes tu vesnici.
Jak často se toho užívá?	moc často	Toho se užívá moc často.
Smí se to tady dělat?	ne, ...	Ne, to se nesmí tady dělat.
Kdy se pracovalo 24 hodiny?	za války	Za války se pracovalo 24 hodiny.

b. In the next exercise change the definite subject (on, ona, oni, ony) to indefinite se.

Stimulus: Oni říkají, že bude válka.

Response: Říká se, že bude válka.

	<u>(Cover this part.)</u>
Oni tam jedou přes Plzeň.	Jede se tam přes Plzeň.
V tom obchodě ona nakupuje lacino.	V tom obchodě se nakupuje lacino.
Ona sedí na té židli pohodlně.	Na té židli se sedí pohodlně.
Oni žádají, aby studenti byli v osm hodin ve třídě.	Žádá se, aby studenti byli v osm hodin ve třídě.
On úřaduje i v sobotu.	Úřaduje se i v sobotu.
V té továrně pracujou dnem i nocí.	V té továrně se pracuje dnem i nocí.
Oni smí chodit do klubu bez kabátu.	Do klubu se smí chodit bez kabátu.
Tam mluví taky anglicky.	Tam se mluví taky anglicky.
On toho neužívá moc často.	Toho se neužívá moc často.

(Cover this part.)

Ona zjistila, komu to patří.

Zjistilo se, komu to patří.

Čekají, že řeka bude stoupat.

Čeká se, že řeka bude stoupat.

To smějí dělat bez povolení.

To se smí dělat bez povolení.

Oni vědí, co nepřítel plánuje.

Ví se, co nepřítel plánuje.

Bude v tom pokračovat zítra.

Bude se v tom pokračovat zítra.

Exercise 3.

a. Translate these sentences into Czech, using the reflexive passive.

Stimulus: Cook wanted.

Response: Hledá se kuchař.

(Cover this part.)

Mechanic wanted.

Hledá se mechanik.

Waiter wanted.

Hledá se číšník.

House for sale.

Prodá se dům.

Apartment for rent.

Pronajme se byt.

Visitors are asked to park in the rear.

Návštěvníci se žádají, aby parkovali vzadu.

The public is requested not to smoke.

Obecenstvo se žádá, aby nekouřilo.

Room for rent for a gentleman.

Přijme se pán na byt.

b. Translate the following sentences into Czech using se as a general subject.

Stimulus: It is not known, who did it.

Response: Neví se, kdo to udělal.

(Cover this part.)

It wasn't known that she was there.	Nevědělo se, že ona tam byla.
It is expected that the river will not rise (lit.).	Čeká se, že řeka nebude stoupat.
It is not known whether the enemy will attack.	Neví se, jestli nepřítel bude útočit.
That's not done that way.	To se tak nedělá.
It's done this way.	To se dělá takhle.
The factories were idle.	V továrnách se nepracovalo.
Office closed on Sunday.	V neděli se neřáduje.
Czech and English spoken here.	Tady se mluví česky a anglicky.

Lesson 108

DIMINUTIVES

Study the grammar analysis of Lesson 108, Czech Basic Course, Volume V, pages 195 through 199.

Diminutive nouns may express a smaller size, affection or endearment, slight contempt, or a meaning different from the basic noun (see words on page 199). Diminutives have the same gender as the nouns from which they are derived. It is strongly recommended that you memorize the words and their meanings on page 199. You already know many of them. These are often-used words in everyday Czech.

Examples:

Smaller Size

To je malý stromek.
To je malinký stromeček.
Otevřte ta dvířka!
Na to stačí tenhle kufřík.

Dejte to do téhle misky!
To je v té láhvičce.

That's a small tree.
That's a tiny tree.
Open that (small) door!
This (small) suitcase suffices
for that.
Put it in this small bowl!
It's in that (small) bottle.

Affection - Endearment

Karlíčku, podej mi tu kni-
hu, prosím!
Psala nám naše tetička.
To je hezká dívenka.
Ty máš hezké autíčko.

Charley, pass me that book,
please!
Our aunty wrote to us.
What a beautiful girl.
Your car is a beauty.

Slight Contempt

Ty blbečku!
Pojď sem, ty hlupáčku!
Co to děláš, ty blbečku!

You (little) idiot!
Come here, you (little) stupid
thing! (hloupý - stupid)
What are you doing, you little
idiot!

Exercise 1.

Give the diminutive forms of the masculine nouns according to this model:

a. Model: Malému domu říkáme domek.

(Cover this part.)

Malému drátu říkáme drátek.
Malému talíři říkáme talířek.
Malému sloupu říkáme sloupek.
Malému stromu říkáme stromek.
Malému šroubu říkáme šroubek.
Malému sudu říkáme soudek.
Malému dvoru říkáme dvorek.
Malému kusu říkáme kousek.
Malému provazu říkáme provázek.
Malému hrnci říkáme hrnek.
Malému stolu říkáme stolek.
Malému klíči říkáme klíček.
Malému kameni říkáme kamínek.
Malému potoku říkáme potůček.
Malému háku říkáme háček.
Malému balíku říkáme balíček.
Malému kruhu říkáme kroužek.

b. Model: Malému koši říkáme košík.

(Cover this part.)

Malému hřebu říkáme hřebík.
Malému kufru říkáme kufřík.
Malému lesu říkáme lesík.

c. Model: Menšímu domku říkáme domeček.

(Cover this part.)

Menšímu dvorku říkáme dvoreček.
Menšímu hrnku říkáme hrneček, OR: hrníček.
Menšímu hřebíku říkáme hřebíček.
Menšímu košíku říkáme košíček.
Menšímu kufříku říkáme kufříček.
Menšímu kousku říkáme kousíček.
Menšímu lesíku říkáme lesíček.
Menšímu sloupku říkáme sloupeček.
Menšímu stromku říkáme stromeček.
Menšímu soudku říkáme soudeček.
Menšímu šroubku říkáme šroubeček.

Exercise 2.

Give the diminutive forms of the feminine nouns.

a. Model: Malé bráně říkáme branka.

(Cover this part.)

Malé m <u>í</u> se říkáme m <u>í</u> ška.
Malé pile říkáme pilka.
Malé zahrad <u>ě</u> říkáme zahrad <u>ě</u> čka.
Malé hromad <u>ě</u> říkáme hromádka.
Malé díř <u>e</u> říkáme dířka.
Malé bedn <u>ě</u> říkáme bedýnka.
Malé sekeř <u>e</u> (sekyř <u>e</u>) říkáme sekerka (sekyřka).
Malé skř <u>í</u> ni říkáme skř <u>í</u> ňka.
Malé chv <u>í</u> li říkáme chvilka.
Malé sklenic <u>i</u> říkáme sklenka, OR: sklínka.
Malé lod <u>i</u> říkáme loďka.
Malé tyč <u>i</u> říkáme tyčka.

b. Model: Malé kapse říkáme kapsička.

(Cover this part.)

Malé chodb <u>ě</u> říkáme chodbička.
Malé krabic <u>i</u> říkáme krabička.
Malé ulic <u>i</u> říkáme ulička.
Malé vesnic <u>i</u> říkáme vesnička.

(Cover this part.)

Malé láhvi říkáme láhvička.
Dětské posteli říkáme postýlka.

c. Model: Menší bedýnce říkáme bednička.

(Cover this part.)

Menší misce říkáme mistička.
Menší loďce říkáme lodička.
Menší sklínce říkáme sklenička.
Menší tyčce říkáme tyčinka.
Menší zahrádce říkáme zahrádečka.
Menší chvílce říkáme chvílička.

Exercise 3.

Give the diminutive forms of the neuter nouns.

a.

(Cover this part.)

Malému kladivu říkáme kladívko.
Malému polenu říkáme polínko.
Malému jezeru říkáme jezírko.
Malému světlu říkáme světélko OR: světýlko.
Malému zrcadlu říkáme zrcátko.
Malému kuřeti říkáme kuřátko.

b.

(Cover this part.)

Malému kolu říkáme kolečko.
Malému městu říkáme městečko.
Malému vejci říkáme vaj <u>í</u> čko.
Malému ví <u>č</u> ku říkáme ví <u>č</u> ko.

Exercise 4.

Give the diminutive forms of the plural nouns (mixed genders).

(Cover this part.)

Malým kleštím říkáme kleštičky.
Malým dveřím říkáme dví <u>ř</u> ka.
Malým saním říkáme sá <u>ň</u> ky.
Malým kamnům říkáme kamínka.
Malým vratům říkáme vrátka.

Exercise 5.

Change the underlined noun to its diminutive form.

a. Masculine:

Stimulus: Tam je malý potok.
 Response: Tam je malý potůček.

(Cover this part.)

To je <u>kámen</u> kamínek.
Tam je <u>strom</u> stromek.

(Cover this part.)

Ty věci jsou v tom kufru.
 Ona to měla v koši.
 Na to by potřeboval šroub.
 Ztratil jsem klíč od auta.
 Dejte mu kus chleba!
 On má pěkný dům.
 Dala to na talíř.

... kufříku.
 ... košíku.
 ... šroubek.
 ... klíček ...
 ... kousek ...
 ... domek.
 ... talířek.

b. Feminine:

(Cover this part.)

To přišlo v té bedně.
 Tady je malá díra.
 To je úzká chodba.
 Musíte chvíli čekat.
 Tam je nějaká loď.
 Ta krabice je na stole.
 Já potřebuju lžíci.
 Ta zelenina je z naší zahrady.

... bedýnce.
 ... dírka.
 ... chodbička.
 ... chvílku ...
 ... loďka OR:
 lodička.
 ... krabička ...
 ... lžičku ...
 ... zahrádky.

c. Neuter:

(Cover this part.)

Na tom jezeře jsou ložky.
 Na to potřebuju kladivo.
 Udělejte kolo!
 Dnes máme pečené kuře.

... jezírku ...
 ... kladívko.
 ... kolečko.
 ... kuřátko.

(Cover this part.)V tom městě není posádka.

... městečku ...

Dej do těch kamen poleno!

... polínko.

Jedno vejce mi stačí.

... vajíčko.

d. Plural Nouns:

(Cover this part.)V těch kamnech špatně hoří.

... kamínkách.

On to udělal kleštěmi.

... kleštičkami.

Na těch vratech byl nápis.

... vrátkách ...

Neotvírejte dveře!

... dvířka.

Vozili se na saních.

... sánkách.

Exercise 6.

Replace the underlined adjectives and adverbs with their diminutive forms.

Stimulus: Ten stromeček je malý.Response: Ten stromeček je maličký.(Cover this part.)Ona je po té nemoci slabá.... slaboučká, OR:
slabounká.Já potřebuju slabý papír.... slaboučký, OR:
slabounký ...To sklo je příliš slabé.... slaboučké, OR:
slabounké.Ten byt je pro vás malý.

... maličký, OR: malinký.

To jejich dítě je malé.

... maličké, OR: malinké.

(Cover this part.)Ta zahrádečka je moc malá.

... maličká, OR: malinká.

Potřeboval bych do té kávy trochu cukru.

... trošku, trošičku, trošinku.

To potřebuje trochu soli.

... trošku, trošičku, trošinku.

Oni šli jen tak pomalu.

... pomaličku, pomalinku, pomalounku.

Pomalu bude čas jít domů.

... pomaličku, pomalinku, pomalounku.

Exercise 7.

Translate the following sentences into English.

(Cover this part.)

Moje hodinky jdou pozdě.

My watch is slow.

Tahle chodbička je příliš úzká.

This corridor (aisle) is too narrow.

Já potřebuju do toho zapalovače kamínek.

I need a flint stone for that lighter.

On jedl polévku lžičkou.

He ate the soup with a teaspoon.

Zavřete ten kohoutek! Ať ta voda neteče!

Shut off that faucet! Don't let that water run!

Každý má nějakého koníčka.

Everyone has some hobby.

On jde k zubaři. Potřebuje korunku.

He goes to the dentist. He needs a crown.

A já potřebuju nový můstek.

And I need a new bridge.

Moje puška má moc malou mušku.

My gun (rifle) has a very small front sight.

Ona musí brát ty prášky každý den.

She must take those pills every day.

(Cover this part.)

Potřebuju ramínko na
tenhle kabát.

I need a hanger for this coat.

Jeho hodinky mají moc malé
ručičky.

His watch has very small (tiny)
hands.

On už lístky na ten film
má.

He already has the tickets for
that film.

Tahle slova jsou na stránce
199.

These words are on page 199.

Lesson 109

ARITHMETIC AND GEOMETRY--BASIC TERMS

Study the grammar analysis of Lesson 109, Czech Basic Course, Volume V, pages 210 through 213.

Recapitulation

Sčítání - Addition

Imperative

sčítat (sečítat), dur. -
to add

sčítej! (sečítej!)
sčítejte! (sečítejte)

sečíst, punct.

sečti!
sečtěte!

výsledek, m. - result

součet, m. - sum

rovnat se, dur. - to equal (takes the dative case)

Výsledek sčítání je součet. The result of addition is the
sum.

Sečtěte:

1 + 2 Jedna a dvě jsou tři.

2 + 2 Dvě a dvě jsou čtyři.

2 + 3 Dvě a tři je pět.
Dvě a tři se rovná pěti.

"Plus" can be used instead of a:

1 + 3 Jedna plus tři jsou čtyři.

4 + 5 Čtyři plus pět je devět.
Čtyři plus pět se rovná devíti.

Odčítání - Subtraction.Imperative

odčítat, dur. - to subtract

odčítej!
odčítejte!

odečíst, punct.

odečti!
odečtěte!bez, prep. - without (takes
the genitive case)Výsledek odčítání je
rozdíl, anebo zbytek.The result of subtraction is
the difference or remainder.

Odečtěte:

10 - 6 Deset minus (méně) šest jsou čtyři. OR: Deset
bez šesti se rovná čtyřem.18 - 9 Osmnáct minus (méně) devět je devět. OR:
Osmnáct bez devíti se rovná devíti.Násobení - Multiplication.Imperative

násobit, dur. - to multiply

násob!
násobte!

znásobit, punct.

znásob!
znásobte!násobilka, f. - multipli-
cation tablenásobeno - multiplied by
(takes instrumental)

-krát - times

Výsledek násobení je
součin.The result of multiplication
is the product.

Znásobte:

5 X 4 Pětkrát čtyři je dvacet. OR: Pětkrát čtyři rovná se dvaceti. OR: Pět násobeno čtyřmi je dvacet. OR: Pět násobeno čtyřmi rovná se dvaceti.
Součin je dvacet.

2 X 2 Dvakrát dva jsou čtyři. OR: Dvakrát dva rovná se čtyřem. OR: Dvě násobeno dvěma rovná se čtyřem. Dvě násobeno dvěma jsou čtyři.
Součin jsou čtyři.

Dělení - Division.Imperative

dělit, dur. - to divide

děl!
dělte!

rozdělit, punct.

rozděl!
rozdělte!

děleno - divided by (takes instrumental)

podíl, m. - quotient

Výsledek dělení je podíl.

The result of division is the quotient.

Rozdělte:

8 : 2 Osm děleno dvěma jsou čtyři. OR: Osm děleno dvěma rovná se čtyřem.
Podíl jsou čtyři.

20 : 4 Dvacet děleno čtyřmi (čtyřma) je pět. OR: Dvacet děleno čtyřmi (čtyřma) rovná se pěti.
Podíl je pět.

Zlomky - Fractions.

desetinný zlomek - decimal fraction

desetinné místo - decimal point

lomeno - over (takes instrumental)

2/6 - dvě lomeno šesti

3/7 - tři lomeno sedmi

Exercise 1.

Read the following fractions in Czech.

- a. Stimulus: $1/2$
 Response: Jedna polovina.

(Cover this part.)

$1/3$ (jedna lomeno třemi, OR: třema)	jedna třetina
$1/4$ (jedna lomeno čtyřmi, OR: čtyřma)	jedna čtvrtina
$1/5$ (jedna lomeno pěti)	jedna pětina
$1/6$	jedna šestina
$1/7$	jedna sedmina
$1/8$	jedna osmina
$1/9$	jedna devítina
$1/10$	jedna desetina
$1/100$	jedna setina
$1/1,000$	jedna tisícina

b. Stimulus: 2/2
Response: dvě poloviny

(Cover this part.)

3/2 (tři lomeno dvěma)	tři poloviny
4/2	čtyři poloviny
2/3 (dvě lomeno třema, třemi)	dvě třetiny
3/3	tři třetiny
4/3	čtyři třetiny
2/4 (dvě lomeno čtyřma, čtyřmi)	dvě čtvrtiny
3/4	tři čtvrtiny
4/4	čtyři čtvrtiny
2/5 (dvě lomeno pěti)	dvě pětiny
3/5	tři pětiny
4/5	čtyři pětiny

Note: With the numerator 2, 3 and 4, the denominator is in the nominative plural.

c. Stimulus: 5/2
Response: pět polovin

(Cover this part.)

6/3	šest třetin
7/4	sedm (pronounce: sedum) čtvrtin
8/5	osm (pronounce: osum) pětín
9/6	devět šestin
10/7	deset sedmin

(Cover this part.)

11/8	jedenáct osmin
12/9	dvanáct devítin
13/10	třináct desetin
14/11	čtrnáct jedenáctin
15/20	patnáct dvacetin
5/100	pět setin
100/1,000	sto tisícin

- d. Stimulus: 32/2
Response: třicet dvě poloviny.

(Cover this part.)

43/6	čtyřicet tři šestiny
51/9	padesát jedna devítina
64/10	šedesát čtyři desetiny
72/100	sedmdesát dvě setiny
101/3	sto jedna třetina
104/50	sto čtyři padesátiny
103/17	sto tři sedmnáctiny

Note: When you read the numerator in the reverse order (třiačtyřicet, jedenapadesát, čtyřiašedesát ...), then the denominator is in the genitive plural (dvaasedmdesát setin, třiaosmdesát tisícin ...).

Exercise 2. Procenta - Percent.Procentní, adj. - percent

a. In this exercise you will use prefixes such as jedno-, dvou- and tří- together with procentní; for example, jednoprocentní, dvouprocentní, etc.

Translate the following sentences into English.

(Cover this part.)

On platí jen jednoprocentní úrok.	He pays only one percent interest.
Já platím dvouprocentní úrok.	I pay two percent interest.
To je čtyřprocentní pivo.	That's a four percent beer.
Československé pivo je až šestnácti procentní.	Czechoslovak beer is as high as 16 percent.
Já mám na dům šestiprocentní hypotéku (mortgage).	I have a six percent mortgage on my house.
Tenhle likér (liquor) má čtyřicetiprocentní obsah alkoholu.	This liquor has a 40 percent content of alcohol.
Když si půjčujete peníze teď, platíte desetiprocentní úrok.	When you are borrowing money now, you pay 10 percent interest. (lit.)
Americké víno je dvanáctiprocentní.	American wine is 12 percent.
Československé továrny plní plány na sto procent.	Czechoslovak factories fulfill their plans 100 percent.

Note: When used in a question, jedno-, dvou-, tří-, etc., would be replaced with the prefix kolika-; for example, kolikaprocentní?.

Remember that dvoj-, and troj- can replace dvou- and tří-.

b. In this exercise you will use jedno-, dvou-, tří- and so forth, together with the suffixes -letý, -roční, měsíční, -týdenní and -denní.

Translate the following sentences into English.

(Cover this part.)

On má dvouletého syna.	He has a two-year-old son.
Ona je na jednoročním studiu v Praze.	She is on a one-year study in Prague.
Náš kurs je dvanáctiměsíční.	Our course is 12 months.
Jeli na dvojtýdenní dovolenou.	They went on a two-week vacation.
Ten trojdenní dešť nadělal mnoho škody.	That three-day rain did a lot of damage.
Přes poledne máme dvojhodinovou přestávku.	Through noon we have a two-hour break.
Já mám patnáctiletou dceru.	I have a 15-year-old daughter.

c. In this exercise use the same prefixes as a. and b. above, with different suffixes.

Translate the following sentences into English.

(Cover this part.)

Chicago mělo pětistupňový mráz.	Chicago had (-5 degrees C below freezing) 5 degree frost.
Praha má někdy až dvacetistupňový mráz.	Prague sometimes has (-20 degrees C below freezing) 20 degree frost.
Poslali jsme tam osmičlennou hlídku.	We sent an eight-man (member) patrol there.
Ten tank má čtyřčlennou osádku.	That tank has a four-man (member) crew.
Můj vůz má čtyřválcový motor.	My car has a four-cylinder engine.

(Cover this part.)

Poletíme tím čtyřmotorovým letounem.

We will fly with that four-engine plane.

Všude v Jižní Kalifornii mají dvojjazyčné nápisy.

Everywhere in Southern California, they have bilingual signs.

Tam staví dvanáctiposchodový dům.

They are building a 13-story house there.

Ten letoun je jen dvoumístný.

That's only a two-seater plane.

Tady je mnoho stoletých stromů.

There are many century-old trees here.

Americká auta jsou většinou šestisedadlová.

American cars are, for the most part, six-seaters.

To je jednosměrná ulice.

That's a one-way street.

Čtyřdveřový vůz je dražší než dvoudveřový.

A four-door car is more expensive than a two-door (car).

Exercise 3. Declension of numerals sto and tisíc.

a. In this exercise answer the questions in full using sto in your answer.

Stimulus: Kolik vojáků tam bylo?

Cue: sto

Response: Tam bylo sto vojáků.

(Cover this part.)

Kolik vojáků bylo raněno?

Sto vojáků bylo raněno.

Od kolika vojáků máte ty žádosti?

Mám(e) ty žádosti od sta vojáků.

Kolika vojákům vydáváte nové uniformy?

Nové uniformy vydáváme stu vojáků (sto vojákům).

Pro kolik vojáků je tam místo?

Tam je místo pro sto vojáků.

(Cover this part.)

O kolika vojácích mluvili?

Mluvili o stu vojáků (sto vojácích).

Před kolika vojáky to kapitán řekl?

Kapitán to řekl před stem vojáků (sto vojáky).

b. In this exercise answer the questions in full using tisíc korun.

Stimulus: Kolik peněz (korun) je v té pokladně?

Cue: tisíc korun

Response: V té pokladně je tisíc korun.

(Cover this part.)

Z kolika korun mu nezůstalo nic?

Nezůstalo mu nic z tisíce korun.

K čemu patří tahle stovka?

Tahle stovka patří k tisíci korun (korunám).

Kolik ho to stálo?

To ho stálo tisíc korun.

Na čem mu nezáleží?

Nezáleží mu na tisíci korun (korunách).

S čím není spokojen?

Není spokojen s tisícem korun (tisíci korunami).

Lesson 111

NAMES OF NUMERALS.

Read the grammar analysis, Lesson 111, Czech Basic Course, Volume VI, pages 14 through 16.

Numerical nouns are feminine nouns which stand for cardinal numerals. They are used to indicate:

Rooms

On sedí v trojce.

He sits in room number 3.

Streetcars

Desítka jede na Václavské náměstí.

Streetcar number 10 goes to Wenceslas Square.

Money

Já mám u sebe jen stovku.

I have only a one-hundred-crown bill on me.

Car speeds

On jede stovkou.

He drives 100 miles per hour.

Guns

Pětasedmdesátka.
Brokovnice dvanáctka.

75-mm gun.
12-gauge shotgun.

School grades

Z agličtiny dostal dvojku.

He got a B grade in English.

Note: There are also many other uses.

Exercise 1.

a. Change the following numerals to their noun forms.

Stimulus: tři
Response: trojka

(Cover this part.)

šest	šestka
dvanáct	dvanáctka
dvě	dvojka
jedna	jednička
sedm	sedmička
devět	devítka
osm	osmička
jedenáct	jedenáctka
deset	desítka
čtyři	čtyřka
patnáct	patnáctka
pět	pětka
osmnáct	osmnáctka
čtrnáct	čtrnáctka
třináct	třináctka
devatenáct	devatenáctka
šestnáct	šestnáctka
dvacet	dvacítka
dvaadvacet	dvaadvacítka
čtyřiaadvacet	čtyřiaadvacítka
třicet	třicítka

(Cover this part.)

pětapadesát

pětapadesátka

třiadevadesát

třiadevadesátka

sto pětadvacet

stopětadvacítka

dvě stě padesát

dvěstěpadesátka

pět set

pětistovka

sedm set

sedmistovka

tisíc

tisícovka

deset tisíc

desetitisícovka

b. Change the underlined parts of the sentences to the noun form of a numeral.

Stimulus: To je třída číslo 7.

Response: To je sedmička.

č = číslo (number)

(Cover this part.)

Pan Novák má kancelář v místnosti č. 1.

v jedničce.

Na výsledky používají místnost č. 5.

pětku.

Ty židle patří do třídy č. 9.

do devítky.

V motelu nikdo nechce pokoj č. 13.

třináctku.

Měli jsme pokoj č. 173.

stotřiasedmdesátku.

Pošlete ty studenty do třídy č. 4.

do čtyřky.

První rychlostí nemůžete jet rychleji.

jedničkou ...

Dejte tam čtvrtou rychlost.

čtyřku.

On vyjel ten kopec na druhou rychlost.

na dvojku.

Potřebuju mapu pro třídu č. 11.

pro jedenáctku.

(Cover this part.)

Na hlavní nádraží se dostanete tramvají
č. 10 a č. 13.

desítkou a tři-
náctkou.

Tramvaj č. 22 taky jezdí na Václavské
náměstí.

dvaadvacítka

c. Answer the following questions in full using the cues provided.

Stimulus: Jakou rychlostí on jel?

Cue: 85

Response: On jel pětadesátkou.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Jakou rychlostí se smí jezdit?	55	Smí se jezdit pětadesátkou.
Jaká rychlost je dovolená ve městě?	25	Ve městě je dovolená dvacítka.
Kterou rychlost tam má ten řidič?	3	Ten řidič tam má trojku.
Do které rychlosti to dal?	4	Dal to do čtyřky.
Na kterou rychlost vyjel ten kopec?	2	Ten kopec vyjel na dvojku.
Kterou rychlostí to nemohl vyjet?	1	Nemohl to vyjet jedničkou.
Jak (po kolika) se prodávají cigarety?	10 a 20	Cigarety se prodávají po desítkách a dvacítkách.
Kolik cigaret kouříte denně?	20	Já kouřím denně dvacítka.
Pro kolik cigaret jste ho poslal?	100	Poslal jsem ho pro stovku.

d. Complete the sentences according to the model.

Model: Pět korun je pětka.

	<u>(Cover this part.)</u>
Deset korun je ...	desítka.
Dvacet korun je ...	<u>dvacka</u> (dvacítká).
Padesát korun je ...	padesátka.
Sto korun je ...	stovka.
Pět set korun je ...	pětistovka.
tisíc korun je ...	tisícovka
deset tisíc korun je ...	desetitisícovka

Note: Dvacka is used to denote a 20-crown bill instead of dvacítká.

e. Answer the following questions in full using the cues provided.

Stimulus: Kolik korun máte?
 Cue: 500 Kčs.
 Response: Mám pětistovku.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Kolik korun potřebuje ten člověk?	1,000	Ten člověk potřebuje tisícovku.
Kolik jste mu půjčil?	100	Půjčil jsem mu stovku.
Za kolik to prodal?	50	Prodal to za padesátku.
Kolik ho to stálo?	20	To ho stálo dvacku.
Jakou bankovku (bill) jste ještě nikdy neviděl?	10,000	Já jsem ještě nikdy neviděl desetitisícovku.
Co jste mu za to dal?	10	Dal jsem mu za to desítku.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Motorcycles: motocykly		
Jaký motocykl si chcete koupit?	500	Chci si koupit pětistovku.
Jaký motocykl si koupil on?	750	On si koupil sedmsetpadesátku.
Jaký motocykl je JAWA?	350	JAWA je třistapadesátka.
Jaký motocykl je čezetka?	175	Čezetka je stopětasedmadesátka.

Note: JAWA and čezetka are Czechoslovakian motorcycles.

Shotguns: brokovnice

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Jakou brokovnici máte?	12	Já mám dvanáctku.
Jakou brokovnici si koupil váš přítel?	20	Můj přítel si koupil dvacítku.
Jakou brokovnici prodává ten člověk?	16	Ten člověk prodává šestnáctku.
Která brokovnice má větší ráži, 12 nebo 20?	12	Dvanáctka má větší ráži než dvacítku.

Cannons, howitzers: kanóny, houfnice

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Jakou ráži má ten kanón?	75	To je pětasedmadesátka.
Jaké kanóny používají proti tankům?	105	Proti tankům používají stopětky.
Jaké kanóny mají ruské tanky?	122	Ruské tanky mají stodaadvacítky.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Který byl nejlepší německý protitankový a protiletadlový kanón za druhé světové války?	88	Nejlepší německý protitankový a protiletadlový kanón za druhé světové války byla osmaosmdesátka.

Salary grades: platové stupnice

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Ve které platové stupnici je ona?	11	Ona je v jedenáctce.
Co (kterou stupnici) má její šéf?	12	Její šéf má dvanáctku.
Co má jeho sekretářka?	3	Jeho sekretářka má trojku.
Ve které stupnici jste začínal?	7	Já jsem začínal v sedmičce.

Lesson 112

VERBAL NOUNS.

Read the grammar analysis of Lesson 112, Czech Basic Course, Volume VI, page 25.

All verbal nouns are of neuter gender. They decline the same as znamení.

Examples of declension:

N. Čtení novin mi trvá půl hodiny.	Reading a newspaper takes me half an hour.
G. Od krájení chleba ho bolí ruka.	His hand hurts from cutting the bread.
D. Ty peníze potřebuje k zaplacení dluhů.	He needs that money for paying his debts.
A. Na psaní dopisu potřebuje čas.	He/she needs time for writing a letter.
L. O létání moc nemluvil.	He didn't talk much about flying.
I. S tím varováním počkejte.	Wait with that warning!

Note: All verbal nouns formed from one-syllable, past passive participles which end in -án shorten the -a:

brán	-	braní (taking)
hrán	-	hraní (playing)
psán	-	psaní (writing)

The meaning of the verb and its aspect is retained by the verbal noun.

Examples:

Psaní dopisů nemám rád.	I don't like writing letters.
Napsání toho dopisu mi trvalo celou hodinu.	Writing that letter took me one whole hour.
Dosahování kvot bylo těžké.	Reaching the quotas was difficult.
Po dosažení cíle jsme dostali teplou stravu.	After reaching our target we received warm food.
Budování toho letiště bude trvat dlouho.	Building that airfield will take a long time.
Vybudování toho letiště byla ta nejdůležitější práce.	The building of that airfield was the most important undertaking.

Note: The word order, whether you use a verb or a verbal noun, is the same.

Examples:

Kouřit ve třídě je zakázáno.	To smoke in the classroom is forbidden.
Kouření ve třídě je zakázáno.	Smoking in the classroom is forbidden.
Koupat se v moři je nebezpečné.	To swim in the sea is dangerous.
Koupání v moři je nebezpečné.	Swimming in the sea is dangerous.

If an object follows a verbal noun it is in the genitive, not in the accusative.

Examples:

Kouřit <u>cigarety</u> není zdravé.	To smoke cigarettes isn't healthy.
Kouření <u>cigaret</u> není zdravé.	Smoking cigarettes isn't healthy.
Nosit <u>civil</u> není dovoleno.	To wear civilian clothing isn't allowed.
Nošení <u>civilu</u> není dovoleno.	Wearing of civilian clothing isn't allowed.
Jejich hlavním úkolem bylo dobyt <u>to město</u> .	Their main mission was to capture that city.
Jejich hlavním úkolem bylo dobytí <u>toho města</u> .	Their main mission was the capture of that city.

Some verbal nouns have assumed new meanings, for example:

psaní	writing; letter
pití	drinking; something to drink
kouření	smoking; something to smoke
umění	art
spojení	connection(s), communication(s)
hlášení	report
ležení	lying; camp (military)

Some intransitive verbs which do not form passive participles do, by analogy, form verbal nouns.

Examples:

jezdit	ježdění (driving; riding a horse)
žít	žití (living)
umírat	umírání (dying)

Exercise 1.

a. In the following sentences change the verbs to the verbal nouns according to this pattern.

Stimulus: Nerad kreslí.
Response: Nemá rád kreslení.

(Cover this part.)

Ona nerada čte.	Ona nemá ráda čtení.
Neradi píšou.	Nemají rádi psaní.
Rád chodím po horách.	Mám rád chození po horách.
Vy rádi střílíte.	Vy máte rádi střílení.
Neradi čistíme zbraně.	Nemáme rádi čistění (čištění) zbraní.
Nerada platí účty.	Nemá ráda placení účtů.
Ony rády zpívají.	Ony mají rády zpívání.
Rád se koupu.	Mám rád koupání.
Nerada myje nádobí.	Nemá ráda mytí nádobí.
Rádi létají (lítají).	Mají rádi létání (lítání).
Neradi se stěhujeme.	Nemáme rádi stěhování.
Rád cvičí se zbraní.	Má rád cvičení se zbraní.

(Cover this part.)

Nerád přistává letadlem,
když prší.

Nemá rád přistávání letadlem,
když prší.

Nerád stoupám.

Nemám rád stoupání.

Ona se ráda chlubí.

Ona má ráda chlubení se.

Nerád si půjčuje peníze.

Nemá rád půjčování si peněz.

Rádi jezdíme na kole.

Máme rádi ježdění na kole.

Ráda se učím česky.

Mám ráda učení se česky.

b. In the following exercise use the verbs bavit co koho (to like to do something--something that gives one pleasure), or líbit se co komu (to like something--something that appeals to someone) with verbal nouns.

Stimulus 1: Mě baví řídit auto.

Response 1: Řízení auta mě baví.

Stimulus 2: Jezdit na kole se jí líbí.

Response 2: Ježdění na kole se jí líbí.

(Cover this part.)

Sedět u stroje se jí nelíbí.

Sezení u stroje se jí nelíbí.

Nám se nelíbí chodit pěšky.

Nám se nelíbí chození pěšky.

Tebe baví běhat.

Tebe baví běhání.

Je baví vařit.

Je baví vaření.

Jí baví uklízet.

Jí baví uklízení.

Jeho baví počítat.

Jeho baví počítání.

Jemu se nelíbí chodit do
školy.

Jemu se nelíbí chození do
školy.

c. Complete these sentences by forming verbal nouns from the infinitives given in parentheses.

Stimulus: Slyšel jsem jejich (volat).

Response: Slyšel jsem jejich volání.

(Cover this part.)

Musím o tom udělat (hlásit).	... hlášení.
Odpoledne máme (cvičit) ve střelbě.	... cvičení ...
(Projíždět) tou vesnicí je nebezpečné.	Projíždění ...
(Násobit a dělit) už umí dobře.	Násobení a dělení...
Pro (zranit) tam nemohl dál pracovat.	... zranění ...
Ten pilot dostal rozkaz k (odstartovat).	... odstartování.
(Držet) vybušnin není dovoleno.	Držení ...
(Odstraňovat) min je nebezpečná práce.	Odstraňování ...
Ona má potíže s (dýchat).	... dýcháním.
Při (skákat) si zlomil nohu.	... skákání ...
(Trhat) zubů není příjemné.	Trhání ...
(Vydávat) oběda trvá dvě hodiny.	Vydávání ...
Dostal tři měsíce za (ublížit) na těle.	... ublížení ...
(Mířit) je důležité.	Míření ...
On někdy mluví ze (spát).	... spaní.

d. In this exercise use the verb mít or nemít čas na něco (to have or not to have time for something) with verbal nouns.

Stimulus: Nepřítel neměl čas zničit všechn materiál.

Response: Nepřítel neměl čas na zničení všeho materiálu.

(Cover this part.)

Měl čas jen shodit bomby.	... na shození bomb.
Neměl čas balit kufry.	... na balení kufrů.
Měl čas zjistit situaci.	... na zjištění situace.
Nemám čas shánět ty věci.	... na shánění těch věcí.
Neměli čas vyslýchat toho zajatce.	... na vyslýchání toho zajatce.
Měla čas psát jen jeden dopis.	... na psaní jen jednoho dopisu.
Neměl čas pojistit to auto.	... na pojištění toho auta.
Ráno nemá čas se holit.	... na holení.
Nemá čas číst noviny.	... na čtení novin.
Neměli jsme čas spát.	... na spaní.
Budeš mít dost času jíst.	... na jezení.
Budete mít dost času splnit úkol.	... na splnění úkolu.
Nebudou mít čas vybudovat to letiště.	... na vybudování toho letiště.

Exercise 2.

In the following exercise change the verbs to verbal nouns. Remember that, in some instances, you will need to change the case of the noun following the verbal noun.

Stimulus: Dosáhnout cíl nebylo těžké.
Response: Dosažení cíle nebylo těžké.

(Cover this part.)

Udržovat armádu stojí moc peněz.

Udržování armády stojí moc peněz.

Jejich úkolem je vybudovat silnou obranu.

Jejich úkolem je vybudování silné obrany.

Nám se nelíbilo chodit pěšky.

Nám se nelíbilo chození pěšky.

Nebudou mít čas spát.

Nebudou mít čas na spaní.

Nerad opravuju zkoušky.

Nemám rád opravování zkoušek.

Oni mají na starosti ničit tratě a mosty.

Oni mají na starosti ničení tratí a mostů.

Mně se nelíbí vyplňovat formuláře.

Mně se nelíbí vyplňování formulářů.

Rád střílí z každé zbraně.

Má rád střílení z každé zbraně.

Ta jednotka má za úkol zajistit předmostí.

Ta jednotka má za úkol zajištění předmostí.

On nerad platí účty.

On nemá rád placení účtů.

Lesson 113

VERBS WITH PREFIXES

Read the grammar analysis, Lesson 113, Czech Basic Course, Volume VI, pages 34 through 39.

The essential difference between the durative and punctual aspects is in the way the verbal action or process is viewed. The durative aspect views the verbal action with the emphasis on the action or process as such, that is, duration or recurrence.

Examples:

Pavel čte noviny.
Zítra budu psát celý den.

Paul is reading the newspaper.
I'll be writing all day tomorrow.

Včera jsem myl vůz, když
jsi mě volal.

I was washing the car yesterday
when you called me.

The punctual aspect views the verbal action not as a process but rather in terms of completion or results, whether in the past or in the future.

Examples:

Pavel přečetl noviny.
Zítra napíšu ten dopis.

Paul read (finished reading)
the newspaper.
I'll write (complete writing)
that letter tomorrow.

Včera jsem umyl vůz.

I washed (completed washing)
my car yesterday.

Remember that only the durative aspect can be used for the present tense, since the present tense describes a process or action during its development without regard to its completion or results.

Exercise 1.

Go to page 40, Volume VI. From the verbs shown in parentheses in the article, "Tři kamarádi," select the correct verbal aspect. After you have made your selection in the book, compare each one with the correct choices that follow on these pages.

Tři kamarádi "Three Friends"

H: Viděls Frantu? "Have you seen Frank?" Viděls - vidět, dur.: the stress is on an extended period of time and not on the results of the action. Note the following similar examples using durative verbs:

Pracovals dnes?	Have you worked today?
Budeš hrát dnes odpoledne fotbal?	Will you play football this afternoon?
Píšeš dopis?	Are you writing a letter?

V: Byl u mne včera. "He was over at my place yesterday."
Přišel zrovna, když jsem pro něj dělal fotografie. "He came right at the time when I was developing/making pictures for him." Přišel - přijít, pct.: one-time completed action.

... dělal - dělat, dur.: action in process; duration of action. Počkal až je udělám, protože je chtěl dát ženě a ta odjížděla nočním rychlíkem. Proč se ptáš? "He waited until I was finished because he wanted to give them to his wife, and she was leaving by the night express/train. Why do you ask?" Počkal - počkat; udělám - udělat; dát; pcts.: one time either completed, or actions intended to be completed.

... odjížděla - odjíždět, dur.: durative action; she was in the process of leaving.

H: Měl ke mně přijít dnes ráno, ale neukázal se. "He was supposed to come over to my place this morning (this one time), but he didn't show up (this one time)."

... přijít, neukázal se - ukázat se; pcts.: the action was supposed to be performed once. Even though it wasn't accomplished, usage of punctual aspects is justified.

V: To on ještě spí. Budíka nemá a žena mu odjela k rodičům. "He's still sleeping. He doesn't have an alarm clock and his wife has gone to visit her parents."

... odjela - odjet, pct.: one-time completed action. Ta ho přece budí každý den. "She wakes him up every day."

... budí - budit, dur.: repeated action. Sám se ještě nikdy nevzbudil. "He has never awakened by himself."

... se nevzbudil - vzbudit se, pct.: another interpretation of the above sentence can be "Not once did he succeed in waking himself up." One-time action which was not accomplished. Nedávno mi říkala, že ho budila loktem celých pět minut a podařilo se jí ho vzbudit teprve studenou vodou. "Not long ago, she was telling me that she was waking (trying to awaken) him for five whole minutes, and she only succeeded in waking him up with cold water."

... budila - budit, dur.: durative action, it lasted five minutes.

... vzbudit, pct.: completed action.

H: To je hrozný člověk.

V: Vezmi telefon a zavolej ho! "He's a terrible guy." "Take the phone and call him!" Vezmi - vzít; ... zavolej - zavolat; pcts.: the positive imperative implies one-time completion of the action.

H: Nikdo se neozývá. Buď ještě spí anebo je na cestě ke mně. "No one answers. He is either still sleeping or on his way to my place."

... neozývá - ozývat se, dur.: continuous action.

V: Ví, kams šel? "Does he know where you went?"

H: Jo, napsal jsem mu lístek a dal jsem ho pod dveře. "Yes, I wrote him a note and put it under the door." Napsal - napsat; ... dal - dát; pcts.: one-time completed action. Psal jsem ho na koleně a zničil jsem si při tom pero. "I was writing it on my knee and ruined a pen while doing it." Psal - psát, dur.: duration of action; the process of writing.

... zničil - zničit, pct.: one-time completed action.

Budu si teď muset koupit nové. "I'll have to buy (me) a new one."

... koupit, pct.: as above, intended completion of the action.

V: To je smůla. Požádej Frantu, ať ti ho koupí. Beztoho to bylo jeho vinou. "That's too bad. Ask Frank to buy it for you. It's his fault anyway." Požádej - požádat ... koupí - koupit; pcts.: as above.

H: Abych nezapomněl. Mám pro tebe překvapení. Víš, že Tonda Šebek se přece jenom oženil? "So I don't forget, (lit) I've got a surprise for you. Do you know that Tonda Šebek got married anyway?"

... nezapomněl - zapomenout ... oženil - oženit se; pct.: one-time completed action.

V: Neříkej; tomu se mi nechce věřit. A koho si vzal? "Don't tell (me that)! I don't want to believe that. And whom did he marry?" Neříkej - říkat, dur.: negative imperative usually requires the durative aspect.

... věřit, dur.: duration of action, a permanent state of mind is implied, with no regard to time limitations.

... vzal - vzít, pct.: one-time completed action.

H: Nějakou rozvedenou paní. Slyšel jsem, že když se ženil, že přišel do kostela ve všedních šatech a že se s nevěstou skoro pohádal. "Some divorced woman. I've heard that when he was getting married he arrived at the church in everyday clothes and that he almost had an argument with the bride."

... se ženil - ženit se, dur.: action in progress.

... pohádal - pohádat se, pct.: after skoro "almost," normally punctual aspect is used. See the following examples:

Skoro jsem si zlomil nohu.
Skoro jsem zmeškal autobus.
Skoro na to zapomněla.

I almost broke my leg.
I almost missed the bus.
She almost forgot about it.

V: Chudák Tonda. Tak už je nás zase o jednoho starého mládence míň. "Poor Tony. So there is one less bachelor among us."

H: Ale já mám hlad. Nemáš tady něco dobrého do žaludku?
"But I'm hungry. Don't you have something good for my tummy?"

V: V chladničce je salám. Jdi a nakrájej pár koleček. Já bych taky něco jedl. "There is a salami in the refrigerator. Go and cut a few slices. I'd like to eat something, too."

... nakrájej - nakrájet, pct.: positive imperative. It is an order to perform and complete an action.

H: Na co to mám dát? Žádný čistý talíř tu nevidím. "What am I supposed to put it on? I don't see any clean plates here."

... dát, pct.: one-time action - intended completion.

V: Tak jeden umyj! Nic se ti nestane, když jeden umyješ.

... umyj - umýt, pct.: positive imperative - an order to perform and complete the action. Já je myju každý den. "I wash them every day."

... myju - mýt, dur.: repeated action. Nebude ti to škodit OR: Neuškodí ti to, když se to naučíš. "It won't do you any harm if you (will) learn how to do that."

... škodit, dur.; neuškodí - uškodit, pct.: durative aspect can be used when you are not stressing results, or punctual if you do.

... naučíš - naučit se, pct.: one-time action, mastery of dishwashing.

H: Mýt nádobí se učit nemusím, to přece dovedu. "I don't have to learn how to wash dishes; I know how to do that for sure."

Mýt, učit se dur.: the emphasis is on the action; its duration.

H: Tak pojď, už je to na stole. "So come, it's already on the table."

V: Počkej, jen co ukončím ten dopis. "Wait, as soon as I finish this letter." Počkej - počkat; ... ukončím - ukončit; pcts.: emphasis on results; completion of action.

H: Jak dlouho mám čekat? "How long am I supposed to wait?"

... čekat, dur.: duration of action; the act of waiting.

V: Právě končím. Za minutu jsem tam. "I'm just finishing. I'll be there in a minute."

H: Proč to nenadiktuješ té své slečně v kanceláři? "Why don't you dictate that to the secretary in the office?"

... nenadiktuješ - nadiktovat, pct.: result of the action; completion is stressed.

V: To nejde; přece jí nebudu diktovat soukromou korespondenci. "That's not possible; surely I will not dictate my private correspondence to her."

... diktovat, dur.: duration of action; the process of dictating. A pak já jí nemám právo nic diktovat, ta píše jen pro šéfa. "And then, I have no right to dictate anything to her; she types for the boss only."

... diktovat, dur.: same as above.

H: Poslouchej, to je přece docela příjemná dívka. "Say, she's quite a pleasant girl." Proč ji někdy nepožádáš, aby ti přišla něco uvařit nebo upéct? "Why don't you ask her to come sometime to cook or bake something for you?"

... nepožádáš - požádat; přišla - přijít; upéct, uvařit pct.: in each case the outcome; completion of the action is emphasized. Já bych přišel mýt OR: umýt nádobí. "I would come to wash the dishes."

... přišel - přijít, pct.: same as above.

... mýt, dur. or umýt, pct.: when the emphasis is on the outcome then pct. is used; if not, the durative is used. It is up to the speaker whether he wants to focus on the action itself mýt or its outcome umýt.

V: To bychom si moc nepochutnali. "We wouldn't enjoy that cooking much." Jednou se mi mezi řečí přiznala, že neumí ani vařit, ani péct. "Once, among other things, she admitted that she doesn't know how to cook or bake."

... přiznala - přiznat se, pct.: one-time completed action.

... vařit, péct dur.: the action itself; performance is emphasized. To jí prý nebaví, ale říká, že umí šít a chlubila se, že si sama ušila ten kabát, co měla na sobě. "That, allegedly, doesn't interest her, but she says that she knows how to sew, and she boasted that the coat she was wearing she made herself."

... šít, dur.: same as above.

... ušila - ušít, pct.: one-time action. She made (sewed) the coat herself.

H: To jsou ta moderní děvčata. "That's modern girls for you." Myslím, že jsem slyšel někoho klepat OR: zaklepat. "I think I hear someone knocking," OR: "I think I heard someone knock."

... slyšel - slyšet, dur.: duration of action is emphasized. Jdi se podívat. To bude asi Franta. "Go and have a look. Perhaps it's Frank."

... podívat se pct.: positive imperative completion of action is expected.

V: Ne, Franta by zazvonil. "No, Frank would ring (the bell)."

... zazvonil - zazvonit, pct.: one-time completed action. Ten zvoní třikrát krátce a jednou dlouze. "He rings three times short and one long."

... zvoní - zvonit, dur.: duration of action; the process of ringing the bell. To je asi malý Jarda. Ten vždycky zaklepe a pak uteče. "Perhaps it's little Jerry. He always knocks and then runs away."

F: Tak vy darebáci si tu hezky sedíte a mě byste nechali stát za dveřmi. "So you rascals sit here nicely and let me stand at the door."

V: To nám musíš prominout. "You'll have to excuse us for that."

... prominout, pct.: one-time completed action. Ty přece dlouze zvoníš. "Really, you always ring a long time."

... zvoníš - zvonit, dur.: duration of the action is stressed. Já jsem myslel, že to je malý Jarda. "I thought that it was little Jerry." Tak jsem nešel otevřít. "So I didn't go to open (the door)."

... otevřít, pct.: would be one-time completed action. Proč jsi dnes nezvonil OR: nezazvonil jako obvykle? "Why didn't you ring as usual today?"

... nezvonil - zvonit, dur.; nezazvonil - zazvonit, pct.: selection of either aspect is correct. The speaker can emphasize the duration of the action nezvonil, or the outcome of the action nezazvonil.

F: Jen se neomlouvej a řekni mi, kam jste dali ten zbytek toho salámu. "Just don't make any excuses, just tell me where you put the rest of that salami."

... neomlouvej - omlouvat se, dur.: the emphasis is on the duration of the action.

... řekni - říct, pct.: positive imperative, completion of the action is expected.

... dali - dát, pct.: one-time completed action. Nesnažte se to přede mnou tajit OR: zatajit. "Don't try to hide it from me."

... tajit, dur.; zatajit, pct.: see nezvonil - nezazvonil above. Mám hlad jako vlk a potřebuju něco, abych se vzkřísil. "I'm hungry as a wolf and I need something to revive me."

... vzkřísil - vzkřísit, pct.: result of the action is emphasized.

V: Ty máš ale dobrý nos. "You indeed have a good nose."
Teď už vidím, že se nám nepodaří zatajit, že jsme jedli salám.
"Now I can see that we will not succeed in keeping secret that we were eating salami."

... zatajit, pct.: completion of the action is emphasized.
Kams ho dal Honzo? "Where did you put it, John?"

... dal - dát, pct.: one-time completed action.

H: Zabalil jsem ho a dal jsem ho zpět do chladničky. Zabalil - zabalit, pct. dal - dát, pct.: one-time completed actions, as above.

V: Jdi a dej mu kousek. "Go and give him a piece."

... dej - dát, pct.: positive imperative, completion of the action is expected. Nepouštěj ho k tomu, nebo nám tam nezůstane nic než kousek zabaleného provázku. "Don't let him near it because nothing will be left there but a piece of wrapped string."

Nepouštěj - pouštět, dur.: as a rule a durative aspect is used in negative commands (imperatives):

Positive imperative

Dej!
Kup!
Pošli!

Negative imperative

Nedávej!
Nekupuj!
Neposílej!

... zabaleného - zabalit, pct.: an adjective formed from the punctual aspect - the outcome of the action is stressed.

Exercise 2.

Translate the following sentences into English.

(Cover this part.)

Někteří lidé upisují rádi státní půjčky.

Some people like to underwrite the state bond issue.

Za minulý měsíc skoro pět set lidí upsal státní půjčku.

Last month almost five hundred people underwrote a state bond issue.

Ty deště nadělaly mnoho škody.

The rains did a lot of damage.

Ona nadělá moc řečí.

She talks a lot.

Někteří doktoři se nadělají (napracují) hodně.

Some doctors work a lot.

On mi to popsal dopodrobna.

He described it to me in detail.

Vojáci se učí popisovat terén.

Soldiers learn to describe terrain.

Za vietnamské valky bylo povoláno mnoho záložníků.

Many reservists were called up during the Vietnam war.

Armáda povolává záložníky na cvičení každý rok.

The Army calls up reservists for maneuvers every year.

Lidé se vzdělávají čtením knih a novin.

People are educating themselves by reading books and newspapers.

Ona má dobré všeobecné vzdělání.

She has a good general education.

Vzdělaného člověka poznáte lehko.

You easily recognize an educated man.

Paní Turková zadělala na chleba.

Mrs. Turek started making the bread.

Já jsem se dal zapsat do toho kursu.

I registered for that course.

On si zapisuje všechno.

He writes down (notes) everything.

Ona si musí zažádat o dovolenou.

She'll have to put in an application for furlough.

(Cover this part.)

On tu domácí úlohu opsal.

He copied that homework.

Naši studenti nic neopisují.

Our students do not copy anything.

Lesson 114

MEANING OF VERBAL PREFIXES

Study the grammar analysis of Lesson 114, Czech Basic Course, Volume VI, pages 49 through 53.

In Lesson 113 you learned that by adding certain prefixes to some verbs, you can change the aspect of the verb from durative to punctual without changing its basic meaning.

Examples:

<u>Dur.</u>	<u>Punct.</u>	<u>Dur.</u>	<u>Punct.</u>
<u>u-</u>		<u>na-</u>	
dělat mýt končit	udělat umýt ukončit	psát diktovat učit se	napsat nadiktovat naučit se
<u>po-</u>		<u>z- (ze-)</u>	
děkovat žádat dívat se prosit	poděkovat požádat podívat se poprosit	ničit ptát se opakovat účastnit se	zničit zeptat se zopakovat zúčastnit se
<u>za-</u>		<u>vy-</u>	
volat platit telefonovat	zavolat zaplatit zatele- fonovat	čistit pít fotogra- fovát	vyčistit vypít vyfotografovat

Note: There is no set rule as to which prefix is used with any given verb to form the perfective of corresponding meaning.

Also, both aspects can use the same prefix for modifying the basic meaning of the verb. Therefore, the correct prefix must be learned with the verb.

These pairs differ only in their stem:

<u>Dur.</u>	<u>Punct.</u>	<u>Dur.</u>	<u>Punct.</u>
<u>u-</u>		<u>na-</u>	
unášet	unést	nazdvihovat	nazdvihnout
ustupovat	ustoupit	nalepovat	nalepit
utíkat	utéct	našívat	našít
ubíjet	ubít	napovídat	napovědět
<u>ob-</u>		<u>vz-</u>	
obkličovat	obklíčit	vznášet se	vznést se
<u>za-</u>			
zacházet	zajít		
zapisovat	zapsat		
zakopávat	zakopat		

The infix -va- indicates the repetition of the verbal action:

zakopá <u>vat</u>	zakopat	nacpá <u>vat</u>	nacpat
dá <u>vat</u>	dát	naší <u>vat</u>	našít
prodá <u>vat</u>	prodat	nechá <u>vat</u>	nechat

Exercise 1.

Go to page 54, Volume VI. Read and translate the article "Heydrichiáda". Compare your translation, sentence by sentence, with the correct translation and explanations that follow. Translate and look at only one sentence at a time. Cover the rest of the translation.

Heydrichiáda.

"In the year 1945, when the German army was retreating, some Germans, who had been living in Czechoslovak territory, were also fleeing." Ustupovala - utíkali - žili, dur. aspects. These actions were going on for some time without reference to start or finish. "Many of them fled, but some remained." ... uteklo - zůstali, punct. aspects. The completion or the result of the action is stressed. "Those who were fleeing carried with them everything they could (carry)." ... utíkali - nesli, dur. aspects. Duration of the action is stressed; no outcome. ... unést, pct. aspect. The outcome of the action is stressed. "They were fleeing because they were afraid of punishment." Utíkali, dur. for the same reason as above.

"They had reason to be afraid. During the war, mainly in the time period following 27 May 1942, i.e., after the assassination attempt on Heydrich, the Germans imprisoned and tortured (in prison) tens of thousands of people." ... pozavírali, punct. - completed action; the outcome is stressed. ... mučili, dur. - duration of the action is stressed. "(General SS R. Heydrich was the acting protector of Bohemia and Moravia, i.e., the highest representative of Hitler's regime in the territory of the so-called Protectorate of Bohemia and Moravia.) In the course of interrogation they beat and tortured to death thousands of them." ... ubili - umučili, punct. - completed actions stressing the result.

"The German minister of state for Bohemia and Moravia at that time was Karl Hermann Frank. In order to intimidate Czechs, he ordered SS detachments to set afire and destroy by cannon fire the small village of Lidice near Kladno." ... zastřáhl - nařídil - zapálit - zničit, these are all punctual verbs stressing the result of these actions. "All the

men of Lidice were lined up against the wall and shot by machine-gun fire." ... postaveni - postříleni, punct. - actions completed in the past. "The women were sent to concentration camps and the children were transported to Germany." ... poslány - odvezeny, pct. - completion and result is stressed.

"A few days later the village of Ležáky was also destroyed the same way." ... zničena, punct. - the same as above.

"Czechoslovak parachutists sent from England killed Heydrich." ... zabili - poslaní, punct. - as above - completed actions. "There were few of them, but they were seasoned soldiers who were not afraid of anything." ... nebáli, dur. - the action went on for a long time. "The Germans searched for them a long time. (lit.: a lot) ... nahledali, punct. - action completed in the past. "Announcements were posted on all the bulletin boards and (utility) poles which promised large rewards to the person who would provide information leading to the arrest of the perpetrators." ... nalepeny, punct. - completed action. ... slibovaly, dur. - duration is stressed. ... uvede, punct. - the completion of the action is stressed. "Probably they wouldn't have found them at all, if some traitors had not helped them (the Germans)." ... našli - pomohli, punct. - actions completed in the past. "With their help they found them hidden in a Prague church." ... našli, punct. - same as above.

"The German police units and the SS detachments surrounded that church." ... obklíčili, punct. - same as above. "There was a lot of shooting but the losses were on the German side only." Střílelo, dur. - the action went on for a period of time. "Only when they (the Germans) began to pump water into the church and only when the hopelessly encircled parachutists

ran out of ammunition, did they (the parachutists) see that their end was approaching." ... začali, punct. - the opening stage of the action completed. ... pouštět, dur. - the action went on for a period of time. ... došli, punct. - the result of the action is stressed. ... viděli - blíží, dur. - parallel actions that went on for some time. "Each of them kept one round and ended his life with a bullet in the head." ... nechal - ukončil, punct. - the results of the action are stressed.

Exercise 2.

Go through the following questions and statements, and from the pairs of verbs in parentheses select the correct forms. Check your answers.

(Cover this part.)

Jak často odtud (odnášet - odnést) poštu?

odnášejí - repeated action.

Proč včera (neodnášet - neodnést) poštu?

neodnesli - one time, completed action.

On (lámát - nalámát) dřevo celý den.

lámal - duration of the action is stressed.

On (lámát - nalámát) toho dřeva příliš moc.

nalámal - the result of the action is stressed.

Minulou zimu si (lámát - zlomit) nohu.

zlomil(a) - action completed in the past.

(Mučit - umučit) ho tak dlouho až ho (mučit - umučit).

mučili - duration of the action is stressed.
umučili - result of the action is stressed.

Když toho generála (pochovávat - pochovat), hrála vojenská hudba.

pochovávali - duration of the action is stressed.

(Cover this part.)

(Pochovávat - pochovat) ho na vojenském hřbitově.

Pochovali - action completed in the past.

Lindberghovi (use 3rd person plural: unášet - unést) a (zabíjet - zabít) jeho dítě.

unesli a zabili - action completed in the past.

Exercise 3.

Translate the following sentences into English. Check your translation.

(Cover this part.)

Ten most neunesse 50-ti tunový tank.

That bridge will not be able to support (lit.: carry) a 50-ton tank.

On se dá lehce unést hněvem.

He lets himself be easily carried away by anger.

Ona pomlouvá každého.

She speaks ill of everyone.

Už tři týdny žádá o dovolenou.

He has been requesting leave for three weeks already.

Včera požádal kapitána o dovolenou.

Yesterday, he asked the Captain for leave.

Když si našil hodnostní odznaky, šel na pivo.

After he sewed on his rank insignia, he went to have a beer.

On je našíval celé dvě hodiny.

He was sewing it on for two whole hours.

My jsme se už najedli.

We already ate our fill.

Vy jste se toho něco nahledali.

You were looking for it for a long time.

Letadlo se vzneslo.

The plane became airborne.

Ten pták (bird) se vznášel nad našimi hlavami.

The bird was hovering above our heads.

Mnoho nepřátelských vojáků zběhlo.

Many enemy soldiers deserted.

(Cover this part.)

Nepřítel nás obklíčil.

The enemy surrounded us.

Já jsem ojel ty pneumatiky rychle.

I quickly wore out those tires.

Ten osobní vůz zajel kuře.

That passenger car ran over (killed) a chicken.

Lesson 116

MEANING OF VERBAL PREFIXES

Study the grammar analysis of Lesson 116, Czech Basic Course, Volume VI, pages 72 through 76. After you have done so, go to page 77.

Exercise 1.

Translate the article "Skupina pro zvláštní úkoly." Translate only one sentence at a time and check your translation, sentence by sentence, against the correct translation provided. Cover the rest of this translation.

"Group for Special Tasks (Missions)"

"In the summer of 1941, I was called in to see the battalion commander." ... byl jsem zavolán - zavolat, punct.: one time completed action.

"I entered, the commander stood up and introduced me to a major with thinning hair." Vešel jsem - vejít; vstal - vstát; představil - představit; punct.: as above.

"I remember, just as if it were today, the words of my commander:" Pamatuju si - pamatovat si, dur.: duration of action.

"The major has come from London." ... přijel - přijít, punct.: completed action.

"He would like to speak with you." ... mluvil - mluvit, dur.: conversation will take some time.

"Don't be afraid to tell him the truth." ... říct, punct.: action to be completed in the future.

"It occurred to me that the man was probably from the intelligence service." Napadlo - napadnout, punct.: action completed in the past.

"But why was he interested in me--a plain corporal?" ... se zajímá - zajímat se, dur.: action went on for some time and it wasn't completed.

"Soon I found out everything." ... jsem se dozvěděl - dozvědět se, punct.: action completed in the past.

"It's true that my legs began to shake, but the major knew how to talk so nicely that it didn't take long to persuade me." ... roztrásly - roztrást, punct.: prefix roz- indicates beginning of the activity (completion of the initial stage). ... přemlouvát, dur.: action went on for a while.

"When we were parting he said: 'See you in London.'" ... rozcházelí - rozcházet se, dur.: prolonged action. ... řekl - říct, punct.: completed action, i.e., he said whatever he had to say.

"I had to concentrate (gather) all my strength in order to answer coherently." ... soustředit; odpověděl - odpovědět; punct.: actions completed in the past.

"I had hardly gone out and closed the door behind me when my head started to hurt, and I became ill." ... vyšel - vyjít; zavřel - zavřít; rozbolela - rozbolet; punct.: completed actions. Prefix roz- (rozbolet) again indicates that the initial stage of the action (bolet - to hurt) has been completed.

"They want to retrain me as a paratrooper." ... přeškolit, punct.: action to be completed in the future.

"Who ever heard of jumping from a plane!" ... slyšel - slyšet, dur.: repeated action. ... skákat, dur.: repeated action.

"And, on top of everything, into Czechoslovakia! I walked down the stairs like a drunk, and I was amazed that I made it down at all." Scházel - scházet; divím se - divit se, dur.: the actions went on for some time. ... sešel - sejít, punct.: completed action.

"Fresh air revived me a little." ... vzkřísil - vzkřísit, punct.: as above.

"I went for a walk." ... projít se, punct.: intended completion of the action.

"I don't know how long I walked, but when I came to the barracks the boys already had had dinner and were playing cards." ... se procházel - procházet se, dur.: durative action. přišel - přijít, punct.: completed action. ... hráli - hrát, dur.: the action was going on.

"I didn't feel like eating (had no appetite), and I was glad when Joe called to me that they needed a fourth (player). ... byl jsem rád - být rád; volal - volat; potřebujou - potřebovat; all dur.: prolonged actions without reference to results.

"After a while the boys noticed that I was unusually quiet, but they thought that it was because I was losing." ... si všimli - všimnout si, punct.: completed action. ... Mysleli si - myslet si; ... prohrávám - prohrávat; dur.: prolonged actions.

"I didn't have any luck. I couldn't concentrate on play (the game)." ... soustředit se, punct.: sentence implies one time action or lack of it (nemohl).

"At times I saw myself as a hero, but immediately after that I saw myself riddled with German bullets." ... se viděl - vidět se, dur.: prolonged action.

"After I lost five pounds, I went to lie down." ... prohrál - prohrát; lehnout si; punct.: completed actions.

"In a week I was in London. I reached the place where I was supposed to report without major difficulties." Dojel - dojet, punct.: completed action. ... hlásit se, dur.: prolonged action. The act of reporting took some time.

"It was a large building opposite Hyde Park. Right then, a group of Czech officers was coming out of there." ... vycházela - vycházet, dur.: prolonged action.

"I entered with an odd (strange) feeling." Vcházel - vcházet, dur.: prolonged action as above.

"In spite of the fact that the colonel seemed to be a nice gentleman and we had a nice little chat, I felt sad." ... se zdál - zdát se, dur.: prolonged action. ... si popovídali - popovídat si, punct.: action completed in the past.

"I regretted that I didn't stay with my unit." ... litoval jsem - litovat, dur.: prolonged action. ... jsem nezůstal - zůstat, punct.: action intended for completion but not carried out.

"Then he introduced a captain and a staff sergeant to me." ... představil - představit, punct.: completed action.

"That was supposed to be our group. Before we had time to find our way around London, they sent us to a three-week course."

... jsme měli čas - mít čas, dur.: prolonged action. ... poslali - poslat, punct.: action completed in the past.

"That was preparation for the paratroopers' course jump school . I never thought that I would come out in one piece." ... jsem nemyslel - myslet (or myslit), dur.: prolonged action (the process of thinking). ... vyjdu - vyjít, punct.: intended completion.

"For the three of us, it was a big blow when they told us that they had to extend the course by a week in order to test a new obstacle course." ... řekli - říct, punct.: completed action. ... prodloužit, vyzkoušet; punct.: intended completion.

"Our captain got sick on us and they had to take him to the hospital." ... se rozstonal - rozstonat se, punct.: completion of the initial stage of the action (prefix roz-) ... odvézt, punct.: completed action.

"After finishing the course we reported to London again." ... jsme se hlásili - hlásit se, dur.: prolonged action.

"The colonel told us that the two of us would have to go alone because it was discovered that our captain had also broken his leg and would never be able to jump." ... řekl - říct, punct.: completed action. ... jít, dur.: prolonged action. The result of the action is not stressed. ... zjistilo - zjistit; zlomil - zlomit; punct.: completed actions. ... skákat, dur.: repeated action.

"After a week of rest we went to jump." ... skákat, dur.: as above.

"We were supposed to make five jumps, but they added two more so we could learn to manipulate the leg bags." ... dělat, dur.: prolonged action, intended to go for some time. ... přidali - přidat, punct.: completed action.

"As soon as we returned, additional courses were waiting for us." ... se vrátili - vrátit se, punct.: as above.
... čekaly - čekat, dur.: prolonged action.

"They also taught us how to blow up buildings, bridges, trains and, in general, anything that was of the slightest military importance." ... učili - učit, dur.: prolonged action; vyhazovat, dur.: repeated action.

"When we blew up our first bridge during training, we almost killed ourselves." ... vyhodili - vyhodit; zabili - zabít; punct.: emphasis on results, completion.

"The day of operation was approaching." ... se blížil - blížít se, dur.: prolonged action.

"We got false documents." Dostali jsme - dostat, punct.: completed action.

"We had to read these through thoroughly in order not to make a slip of the tongue after the jump." ... pročíst; nepřerekli - přeříct se; punct.: emphasis on accomplishment and result.

"I read them through almost every day." Pročítal jsem - pročítat, dur.: repeated action.

"One morning an English major came for us." ... přijel - přijet, punct.: completed action.

"We packed our bags and went to the airfield." Sbalili jsme - sbalit, punct.: completed action. ... jeli - jet, dur.: prolonged action without emphasis on accomplishment or result.

"On the way we ran over a black cat." ... jsme přeješli - přejet, punct.: completed action.

"Charles said (lit: says): 'A black cat means bad luck.'" ... říká - říkat; znamená - znamenat; dur.: prolonged action; unchanging condition.

"His prediction was correct." Předpovídal - předpovídat, dur.: prolonged action.

"They didn't have parachutes for us at the airfield." ... neměli - mít, dur.: as above.

"They had only the normal air force type, so they had to alter two of them." Měli - mít, dur.: as above. ... předělat, punct.: emphasis on completion of the action.

"After lunch it began to rain." ... začalo - začít, punct.: the initial phase of the action completed.

"Towards evening, it began to rain so hard that the plane could not take off." ... se rozpršelo - rozpršet se, punct.: increase in the activity (see page 75). ... vzlétnout, punct.: one-time action--intended completion (even though the action could not be performed).

"The next day, a telegram came from London that we would take off that night." ... přišel - přijít, punct.: completed action. ... poletíme - letět, dur.: prolonged action without emphasis on the outcome.

"We took off in the rain." Odstartovali - odstartovat, punct.: completed action.

"Immediately over France, we got into strong antiaircraft fire." ... Jsme se dostali - dostat se, punct.: completed action.

"They punctured (shot through) our right wing but we flew on." Prostřelili - prostřelit, punct.: completed action. ... letěli - letět, dur.: prolonged action, no completion.

"Finally the pilot signalled us with the red light that we were approaching the drop zone." ... dal znamení - dát znamení, punct.: completed action. ... se blížíme - blížit se, dur.: action in process.

"Then the green light let us know that we were to jump." ... oznámilo - oznámit, punct.: completed action. ... skočit, punct.: one-time action to be completed.

"In a few seconds we were on the ground. We buried the material on the spot." jsme zakopali - zakopat, punct.: one-time completed action.

"We said to each other that it would be better if we split up and met again on the morning of the third day in the (local) church." Řekli jsme si - říct si, punct.: one-time completed action. ... se rozejdeme - rozejít se; sejdeme - sejít se; punct.: one-time actions to be completed in the future.

"When I entered the church on the third morning, Charles was already there." ... jsem vešel - vejít, punct.: one-time completed action. ... byl - být, dur.: prolonged action.

"We didn't have any difficulties in making contact with the local underground organization." ... navázat spojení, punct.: one-time completed action.

"The work was interesting and our operation was successful." ... byla zajímavá - být zajímavý; měla úspěch - mít úspěch; dur.: prolonged action.

"Both of us were lucky that we lived through (it)." ... jsme měli štěstí - mít štěstí, dur.: prolonged action. ... jsme přežili - přežít, punct.: completed action emphasis on the outcome.

"After the war, it was determined (found out) that there was eighty percent loss among paratroopers." ... se zjistilo - zjistit, punct.: one-time completed action.

"Some of them fell into German hands alive but most (majority) of them committed suicide." ... upadli - upadnout; spáchala - spáchat; punct.: completed actions, emphasis on the outcome.

"Let us hope that none of us, nor our children, will have to go through another war." Doufejme - doufat; prodělávat; dur.: prolonged actions.

Exercise 2.

Go through the following statements, and from the verbs in parentheses select the proper infinitive and put it into the correct form. Translate the sentence into English and then check your selection and translation against the correct ones provided below.

(Cover this part.)

Já musím tuhle knihu do pondělí (dočítat-dočíst).

dočíst I have to finish reading this book by Monday.

My to do večera (dodělávat-dodělat).

doděláme We will have it ready (finish doing it) by evening.

Co dělá Franta? (Dodělávat-dodělat) ten plot.

What's Frank doing? Dodělává He's finishing (construction of) that fence.

Co tam dělají? (Dojídat-dojíst) oběd.

What are they doing there? Dojí-
dají They are finishing their lunch.

Až to (dojídat-dojíst), hlase se veliteli roty!

dojíte After you have finished eating, report to the company commander!

(Cover this part.)

Je Franta ještě tady? Ne,
on už (odcházet-odejít).

Is Frank still here? odešel
No, he already left (he's already
gone).

Když (odcházet-odejít),
řekl, že se vrátí brzy.

odcházel When he was leaving,
he said that he would return
soon.

Vojáci se učí (podlézat-
podlézt) drátěné překážky.

podlézat Soldiers are learning
how to crawl under wire obstacles.

Jak se sem dostal? On
(podlézat-podlézt) ten
vysoký plot.

How did he get here? podlezl
He crawled under that high
fence.

Prosím vás, jak se jmenuje
ten pán, co (prodlužovat-
prodloužit) pasy?

prodlužuje Pardon me (sir/lady),
what's the name of that gentle-
man who extends passports?

Velitel jí nechtěl (prod-
lužovat-prodloužit) dovo-
lenou.

prodloužit The commander did
not want to extend her leave.

Já se jdu (procházet-
projít).

projít I'm going for a walk.

Ona ho viděla (procházet se-
projít se) v parku.

procházet se She saw him walking
(leisurely) in the park.

Naše jednotky (přejíždět-
přejet) tu řeku celou noc.

přejížděly Our units were cross-
ing that river all night long.

Až (přejíždět-přejet) ten
most, dejte se doprava!

přejedete After you cross that
bridge, turn to the right.

(Předjíždět-předjet) jsme
ho hned za tou vesnicí.

Předjeli We overtook (passed)
him immediately past that vil-
lage.

Co dělal, když se to stalo?
(Předjíždět-předjet) ná-
kladní vůz.

What was he doing when it
happened? Předjížděl He was
passing a truck.

Ta firma (přidávat-přidat)
dělníkům obyčejně jen 5%,
ale tentokrát jim (přidávat-
přidat, use past tense) 7%.

přidává That firm increases
workers' wages usually by 5%,
but this time přidala they
increased them by 7%.

Lesson 117

POSSESSIVE ADJECTIVES

Study the grammar analysis of Lesson 117, Czech Basic Course, Volume VI, pages 86 through 89.

Recapitulation

Possessive forms cannot be derived from:

1. Neuter nouns: dítě, zvíře.
2. Adjective type nouns: známý, spolucestující.
3. Nouns ending in -čí: průvodčí.
4. Plural and collective nouns denoting living beings: rodiče, lidi, lid, národ.

Adding the endings -in, -ina and -ino to feminine nouns requires the "softening" of stem-ending hard consonants: matka - matčin, k - č; sestra - sestřin, r - ř; macecha (step-mother) - macešin, ch - š; Milada - Miladin, d - ě; Božena - Boženin, n - ň; Vlasta - Vlastin, t - ě.

Singular forms of possessive adjectives have the same endings in all cases as nouns with the exception of the instrumental. The instrumental has the same endings as hard adjectives. Plural forms have the same endings as hard adjectives with the exception of the nominative and the accusative (see declension tables, pages 88 and 89 of Volume VI).

Exercise 1.

In the following exercises answer each question, in full, using the cue provided. Check your answers.

- a. Stimulus: Čí je ten pes?
Cue: Václav
Response: To je Václavův pes.

(Cover this part.)

Čí je ten vůz?

... Václavův

Čí je ta kniha?

... Václavova

(Cover this part.)

Čí je to kolo?	... Václavovo
Čí kamarádi tu byli?	... Václavovi
Čí dopisy to jsou?	... Václavovy
Čí jsou ty knihy?	... Václavovy
Čí jsou ta hlášení?	... Václavova

b. Stimulus: Čí je to stůl?
 Cue: Milada
 Response: To je Miladin stůl.

(Cover this part.)

Čí šéf tu byl?	... Miladin
Čí práce se vám líbí?	... Miladina
Čí je to pero?	... Miladino
Čo známí jsou tady?	... Miladini
Čí vlasy jsou tmavé?	... Miladiny
Čí přítelkyně tam čekají?	... Miladiny
Čí zavazadla to jsou?	... Miladina

c. Stimulus: Čí je to vůz?
 Cue: Karel
 Response: To je Karlův vůz.

(Cover this part.)

Do čího vozu jste to dal?	... do Karlova
K čímu vozu on šel?	... ke Karlovu
Čí vůz hledáte?	... Karlův

(Cover this part.)

V čím voze jsou ty věci? ... v Karlově
Čím vozem pojedete? ... Karlovým

d. Stimulus: Čí je to přítel?
Cue: Karlův přítel.
Response: To je Karlův přítel.

(Cover this part.)

Od koho jste to slyšel? ... od Karlova přítele
Komu jste to řekl? ... Karlovu příteli
Koho jste tam viděl? ... Karlova přítele
O kom jste to slyšel? ... o Karlově příteli
S kým jste ho viděl jít? ... s Karlovým přítelem

e. Stimulus: Čí je to sestra?
Cue: Karlova sestra
Response: To je Karlova sestra

(Cover this part.)

U koho on byl? ... u Karlovy sestry
Komu on telefonoval? ... Karlově sestře
Koho jste hledal? ... Karlovu sestru
Po kom se oni ptali? ... po Karlově sestře
S kým on chodí? ... s Karlovou sestrou

- f. Stimulus: Čí je to auto?
 Cue: Karlovo auto
 Response: To je Karlovo auto.

(Cover this part.)

Blízko čího auta stáli?	... blízko Karlova auta
K čímu autu jste ho viděl jít?	... ke Karlovu autu
Čí auto si ona vzala?	... Karlovo auto
V čím autě jsou ty kufry?	... v Karlově autě
Čím autem on jel?	... Karlovým autem

- g. Stimulus: Kdo tam byl?
 Cue: Karlovi bratři
 Response: Tam byli Karlovi bratři.

(Cover this part.)

Od koho jsou ty věci?	... od Karlových bratrů
Komu ona často píše?	... Karlovým bratrům
Na koho se ptala policie?	... na Karlovy bratry
O kom psaly noviny?	... o Karlových bratrech
S kým si ona dopisuje?	... s Karlovými bratry

- h. Stimulus: Co bylo v tom stole?
 Cue: Frantovy dopisy
 Response: V tom stole byly Frantovy dopisy.

(Cover this part.)

Z čeho jste se to dověděl?	... z Frantových dopisů
Čemu ona nerozuměla?	... Frantovým dopisům
Co měla policie?	... Frantovy dopisy

(Cover this part.)

V čem to bylo? ... ve Frantových dopisech
 Pod čím byly ty peníze? ... pod Frantovými dopisy

- i. Stimulus: Co je v té místnosti?
 Cue: bratrova zavazadla
 Response: V té místnosti jsou bratrova zavazadla.

(Cover this part.)

Blízko čeho byl ten kufr? ... blízko bratrových zavazadel
 K čemu patří tyhle věci? ... k bratrovým zavazadlům
 Co prohlížel ten člověk? ... bratrova zavazadla
 V čem jste to našel? ... v bratrových zavazadlech
 S čím to chcete poslat? ... s bratrovými zavazadly

Exercise 2.

- a. Stimulus: Kdo je to?
 Cue: Libušin bratr
 Response: To je Libušin bratr.

(Cover this part.)

Vedle koho jste seděl? ... vedle Libušina bratra
 Komu se to stalo? ... Libušinu bratrovi
 Na koho ona čeká? ... na Libušina bratra
 O kom to on říkal? ... o Libušině bratrovi
 S kým chodí Vlasta? ... s Libušiným bratrem

- b. Stimulus: Kdo je to?
 Cue: Vlastina sestra
 Response: To je Vlastina sestra.

(Cover this part.)

Od koho je ten dopis?	... od Vlastiny sestry
Komu píše Franta?	... Vlastině sestře
Koho jste tam viděl?	... Vlastinu sestru
O kom oni mluvili?	... o Vlastině sestře
Za kým chodí Franta?	... za Vlastinou sestrou

- c. Stimulus: Co je na tom parkovišti?
 Cue: sestřino auto
 Response: Na tom parkovišti (tam) je sestřino auto.

(Cover this part.)

Do čeho nastupovali?	... do sestřina auta
K čemu patří ta pneumatika?	... k sestřinu autu
Které auto si vzal Karel?	... sestřino auto
V čím autě pojedete?	... v sestřině autě
Čím autem on jezdí?	... sestřiným autem

- d. Stimulus: Kdo tam byl?
 Cue: ženini příbuzní
 Response: Tam byli ženini příbuzní

(Cover this part.)

Od koho je ten dopis?	... od ženinych příbuzných
Komu on napsal?	... ženiným příbuzným
Na koho se těšíte?	... na ženiny příbuzné

(Cover this part.)

O kom jste mluvili? ... o ženiných příbuzných
Před kým to řekla? ... před ženinými příbuznými

e. Stimulus: Kdo je u vás?
Cue: sestřiny děti
Response: sestřiny děti jsou u nás.

(Cover this part.)

Bez koho tam nepůjdete? ... bez sestřiných dětí
Komu kupujete dárky? ... sestřiným dětem
Pro koho je to? ... pro sestřiny děti
O kom mluvíte? ... o sestřiných dětech
S kým jdete do kina? ... se sestřinými dětmi

f. Stimulus: Co je tohle?
Cue: matčina zavazadla
Response: To jsou matčina zavazadla

(Cover this part.)

Od čeho je ten lístek? ... od matčiných zavazadel
K čemu patří tohle? ... k matčiným zavazadlům
Pro co přijelo to auto? ... pro matčina zavazadla
V čem jsou ty věci? ... v matčiných zavazadlech
S čím jel na nádraží? ... s matčinými zavazadly

- g. Stimulus: Kde (na čem) se stalo to neštěstí?
 Cue: Jiráskův most
 Response: To neštěstí se stalo na Jiráskově mostě.

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Přes který most pojedeme?	Čechův most	... přes Čechův most
Kam oni jdou?	Tylovo divadlo	... do Tylova divadla
Před čím čekal ten vůz?	Tylovo divadlo	... před Tylovým divadlem
Z které ulice (odkud) vyjel ten autobus?	Vodičková ulice	... z Vodičkovy ulice
Ve které ulici (kde) bydlíte?	Vodičková ulice	... ve Vodičkově ulici
Kam oni jedou?	Karlovy Vary	... do Karlových Varů
Kterým městem musí projet?	Karlovy Vary	... Karlovými Vary
Ve kterých kasárnách jsou tankisté?	Štefánikovy kasárny	... ve Štefánikových kasárnách
Naproti čemu je ta restaurace?	Štefánikovy kasárny	... naproti Štefánikovým kasárnám
U čeho jste ho viděl stát?	Husův pomník	... u Husova pomníku
Kolem čeho jste šel?	Husův pomník	... kolem Husova pomníku
Na které náměstí jezdí čtrnáctka?	Karlovo náměstí	... na Karlovo náměstí
Blízko čeho on bydlí?	Karlovo náměstí	... blízko Karlova náměstí
Kde (na čem) studoval?	Karlova univerzita	... na Karlově univerzitě
Kde (před čím) budete na ni čekat?	Karlova univerzita	... před Karlovou univerzitou

	<u>Cues</u>	<u>(Cover this part.)</u>
Po které ulici pojedeme?	Washingtonova ulice	... po Washingtonově ulici
Ve které ulici je ten obchod?	Washingtonova ulice	... ve Washingtonově ulici

Lesson 119

TENTÝŽ, TATAŽ and TOTÉŽ

Study the grammar analysis of Lesson 119, Czech Basic Course, Volume VI, pages 108 and 109. Refer to the chart on page 108 as you follow this lesson.

Remember that tentýž, týž (jako); ten samý (jako); and stejný (jako) all mean "the same (as)."

Notes: Where several forms are listed, they are interchangeable except as follows:

masc. accus. sg.: tentýž with inanimate nouns,
téhož with animate nouns;

masc. nom. pl.: tytéž with inanimate nouns,
tíž or titíž with animate nouns.

Replace the feminine singular accusative touž and instrumental touže with:

accus. tutéž,

instrumental toutěž.

In the singular, the declension is the same as for hard adjectives with the addition of the suffix -ž or -že.

Exercise 1.

In the following exercises replace the phrase ten samý, ta samá, to samé with týž (tentýž), táž (tatáž) and totěž respectively.

- a. Stimulus: To je ten samý stůl, který byl ve vedlejší místnosti.
 Response: To je týž (tentýž) stůl, který byl ve vedlejší místnosti.

(Cover this part.)

To je ten samý člověk, který vás hledal.	týž, tentýž
On dostává dopisy od toho samého člověka.	téhož
Chodí k tomu samému holiči jako já.	témuž
Teď nemáme toho samého velitele, jako jsme měli loni.	téhož
Já mám ten samý vůz.	týž, tentýž
Bydlím v tom samém bytě, co on kdysi bydlel.	témž
Přijel sem za tím samým účelem jako oni.	týmž

b.

(Cover this part.)

To jsou ti samí vojáci, které jsme viděli včera.	tíž, titíž
To jsou ty samé vozy, které tam stály v sobotu.	tytéž
Ona dostává dopisy od těch samých lidí jako on.	týchž
Chodí k těm samým doktorům jako vy.	týmž
My máme ty samé učitele jako vy.	tytéž

c.

(Cover this part.)

To je ta samá kniha, kterou měl on.

táž, tatáž

On slouží u té samé roty jako vy.

téže

Ti vojáci patří k té samé jednotce jako já.

téže

Má na sobě tu samou uniformu, kterou měl včera.

touž, tutěž

Oni jedí v té samé jídelně jako my.

téže

On tam jezdí stále tou samou cestou.

touž, touže

d.

(Cover this part.)

To jsou ty samé dívky, které tam zpívaly.

tytéž

Chodí stále do těch samých restaurací.

týchž

ČSSR dodává stroje těm samým zemím jako Amerika.

týmž

Československá armáda má ty samé zbraně jako sovětská.

tytéž

Ty ženy pracujou v těch samých továrnách jako ti muži.

týchž

ČSSR má dobrý styk s těmi samými zeměmi jako SSSR.

týmiž

e.

(Cover this part.)

Dnes platí to samé heslo jako včera.

totéž

Já myslím, že oni oba jsou z toho samého města.

téhož

- Oba patří k tomu samému družstvu.

témuž

(Cover this part.)

Má to samé auto, které měl loni.

totéž

Ona myslela, že já jsem jel v tom samém autě jako on.

témž, témže

Stále chodí s tím samým děvčetem.

týmž

f.

(Cover this part.)

Tam pracujou ta samá děvčata, která tam pracovala loni.

táž, tatáž

Ty kanóny střílejí stále z těch samých postavení.

týchž

Záložníky přidělujou k těm samým družstvům, jako byli dřív.

týmž

Čs. armáda má ta samá letadla jako sovětská.

táž, tatáž

Vojenské posádky jsou v těch samých městech jako byly dřív.

týchž

My pojedeme s těmi samými auty jako včera.

týmiž

Lesson 122

ADJECTIVES FROM PRESENT PARTICIPLES

Study the grammar analysis of Lesson 122, Czech Basic Course, Volume VI, pages 139 and 140.

Notes: It is recommended that you form these adjectives from the third person plural, present tense, by adding the suffix -cí. Where there is a literary variant of the third person plural form, use it.

Examples:

Infinitive	3rd Pers. Pl. Colloquial	3rd Pers. Pl. Literary	Adj.
psát	píšou	píší	píšící
pít	pijou	pijí	pijící
děkovat	děkují	děkují	děkující

If the verb is reflexive, the particle se or si is preserved: dívat se - dívající se, hrát si - hrající si.

These forms take the same endings as any other soft adjective.

Exercise 1.

a. In the following sentences replace the adjective with the correct form of který plus the conjugated verb.

Stimulus: Ten pán, sedící u okna, je jeho přítel.

Response: Ten pán, který sedí u okna, je jeho přítel.

(Cover this part.)

Lidé, pracující v dolech, jsou dobře placeni.	kterí pracujou ...
Důstojník, velící rotě, je obyčejně kapitán.	který velí ...
Letadla, létající na lince Los Angeles-New York, jsou vždy plná.	která létají ...
Trať, vedoucí z Prahy do Liberce, má velké stoupání.	která vede ...
Vlak, vezoucí munici, byl bombardován.	který vezl ...
Jednotky, útočící přes minová pole, mají velké ztráty.	které útočí ...
Společnosti, půjčující vozy, jsou skoro ve všech větších městech.	které půjčují ...
Rádiostanice, vysílající za železnou oponu, jsou rušeny.	Které vysílají ...
Továrny, vyrábějící zbraně, byly bombardovány.	které vyrábějí ...
Jednotky, ustupující dlouho, mají špatnou morálku.	které dlouho ustupují ...

b. Change the word order in the following sentences according to this pattern.

Stimulus: Do jedoucího vlaku se nemá nastupovat.
 Response: Do vlaku, který jede, se nemá nastupovat.

(Cover this part.)

Těžce pracující člověk musí dobře jíst.	Člověk, který těžce pracuje, ...
Rychle jezdící řidiči platí pokuty.	Řidiči, kteří jezdí rychle, ...
Ustupujícího nepřítele jsme bombardovali.	Nepřítele, který ustupoval, ...

(Cover this part.)

Naše útočící pěchota způsobila nepříteli těžké ztráty.

Naše pěchota, která útočila, ...

Vysilující pochody nejsou pro vojáky dobré.

Pochody, které vysilují, ...

Vyslýchající úředníci musí umět cizí řeči.

Úředníci, kteří vyslýchají, ...

Ustupující nepřítel není schopen rychlé obrany.

Nepřítel, který ustupuje, ...

Tekoucí voda je čistější než stojící.

Voda, která teče, ... která stojí.

Unavující práci nemám rád.

Práci, která unavuje, ...

Exercise 2.

a. In the following exercise replace který plus the conjugated verb with the correct form of the adjective, using it as an attribute, that is, before the noun. Change the underlined parts.

Stimulus: Je nebezpečné nastupovat do tramvaje, která jede.

Response: Je nebezpečné nastupovat do jedoucích tramvaje.

(Cover this part.)

Pěchota, která útočí, je obyčejně podporována dělostřelectvem a tanky.

Útočící pěchota ...

Lidé měli strach z cen, které stále stoupaly.

... ze stále stoupajících cen.

Úředníci, kteří mají zodpovědnost, mají vyšší platy.

Zodpovědnost majících úředníci ...

Personál, který létá, je placen dobře.

Létající personál ...

(Cover this part.)

Stavění překážek je <u>práce, která unavuje</u> unavující práce.
Zeptejte se na to <u>úředníka, který (ho) zastupuje</u> zastupujícího úředníka.
Požárník vynesl malé dítě z <u>domu, který hořel</u> hořícího domu.
To je <u>příklad, který odstrašuje</u> odstrašující příklad.

b. In this exercise replace který and the underlined conjugated verb with the correct form of the adjective.

Stimulus: Horníci, kterí pracují v uhelných dolech, jsou často nemocní.
 Response: Horníci, pracující v uhelných dolech, jsou často nemocní.

(Cover this part.)

Důstojník, <u>který velí</u> jednotce, je zodpovědný za všechno, co se tam stane.	... velící ...
Řidiči, <u>kterí jezdí</u> rychleji, než je povolené, dostávají pokuty.	... jezdící ...
Stanice, <u>které vysílají</u> lehkou hudbu, jsou populární.	... vysílající ...
Řeka, <u>která teče</u> městem, je špinavá.	... tekoucí ...
Dělníci, <u>kterí pracují</u> v továrnách, mají lepší platy než ti, <u>kterí pracují</u> na poli.	... pracující pracující ...
Člověk, <u>který pije</u> vodu, je zdravější než ten, <u>který pije</u> alkohol.	... pijící pijící ...
Úředníci, <u>kterí mají</u> větší zodpovědnost, <u>mají taky</u> větší plat.	... mající ...

(Cover this part.)

Orgány, které vyšetřují politicky
 nespolehlivé lidi, jsou často moc kruté
 (cruel).

... vyšetřující ...

Vojáci, kteří střílejí dobře, dostá-
 vají vyznamenání.

... střílející ...

Jednotky, které postupují zajištěně,
 nepřítel nemůže lehce překvapit.

... postupující ...

Exercise 3.

Translate the following sentences into English.

(Cover this part.)

Budoucí vývoj bude pro nás
 důležitý.

Future development will be
 important for us.

Předpověď je, že nastávající
 sezóna bude moc dobrá.

The forecast is that the coming
 season will be very good.

Postupovali jsme přes zesi-
 lující odpor nepřítele.

We were advancing in spite of
 the enemy's increased resistance.

Nemáme radost ze stoupa-
 jících cen.

We are not overjoyed about
 rising prices.

Vedoucí úředník tomu nechtěl
 věřit.

The manager (leading official)
 didn't want to believe it.

Předpovídají ubývající ob-
 lačnost a slábnoucí vítr.

They are forecasting decreasing
 cloudiness and weakening mild
 (milder) wind.

Chtěli mluvit s úřadujícím
 místopředsedou.

They wanted to talk with the
 acting vice-chairman.

Vyslýchající důstojník
 chtěl vědět všechno.

The interrogating officer
 wanted to know everything.

(Cover this part.)

Tohle může sloužit jako
odstrašující příklad, jak
se věci nemají dělat.

My jsme to nemohli udělat
kvůli měnící se situaci.

This can serve as a deterrent
as to how things should not
be done.

We couldn't have done it
because of the changing situa-
tion.

Lesson 127

INDEFINITE PRONOUNS AND ADVERBS

Study the grammar analysis of Lesson 127, Czech Basic Course, Volume VI, pages 188 through 191.

Notes: Declinable words kdo, co, jaký, který with suffixes -koli(v), -si and prefixes leda-, ledas-, lec-, sotva-, zřídka-, málo-, všeli-, bůhví- can be used in all cases.

Kdoví- can be used instead of bůhví-. For example, kdovíkdo, kdovíco and kdovíkde express uncertainty: who knows (I don't know) who, what, where and so forth.

Exercise 1.

In the following exercises answer the questions by replacing the interrogative words kdo, co, jaký, etc. with kdokoli(v), cokoli(v), jakýkoli(v) and so forth. Translate your answer into English and check it against the answers provided.

a. kdokoli(v)

Stimulus: Kdo to může dělat?

Response: To může dělat kdokoli(v).
Anyone can do that.

(Cover this part.)

Koho se můžete na to zeptat?

Můžu se na to zeptat kohokoli(v).
OR: Já se můžu na to zeptat kohokoli(v). I can ask anyone about it.

Komu to můžete říct?

Můžu to říct komukoli(v).
OR: Já to můžu říct komukoli(v). I can tell it to anyone.

(Cover this part.)

Na koho se můžete dívat?

Můžu se dívat na kohokoli(v).
OR: Já se můžu dívat na
kohokoli(v). I can look at
anyone.

O kom můžete mluvit?

Můžu mluvit o komkoli(v). OR:
Já můžu mluvit o komkoli(v).
I can talk about anyone.

S kým tam chcete jít?

Chci tam jít s kýmkoli(v).
OR: Já tam chci jít s kýmkoli(v).
I want to go there with anyone.

b. cokoli(v)

Stimulus: Co ona potřebuje?

Response: Ona potřebuje cokoli(v).

She needs anything (just about everything).

(Cover this part.)

Čeho se ona bojí?

Ona se bojí čehokoli(v). She's
afraid of everything.

Čemu se ona směje?

Ona se směje čemukoli(v). She
laughs at anything (everything).

Na co si stěžuje?

Stěžuje si na cokoli(v). He/she
complains about everything.

O čem ráda mluví?

Mluví ráda o čemkoli(v). OR:
Ráda mluví o čemkoli(v). She
likes to talk about anything.

Čím chce ona být?

Ona chce být čímkoli(v). She
wants to be anything (that is,
secretary, clerk, cashier, etc.).

c. kterýkoli(v)(Cover this part.)

Který student mi to může říct?

To vám (ti) může říct kterýkoli(v) student. Any student can tell you that.

Kterého studenta se můžu na to zeptat?

Můžete (můžeš) se na to zeptat kteréhokoli(v) studenta. You can ask any student about that.

Kterému studentovi se to líbí?

To se líbí kterémukoli(v) studentovi. Any student likes that.

Kterého studenta tam chcete poslat?

Chci tam poslat kteréhokoli(v) studenta. I want to send a (any) student there.

Na kterém studentovi vám záleží?

Mně záleží na kterémkoli(v) (každém) studentovi. I'm concerned about every (any) student.

S kterým studentem se rád bavíte?

Bavím se rád s kterýmkoli(v) studentem. I like to chat with any student.

d. kterákoli(v)(Cover this part.)

Která studentka to může dělat?

To může dělat kterákoli(v) studentka. Any (girl) student can do that.

Které studentky se můžu na to zeptat?

Můžete se na to zeptat kterékoli(v) studentky. You can ask and (girl) student about that.

Které studentce se to líbí?

To se líbí kterékoli(v) studentce. Any (girl) student likes that.

Kterou studentku tam mám poslat?

Pošlete (pošli) tam kteroukoli(v) studentku. Send any (girl) student there.

Na které studentce vám záleží?

Mně záleží na kterékoli(v) studentce. I'm concerned about every (any girl) student.

e. kterékoli(v)(Cover this part.)

Které děvče to může dělat?

To může dělat kterékoli(v) děvče. Any girl can do that.

Do kterého auta to chcete dát?

Chci to dát do kteréhokoli(v) auta. I want to put it into any car.

Ke kterému autu se to hodí?

To se hodí ke kterémukoli(v) autu. It fits (is suitable for) any car.

Které maso máte rád?

Mám rád kterékoli(v) maso. I like every (any) kind of meat.

Na kterém rádiu se může ta stanice chytit?

Ta stanice se může chytit na kterémkoli(v) rádiu. One can get that station on any radio (set).

Kterým autem tam chcete jet?

Chci tam jet kterýmkoli(v) autem. I want to go there in any car.

f. kteríkoli(v), kterékoli(v), kterákoli(v)

Note: To preserve the original meaning of the sentence, in many of the English translations the singular has to be used.

(Cover this part.)

Kteří studenti tam můžou jít?

Tam můžou jít kteříkoli(v) studenti (letci, vojáci, námořníci, etc.) Any student can go there (airmen, soldiers, sailors, etc.)

Které stoly tam můžete dát?

Můžete tam dát kterékoli(v) stoly. You can put any table there.

Které židle se hodí k těm stolům?

K těm stolům se hodí kterékoli(v) židle. Any chair will fit those tables.

(Cover this part.)

Která jídla máte rád?

Mám rád kterákoli(v) jídla
(česká, italská, mexická, etc.).
I like any kind of food (meals)--
(Czech, Italian, Mexican, etc.).Které z těch výbušnin jsou
nebezpečné?Kterékoli(v) z těch výbušnin
jsou nebezpečné. Any of those
explosives is dangerous.Ve kterých (v čích) zava-
zadlech by to mohlo být?To by mohlo být v kterýchkoli(v)
(v číchkoli(v)) zavazadlech.
It could be in any piece of
luggage. It could be in any-
one's luggage.Kterými chybami se člověk
učí?Člověk se učí kterýmikoli(v)
chybami. One learns from any
mistake.g. jakýkoli(v), sing., pl., m., f., n.(Cover this part.)

Jaký benzín kupujete?

(Já) kupuju jakýkoli(v) benzín.
I buy any gasoline.

Jakou práci hledáte?

(Já) hledám jakoukoli(v) práci.
I'm looking for any (kind of)
work.K jaké práci potřebuje
člověk čas?Člověk potřebuje čas k jakékoli(v)
práci. A person needs time for
any (kind of) work.Jaké známky sbíráte
(collect)?(Já) sbírám jakékoli(v) známky.
I collect any (type of) stamps.

V jakém autě rád jezdíte?

(Já) rád jezdím v jakémkoli(v)
autě. I like to drive any
(type of) car.Jakým klíčem se to dá
otevřít?To se dá otevřít jakýmkoli(v)
klíčem. It can be opened with
any key.

(Cover this part.)

Na jaké ovoce máte chuť?

(Já) mám chuť na jakékoli(v) ovoce. I feel like eating any fruit.

Z jakého dřeva se to dá udělat?

To se dá udělat z jakéhokoli(v) dřeva. It can be made from any (kind of) wood.

Exercise 2.

Translate the following sentences into English. Check your translation.

(Cover this part.)

To by ledakdo (leckdo) neudělal.

Not everyone would do that.

To se může leckomu (ledakomu) stát.

It can happen to anyone.

Já mám chuť na ledaco (lecco).

I feel like eating anything.

Tam můžete jít leckdy (ledakdy).

You can go there any time.

To není jen tak leckde (ledakde) vidět.

One cannot see that just anywhere.

On by se chtěl ještě leckam (ledakam) podívat (visit).

He would still like to visit anywhere (as a tourist).

To nemůžete jen tak lecjak (ledajak) nechat.

You just cannot leave it in any way (shape, condition).

Na to se hodí lecjaký (ledajaký) materiál.

Any material is suitable (can be used) for that.

On nepřijede, ledaže by přestalo pršet.

He won't come unless it stops raining.

Oni to neudělají, ledaže jim dáte na to rozkaz.

They won't do that unless you give them an order (for that).

(Cover this part.)

Já nemám zájem o žádný vůz,
leďa o novou tatrovku.

I'm not interested in any car,
except the new Tatra (car).

Sotvakdo tam chodí.

Hardly anyone goes there.

To ví málokdo.

Very few people know that.

Já můžu všelicos potřebo-
vat.

I can use just about everything.

Tam prodávají všelijaký ma-
teriál.

They sell all kinds of material
there.

Bůhvíkdo to udělal.

God (only) knows who did it.

Kdovíkde on je.

Who knows where he is.

Exercise 3.

Answer these questions in the following manner.

Stimulus: Jak se to stalo?

Response: Jaksi se to stalo, ale já nevím jak.

(Cover this part.)

Kdo to řekl?

Kdosi to řekl, ale já nevím kdo.

Co tam dělal?

Cosi tam dělal, ale já nevím co.

Kde to viděl?

Kdesi to viděl, ale já nevím
kde.

Kam šla?

Kamsi šla, ale já nevím kam.

Kdy tam byl?

Kdysi tam byl, ale já nevím kdy.

Jak se to dozvěděl (dově-
děl)?

Jaksi se to dozvěděl (dověděl),
ale já nevím jak.

(Cover this part.)

Jaké střelivo tam vyrábějí?

Jakési střelivo tam vyrábějí,
ale já nevím jaké. OR: Tam
vyrábějí jakési střelivo, ale
já nevím jaké.

Která stanice to vysílala?

Kterási stanice to vysílala,
ale já nevím která. OR: To
vysílala kterási stanice, ale
já nevím která.

